

Bil. 73

**Khamis
27 November 1997**

MALAYSIA

**PENYATA RASMI PARLIMEN
DEWAN RAKYAT**

**PARLIMEN KESEMBILAN
PENGKAL KETIGA
MESYUARAT KETIGA**

K A N D U N G A N

JAWAPAN-JAWAPAN MULUT BAGI PERTANYAAN-PERTANYAAN

(Ruangan 1)

RANG UNDANG-UNDANG:

Rang Undang-undang Perbekalan 1998

Jawatankuasa:

Jadual -

Maksud B.46

(Ruangan 13)

Maksud B.47

(Ruangan 13)

USUL-USUL:

Anggaran Pembangunan 1998

Jawatankuasa:

Maksud P.46

(Ruangan 13)

Maksud P.47

(Ruangan 13)

Menangguhkan Mesyuarat di Bawah Peraturan Mesyuarat 66(9)

Tidak Percaya Terhadap Prestasi Y.B. Menteri Pengangkutan

- *Y.B. Tuan Lim Guan Eng [Kota Melaka]*

(Ruangan 38)

AHLI-AHLI DEWAN RAKYAT

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, Tan Sri Dato' Mohamed Zahir bin Haji Ismail,
P.M.N., S.P.M.K., D.S.D.K. J.M.N.

Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dan Menteri Dalam Negeri, Dato' Seri Dr.
Mahathir bin Mohamad, D.K.I., D.U.K., S.S.D.K., S.S.A.P.,
S.P.M.S., S.P.M.J., D.P., D.U.P.N., S.P.N.S., S.P.D.K., S.P.C.M.,
S.S.M.T., D.U.N.M., P.I.S. (Kubang Pasu)

Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri dan Menteri Kewangan, Dato' Seri
Anwar bin Ibrahim, D.U.P.N., S.S.A.P., S.S.S.A., D.G.S.M.,
S.P.N.S., S.P.D.K., D.M.P.N. (Permatang Pauh)

Yang Berhormat Menteri Pengangkutan, Dato' Seri Dr. Ling Liong Sik, D.G.S.M.,
S.P.M.P., D.P.M.S., D.P.M.P. (Labis)

“ Menteri Kerja Raya, Dato' Seri S. Samy Vellu, S.P.M.P., S.P.M.J.,
D.P.M.S., P.C.M., A.M.N. (Sungai Siput)

“ Menteri Perusahaan Utama, Dato' Seri Dr. Lim Keng Yaik,
S.P.M.P., D.P.C.M. (Beruas)

“ Menteri Tenaga, Telekom dan Pos, Datuk Leo Moggie anak Irok,
P.N.B.S. (Kanowit)

“ Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri, Dato' Seri Rafidah
Aziz, S.P.M.P., D.P.M.S., A.M.N. (Kuala Kangsar)

“ Menteri Pertanian, Datuk Seri Amar Dr. Haji Sulaiman bin Haji
Daud, S.I.M.P., D.A., D.S.S.A., P.N.B.S., J.B.S. (Petra Jaya)

“ Menteri Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna, Datuk
Seri Megat Junid bin Megat Ayob, S.P.D.K., D.P.C.M., D.S.A.P.,
A.M.P., A.M.K. (Pasir Salak)

“ Menteri Pendidikan, Dato' Seri Haji Mohd. Najib bin Tun Haji
Abdul Razak (Orang Kaya Indera Shahbandar), S.S.A.P., S.I.M.P.,
D.P.M.S., D.S.A.P., P.N.B.S. (Pekan)

“ Menteri Penerangan, Dato' Mohamed bin Rahmat, S.P.M.J.,
S.I.M.P., S.S.S.A., S.S.I.J., D.P.M.J., D.P.M.S., P.N.B.S., K.M.N.,
P.I.S., B.S.I. (Pulai)

“ Menteri Kebudayaan, Kesenian dan Pelancongan, Dato' Sabbaruddin
Chik, S.I.M.P., D.P.M.S., D.S.A.P., S.M.S. (Temerloh)

“ Menteri Sumber Manusia, Dato' Lim Ah Lek, S.I.M.P., D.S.A.P.,
S.M.T., J.P. (Bentong)

“ Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Dato' Abang Abu Bakar bin
Datu Bandar Abang Haji Mustapha, D.S.A.P., P.N.B.S., D.P.T.J.,
J.M.N. (Kuala Rajang)

Yang Berhormat Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar, Datuk Law Hieng Ding,
P.N.B.S., K.M.N., P.B.S., P.B.J. (Sarikei)

- “ Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, Dato’ Dr. Ting Chew Peh, D.P.M.P. (Gopeng)
- “ Menteri Pertahanan, Dato’ Syed Hamid bin Syed Jaafar Albar, D.P.M.J., S.M.J., A.M.N. (Kota Tinggi)
- “ Menteri Pembangunan Luar Bandar, Dato’ Haji Annuar bin Haji Musa, S.I.M.P. (Peringat)
- “ Menteri Luar Negeri, Datuk Seri Abdullah bin Haji Ahmad Badawi, D.G.P.N., D.S.S.A., D.M.P.N., D.J.N., K.M.N., A.M.N. (Kepala Batas)
- “ Menteri Tanah dan Pembangunan Koperasi, Datuk Osu bin Haji Sukam, P.G.D.K. (Papar)
- “ Menteri Belia dan Sukan, Tan Sri Dato’ Haji Muhyiddin bin Haji Mohd. Yassin, P.S.M., S.P.M.J., P.I.S., B.S.I. (Pagoh)
- “ Menteri Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat, Datin Paduka Hajah Zaleha binti Ismail, D.P.M.S., S.M.S., K.M.N. (Gombak)
- ” Menteri Kesihatan, Datuk Chua Jui Meng, D.I.M.P., S.M.J., P.I.S. (Bakri)
- “ Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Dato’ Dr. Haji Abdul Hamid bin Haji Othman, D.S.D.K., J.S.M., K.M.N., P.P.T. (Sik)
- “ Menteri Pembangunan Usahawan, Dato’ Mustapa bin Mohamed, D.P.M.S. (Jeli)
- “ Timbalan Yang di-Pertua, Tuan Ong Tee Keat, S.M.S. (Ampang Jaya)
- “ Timbalan Yang di-Pertua, Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin, P.G.D.K (Kinabatangan)
- “ Timbalan Menteri Dalam Negeri, Dato’ Mohd. Tajol Rosli bin Mohd. Ghazali, D.P.M.P., A.M.P. (Gerik)
- “ Timbalan Menteri Perusahaan Utama, Dato’ Hishamuddin bin Tun Hussein, D.P.M.J. (Tenggara)
- “ Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, Dato’ Azmi bin Khalid, D.P.M.P., S.M.P., P.J.K. (Padang Besar)
- “ Timbalan Menteri Kesihatan, Dato’ Dr. Siti Zaharah binti Haji Sulaiman, D.I.M.P. (Paya Besar)
- “ Timbalan Menteri Belia dan Sukan, Dato’ Loke Yuen Yow, D.P.M.P., A.M.P. (Tanjong Malim)

Yang Berhormat Timbalan Menteri Kerja Raya, Datuk Railey bin Haji Jaffrey,
P.G.D.K., J.M.N. (Silam)

“ Timbalan Menteri Pendidikan, Dato’ Haji Mohd. Khalid bin Mohd. Yunus, D.S.N.S. (Jempol)

“ Timbalan Menteri Luar Negeri, Datuk Dr. Leo Michael Toyad,
P.G.B.K., J.B.S. (Mukah)

“ Timbalan Menteri Pertahanan, Dato’ Dr. Abdullah Fadzil bin Che Wan, D.P.C.M., P.C.M. (Bukit Gantang)

“ Timbalan Menteri Penerangan, Dato’ Drs. Suleiman bin Mohamed, D.P.M.S. (Titiwangsa)

“ Timbalan Menteri Kebudayaan, Kesenian dan Pelancongan, Dato’ Teng Gaik Kwan, D.I.M.P., A.M.N., P.P.N. (Raub)

“ Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, Tuan Peter Chin Fah Kui, P.B.S., A.B.S. (Miri)

“ Timbalan Menteri Sumber Manusia, Dato’ Abdul Kadir bin Haji Sheikh Fadzir, D.S.D.K., A.M.K. (Kulim-Bandar Baharu)

“ Timbalan Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri, Dato’ Kerk Choo Ting, D.P.M.P. (Taiping)

“ Timbalan Menteri Pertanian, Dato’ Dr. Haji Tengku Mahmud bin Tengku Mansor, S.P.M.T., D.P.M.T., K.M.N., P.J.C., J.P., P.J.K. (Setiu)

“ Timbalan Menteri Kewangan, Dato’ Wong See Wah, D.S.N.S. (Rasah)

“ Timbalan Menteri Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat, Datuk Peter Tinggom anak Kamarau, P.N.B.S., J.B.S., K.M.N., P.B.S., A.M.N., P.P.C. (Saratok)

“ Timbalan Menteri Pendidikan, Datuk Dr. Fong Chan Onn, D.M.S.M. (Selandar)

“ Timbalan Menteri Tenaga, Telekom dan Pos, Dato’ Chan Kong Choy, D.S.A.P., D.P.M.S. (Selayang)

“ Timbalan Menteri Dalam Negeri, Dato’ Ong Ka Ting D.P.M.P. (Pontian)

“ Timbalan Menteri Pembangunan Luar Bandar, Dato’ K. Kumaran, D.P.M.P., K.M.N., J.S.M., P.M.P., P.P.T., J.P. (Tapah)

“ Timbalan Menteri Kewangan, Dato’ Dr. Affifudin bin Haji Omar, D.S.D.K., J.S.M., K.M.N., B.C.K. (Padang Terap)

- Yang Berhormat Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Datuk Dr. Ibrahim bin Saad, D.M.S.M. (Tasek Gelugor)
- “ Timbalan Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar, Dato' Abu Bakar bin Daud, D.S.M.T., D.S.A.P., D.P.M.T., J.M.N., P.J.C., P.J.K. (Kuala Terengganu)
- “ Timbalan Menteri Pengangkutan, Datuk Wira Mohd. Ali bin Mohd. Rustam, D.C.S.M., D.M.S.M., D.S.M., P.B.M. (Batu Berendam)
- “ Timbalan Menteri Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna, Dato' S. Subramaniam, D.S.N.S., D.P.M.J., S.M.J. (Segamat)
- “ Timbalan Menteri Tanah dan Pembangunan Koperasi, Dr. Goh Cheng Teik (Nibong Tebal)
- “ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Datuk Haji Mohamed Nazri bin Abdul Aziz, D.M.S.M., A.M.P., B.K.T. (Chenderoh)
- “ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Dato' Haji Fauzi bin Haji Abdul Rahman, D.I.M.P., A.M.P., P.P.N. (Kuantan)
- “ Timbalan Menteri Pembangunan Usahawan, Tuan Idris bin Jusoh, P.J.K. (Besut)
- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Kesihatan, Dato' M. Mahalingam, D.P.M.S., J.M.N., J.P. (Subang)
- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Kebudayaan, Kesenian dan Pelancongan, Dato' Mohd. Noh bin Rajab, D.S.N.S. (Tampin)
- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Pembangunan Luar Bandar, Tuan Douglas Uggah Embas, A.B.S., P.B.S. (Betong)
- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Kerja Raya, Tuan Yong Khoon Seng (Padawan)
- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Tanah dan Pembangunan Koperasi, Puan Ainon Khariyah binti Dato' Mohd. Abas, P.M.P., A.M.P. (Parit)
- “ Setiausaha Parlimen di Jabatan Perdana Menteri, Dato' Haji Muhammad bin Abdullah, D.I.M.P., S.M.P., P.J.K. (Maran)
- “ Setiausaha Parlimen di Jabatan Perdana Menteri, Dato' Othman bin Abdul, D.S.S.A., A.M.P., P.P.T. (Pendang)
- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Kewangan, Dato' Dr. Haji Shafie bin Mohd. Salleh, D.S.S.A., S.M.S., S.S.A., K.M.N. (Kuala Langat)
- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Pengangkutan, Tuan Chor Chee Heung (Alor Setar)

Yang Berhormat Setiausaha Parlimen Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri, Tuan Ahmad Kamaruzaman bin Mohamed Baria (Jerantut)

- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Pertanian, Dato' Abu Bakar bin Taib, D.S.D.K., K.M.N., B.C.K., P.J.K. (Langkawi)
- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna, Datuk Tan Chai Ho, P.J.N., K.M.N., A.M.N. (Bandar Tun Razak)
- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Penerangan, Datuk Mohd. Shafie bin Haji Apdal, P.G.D.K. (Semporna)
- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Belia dan Sukan, Dato' Shahrizat binti Abdul Jalil, D.I.M.P. (Lembah Pantai)
- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat, Tuan G. Palanivel, P.J.K. (Hulu Selangor)
- “ Tuan Abdol Mulok bin Haji Awang Damit (Labuan)
- “ Tuan Abdul Aziz bin Mohd. Yassin (Muar)
- “ Tun Abdul Ghafar bin Baba, S.S.M. (Jasin)
- “ Tuan Haji Abdul Hadi bin Haji Awang (Marang)
- “ Tuan Haji Abdul Hamid bin Abdul Rahman (Sungai Benut)
- “ Tuan Abdul Rahin bin Dato' Mohd. Said (Kuala Nerus)
- “ Tuan Abdul Rahman bin Haji Sulaiman, S.S.A., A.M.N., A.M.S., A.M.P., A.D.K. (Parit Buntar)
- “ Datuk Patinggi Tan Sri Haji Abdul Taib Mahmud, D.P., D.A., S.P.M.J., P.G.D.K., S.S.A.P. (Kota Samarahan)
- “ Datuk Abu Seman bin Haji Yusof, D.M.S.M., J.P., B.K.T. (Alor Gajah)
- “ Dato' Haji Abu Zahar bin Dato' Nika Ujang, D.S.N.S., A.M.N. (Kuala Pilah)
- “ Tuan Ahmad Husni bin Mohd. Hanadzlah, P.P.T., A.M.P. (Tambun)
- “ Datuk Ahmad Zahid bin Hamidi, D.M.S.M., P.P.T., P.J.K. (Bagan Datok)
- “ Tuan Akbarkhan bin Abdul Rahman (Libaran)
- “ Tuan Amihamzah bin Ahmad (Lipis)
- “ Datu Amirkahar bin Tun Datu Haji Mustapha (Marudu)
- “ Raja Dato' Ariffin bin Raja Sulaiman, D.S.D.K., S.M.S. (Baling)
- “ Tuan Asmat Nungka (Beluran)

Yang Berhormat Dato' Haji Badruddin bin Amiruldin, D.S.D.K., B.K.M., P.J.K.
(Yan)

- “ Tuan Haji Badrul Hisham bin Abdul Aziz, A.S.A. (Hulu Langat)
- “ Tuan Billy Abit Joo (Hulu Rajang)
- “ Tuan Haji Buniyamin bin Yaakob (Bachok)
- “ Tuan Chang Kon You (Ipoh Timor)
- “ Che Ibrahim bin Mustafa, P.J.K. (Sungai Petani)
- “ Tuan Chia Kwang Chye (Bukit Bendera)
- “ Tuan Chiew Chiu Sing (Bintulu)
- “ Dato' Joseph Chong Chek Ah, D.S.P.N. (Batu)
- “ Puan Chua Soon Bui (Tawau)
- “ Tun Daim bin Haji Zainuddin, S.P.M.S., S.S.M., D.H.M.S., S.S.A.P.
(Merbok)
- “ Tuan Fu Ah Kiow (Mentakab)
- “ Tuan Hamzah bin Ramli (Sri Gading)
- “ Dato Haji Hanafi bin Ramli, D.S.D.K., S.M.S., K.M.N., A.M.K.,
A.M.N., P.P.N., P.J.K., J.P. (Jerlun)
- “ Tuan Hashim bin Ismail, P.P.N., P.I.S. (Ledang)
- “ Tuan Henrynus Amin, A.D.K. (Kinabalu)
- “ Dato' Hew See Tong, D.P.M.P., J.P., P.M.P. (Kampar)
- “ Tuan Ho Cheong Sing, A.M.N. (Ipoh Barat)
- “ Dato' Hon Choon Kim, D.S.N.S. (Seremban)
- “ Tuan Hoo Seong Chang (Kluang)
- “ Tuan Haji Ibrahim bin Mahmood (Kuala Krai)
- “ Tuan Ibrahim bin Pateh Mohamad (Tanah Merah)
- “ Puan Hajah Ilani binti Dato' Haji Isahak (Kota Bharu)
- “ Tuan Jacob Dungau Sagan, P.P.B. (Baram)
- “ Dato' Jamaluddin bin Adnan (Kuala Selangor)
- “ Dato' Dr. Haji Jamaluddin bin Dato' Mohd. Jarjis, D.I.M.P., S.A.P.
(Rompin)
- “ Tuan James Jimbun Anak Punga, P.B.S. (Kapit)

Yang Berhormat Tuan Jawah Anak Gerang (Lubok Antu)

- “ Tuan Jimmy Lim @ Jimmy Donald (Sri Aman)
- “ Tuan Joseph Mauh Anak Ikeh (Selangau)
- “ Datuk Joseph Pairin Kitingan (Keningau)
- “ Dato' Dr. Kamal bin Salleh, D.S.P.N., K.M.N., P.K.T., J.M.N. (Wangsa Maju)
- “ Tuan Kamarudin bin Ahmad (Arau)
- “ Tuan R. Karpal Singh (Jelutong)
- “ Dr. L. Krishnan, P.M.C., A.M.N. (Telok Kemang)
- “ Tuan Lau Ngan Siew, A.D.K. (Sandakan)
- “ Dr. Lee Chong Meng (Bukit Bintang)
- “ Dr. G. Leelavathi, A.M.N. (Kapar)
- “ Tuan Liew Ah Kim (Seputeh)
- “ Tuan Lim Guan Eng (Kota Melaka)
- “ Tuan Lim Hock Seng (Bagan)
- “ Tuan Lim Kit Siang (Tanjong)
- “ Tuan Vincent Lim Kuo Phau (Petaling Jaya Utara)
- “ Puan Lim Lay Hoon, P.P.N., B.K.M. (Padang Serai)
- “ Datuk Lim Si Cheng, P.I.S. (Senai)
- “ Tuan Lim Siang Chai (Petaling Jaya Selatan)
- “ Dato' Haji Mahbud bin Haji Hashim, D.S.S.A., A.S.A., P.J.K. (Sabak Bernam)
- “ Tuan Mansor bin Masikon (Batu Pahat)
- “ Dr. Maximus Johnity Ongkili, A.S.D.K., J.P. (Bandau)
- “ Tuan Md. Isa bin Sabu (Kangar)
- “ Tuan Michael Lisa Kaya, B.B.S. (Bukit Mas)
- “ Tuan Haji Mohamad bin Sabu (Kubang Kerian)
- “ Tuan Haji Mohamed bin Haji Abdullah (Pasir Puteh)
- “ Tuan Mohamed Khaled bin Nordin P.I.S. (Johor Bahru)
- “ Datuk Mohd. Salleh bin Tun Said, P.G.D.K. (Kota Belud)

Yang Berhormat Dato' Haji Mohd. Zihin bin Haji Mohd. Hassan, D.I.M.P., P.M.P.,
A.M.P., J.P. (Larut)

- “ Tuan Mokhtaruddin bin Wan Yusof (Dungun)
- “ Tuan Haji Mustafa bin Muda, A.M.N., A.M.T., P.P.N., P.J.K. J.P.
(Hulu Terengganu)
- “ Tuan Haji Nik Mohd. Amar bin Haji Nik Abdullah (Pengkalan
Chepa)
- “ Tuan Noh bin Omar, A.S.A., P.J.K., J.P. (Tanjong Karang)
- “ Dr. Nungsari bin Ahmad Radhi (Balik Pulau)
- “ Datuk Nurnikman bin Abdullah (Beaufort)
- “ Tuan M. Kulasegaran a/l V. Murugeson (Teluk Intan)
- “ Dr. Patau Rubis, P.B.S. (Mas Gading)
- “ Tuan Paul Noutin, A.D.K. (Penampang)
- “ Tuan Philip Yong Chew Lip, A.D.K. (Gaya)
- “ Dato' Haji Qamaruz Zaman bin Haji Ismail, D.P.M.P., P.C.M.,
K.M.N., B.C.K., P.J.K. (Bagan Serai)
- “ Tuan Radin Malleh (Tenom)
- “ Dr. Ramli bin Taib (Kemaman)
- “ Mulia Tengku Tan Sri Razaleigh Hamzah, D.K., P.S.M., S.P.M.K.,
S.S.A.P., S.P.M.S. (Gua Musang)
- “ Tuan Richard Riot Anak Jaem (Serian)
- “ Tuan Robert Lau Hoi Chew (Sibu)
- “ Puan Rohani binti Haji Abd. Karim, P.P.B. (Santubong)
- “ Tuan Ruhanie bin Haji Ahmad, P.I.S. (Parit Sulong)
- “ Dato' Salamon bin Selamat, D.P.M.S., S.S.A., A.M.S., P.J.K. (Shah
Alam)
- “ Dr. Sanusi bin Daeng Mariok (Rantau Panjang)
- “ Puan Seripah Noli binti Syed Hussin (Sepang)
- “ Cik Siti Zainab binti Abu Bakar, S.M.J. (Tebrau)
- “ Datuk S'ng Chee Hua, D.S.N.S., P.G.D.K. (Julau)
- “ Datuk Song Swee Guan, P.G.D.K. (Bandar Kuching)
- “ Cik Sukinam Domo (Batang Sadong)

Yang Berhormat Dato' Haji Sukri bin Haji Mohamed, D.J.M.K., J.P. (Machang)

- “ Dr. Tan Chong Keng (Bukit Mertajam)
- “ Dr. Tan Kee Kwong (Segambut)
- “ Tuan Tan Kok Wai (Cheras)
- “ Dr. Tan Seng Giaw (Kepong)
- “ Dr. Tan Yee Kew (Kelang)
- “ Tuan Tiong Thai King (Lanang)
- “ Tuan Tue Si @ Chang See Ten, P.I.S. (Gelang Patah)
- “ Tuan Haji Wan Hanafiah bin Wan Mat Saman, B.K.M. (Pokok Sena)
- “ Tuan Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar, P.B.S. (Batang Lupa)
- “ Tuan Haji Wan Mohd. Jamil bin Wan Mahmood (Tumpat)
- “ Tuan Wong Kam Hoong, K.M.N. (Bayan Baru)
- “ Dato' Yap Pian Hon, D.M.P.S., A.M.N., P.J.K. (Serdang)
- “ Dr. Yap Yit Thong, A.M.P., A.M.N. (Lumut)
- “ Dr. Yee Moh Chai (Tanjong Aru)
- “ Tuan Yeong Chee Wah (Batu Gajah)
- “ Tuan Yunof Edward Maringking (Tuaran)
- “ Tuan Yunus bin Rahmat (Jelebu)
- “ Datuk Dr. Haji Yusof bin Haji Yacob, A.D.K. (Sipitang)
- “ Tuan Zainal Abidin bin Osman (Mersing)
- “ Tuan Haji Zainuddin bin Haji Mohamad Nor, S.M.K. (Pasir Mas)
- “ Dato' Haji Zakaria bin Mohd. Said, D.S.D.K., S.M.K., K.M.N., P.J.K. (Kuala Kedah)

DEWAN RAKYAT**PEGAWAI-PEGAWAI KANAN**

Setiausaha Dewan Rakyat	:	Datuk Haji Abdul Rahman bin Haji Ali
Penolong Setiausaha Kanan	:	Zamani bin Haji Sulaiman
Penolong Setiausaha	:	Haji Mustakin bin Salamat
	:	Nor Hayatee binti Abdullah

CAWANGAN DOKUMENTASI

Pegawai Penerbitan	:	Azhari bin Hamzah
	:	Monarita binti Mohd. Hassan
Pelapor Perbahasan Parlimen	:	Hajah Shamsiah binti Mohd. Yusop
	:	Mohd Saleh bin Mohd. Yusop
	:	Hajah Supiah binti Dewak
	:	Mohamed bin Osman
	:	Hajah Norishah binti Mohd. Thani
	:	Shamsina binti Janor

CAWANGAN BENTARA

Bentara Mesyuarat	:	Lt. Kol (B) Haji Rahimuddin bin Abdul Mutalib
		Mejar (B) Abdul Halim bin Haji Ali
		Mejar (B) Zakaria bin Salleh

**MALAYSIA
DEWAN RAKYAT**

Khamis, 27 November 1997

Mesyuarat dimulakan pada pukul 2.30 petang

DOA

[Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat)
mempengerusikan Mesyuarat]

**JAWAPAN-JAWAPAN MULUT BAGI
PERTANYAAN-PERTANYAAN**

**UNIVERSITI TELEKOM, UNIVERSITI
PETRONAS DAN UNIVERSITI TENAGA
NASIONAL - KURSUS YANG DITAWARKAN**

1. Tuan Haji Abdul Hamid bin Abdul Rahman [Sungai Benut] minta Menteri Pendidikan menyatakan:-

- (a) kursus-kursus yang ditawarkan oleh institusi pendidikan tinggi swasta seperti Universiti Telekom, Universiti Petronas dan juga Universiti Tenaga Nasional dan bilangan pelajar yang mengikuti kursus-kursus tersebut; dan
- (b) bilangan tenaga pelajar dan juga pecahan sama ada dari dalam dan luar negeri.

Timbalan Menteri Pendidikan [Dato' Haji Mohd. Khalid bin Mohd. Yunus]: Tuan Yang di-Pertua, jawapan kepada soalan

- (a) Antara kursus-kursus yang ditawarkan di Universiti Telekom, Universiti Petronas dan Universiti Tenaga meliputi bidang-bidang kejuruteraan elektrik, kejuruteraan mechanical, komunikasi, telekomunikasi, komputer, sistem maklumat dan pengurusan. Bilangan pelajar yang sedang mengikuti kursus-kursus tersebut ialah 321 orang di Universiti Tenaga, 299 di Universiti Petronas dan 1,243 orang di Universiti Telekom.
- (b) Bilangan tenaga pengajar yang sedang berkhidmat di universiti-universiti tersebut ialah 126 di UNITEN, 23 di Universiti Petronas dan 95 di UNITEL. Daripada bilangan tersebut hanya 20 orang merupakan tenaga pengajar dari luar.

Tuan Haji Abdul Hamid bin Abdul Rahman: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Ke arah kita hendak merealisasikan untuk menjadikan Malaysia sebagai satu pusat kecemerlangan pendidikan di

rantau ini, saya ingin tahu kita memerlukan supaya kita dapat menarik lebih ramai pelajar terutamanya daripada luar negara datang untuk belajar di negara kita. Jadi, saya ingin tahu setakat hari ini berapakah jumlah pelajar-pelajar yang sedang mengikuti kursus di negara kita dan juga apakah promosi-promosi di luar negara yang telah dianjurkan oleh pihak kementerian untuk menarik lebih ramai pelajar yang berminat untuk belajar di negara kita dan sejauh manakah promosi ini dijalankan?

Dato' Haji Mohd. Khalid bin Mohd. Yunus: Tiga perkara, Tuan Yang di-Pertua. Yang pertama sekali langkah-langkah yang kita ambil untuk menjadikan Malaysia sebagai pusat kecemerlangan pendidikan. Asas yang paling penting ialah untuk memastikan kejayaan matlamat itu kita kena beri tumpuan kepada langkah-langkah mengawal dan mengawasi soal mutu ataupun kualiti baik dari segi kemudahan, baik dari segi jenis ataupun jenis-jenis kursus yang ditawarkan dan juga tenaga-tenaga yang hendak menggerakkan itu nanti.

Memang langkah-langkah ini sedang kita ambil, kerana kita kena meyakinkan pertama sekali mereka yang ada di luar negeri yang hendak datang ke sini tentang mutu dan segala serba-serbi yang berkaitan dengan pendidikan itu dapat disediakan dengan baik. Saya percaya semua institusi pengajian tinggi baik IPTA ataupun IPTS telah pun kita maklumkan, telah pun kita mohon kerjasama supaya mengambil setiap langkah yang perlu. Dari segi kerajaan untuk maksud kualiti kita telah pun menubuhkan sebuah lembaga yang kita panggil sebagai Lembaga Akreditasi Negara dan tujuannya semata-mata untuk memastikan apa juga ijazah, diploma dan lain-lain yang dikeluarkan nanti dapat diterima dan diiktiraf bukan sahaja dalam negeri tetapi juga di luar negeri. Itu antara banyak langkah yang sedang diambil untuk makluman ini, tetapi kita yakin masanya akan sampai apabila kita dapat melihat ramai lagi pelajar-pelajar daripada luar negeri belajar di negara kita ini.

Setakat ini untuk makluman Dewan yang mulia ini kira-kira 4,000 orang pelajar luar negeri sedang mengambil pelbagai kursus sama ada di institusi-institusi pengajian tinggi awam ataupun di institusi-institusi swasta yang mempunyai program sama ada dengan universiti-universiti tempatan ataupun universiti-universiti luar negeri.

Tentang soal bagaimana cara sedikit hendak mendapatkan keyakinan dan menarik minat orang luar untuk datang ke sini, Kementerian Pendidikan akan mengadakan road show, sebagaimana Yang

Berhormat Menteri sendiri akan pergi ke beberapa buah negara tidak berapa lama lagi bermula dengan negara-negara kawasan rantau ini terutama sekali di Indonesia dan juga di Brunei telah pun kita tentukan. Insya-Allah, Yang Berhormat Menteri dan pegawai-pegawai tinggi daripada bahagian IPTS ataupun bahagian yang mengawasi institusi-institusi pengajian tinggi swasta akan pergi ke negara-negara tersebut untuk menerangkan langkah-langkah yang kita buat untuk menjadikan Malaysia sebagai pusat kecemerlangan pendidikan di masa-masa yang akan datang.

Dato' Haji Mohd. Zihin bin Haji Mohd. Hassan: Tuan Yang di-Pertua, bolehkah Timbalan Menteri beritahu Dewan adakah Universiti-universiti Telekom, Tenaga dan Petronas ini juga mengambil penuntut-penuntut luar negara?

Dato' Haji Mohd. Khalid bin Mohd. Yunus: Memang salah satu daripada tujuan menubuhkan universiti-universiti swasta itu bukan sahaja untuk menampung keperluan pelajar-pelajar tempatan tetapi juga daripada pelajar-pelajar luar negeri.

ASEAN - TAKRIF POLISI TIDAK CAMPUR TANGAN

2. **Puan Chua Soon Bui [Tawau]** minta Menteri Luar Negeri menyatakan penakrifan polisi "tidak campur tangan dalam hal-ehwal dalaman bagi anggota yang lain dalam ASEAN." Bagaimana ianya dapat diselaraskan dengan konsep "positive intervention."

Menteri Luar Negeri [Datuk Seri Abdullah bin Haji Ahmad Badawi]: Tuan Yang di-Pertua, saya pun tersasul. [Ketawa] Polisi tidak campur tangan dalam hal ehwal dalaman bagi negara lain merupakan asas penting dalam mengendalikan hubungan antara negara-negara ASEAN. Prinsip-prinsip terkandung dengan jelas dalam Artikel 2 - Treaty of Amity and Cooperation in South East Asia, Bali 1976 ataupun dalam Bahasa Malaysia Triti Keamanan dan Kerjasama di Asia Tenggara.

Setakat ini Triti ini telah ditandatangani oleh semua negara Asia Tenggara termasuk negara-negara ASEAN, Kemboja dan Papua New Guinea. Triti ini menghendaki negara-negara anggota untuk saling menghormati kemerdekaan, kedaulatan dan keutuhan wilayah negara yang lain dan juga mengiktiraf hak sesebuah negara supaya bebas dari campur tangan luar terhadap hal-hal yang dianggap perkara dalaman. Namun demikian, memandangkan kerjasama yang rapat dan akrab di antara negara-negara ASEAN, setiap negara tidak

dapat terus memencilkan diri dan mengelak dari dipengaruhi oleh pendirian negara-negara ASEAN yang lain. Dalam konteks inilah ASEAN mengamalkan polisi perhubungan membina (constructive engagement), dalam hubungan dengan negara-negara jiran di rantau Asia Tenggara, dan dalam hubungan dengan negara Kemboja pula ASEAN memang telah diberi pengiktirafan untuk memainkan peranan utama bagi mencari penyelesaian kepada krisis Kemboja.

Dato' Dr. Haji Jamaluddin bin Dato' Mohd. Jarjis: Tuan Yang di-Pertua, nampaknya Yang Berhormat Menteri, Yang Berhormat dari Tawau bertanya dia sendiri datang menjawab soalan. [Ketawa] Ini dari segi isu campur tangan. Di luar ASEAN baru-baru ini kita lihat desakan ahli-ahli Kongres tentang kepimpinan negara kita dan Dewan ini sendiri telah menolak usul mereka termasuk DAP sendiri, dia sokong dari mulut tetapi tangan dia simpan nampaknya begitu. Saya hendak bertanya bagaimana kedudukannya sekarang tentang usul Kongres ini sama ada dapat dibawa ke dalam Kongres ataupun mati begitu sahaja. Itu saya minta sedikit Yang Berhormat Menteri dapat memaklumkan kepada sidang Dewan yang mulia ini tentang kedudukan usul yang dibentangkan itu?

Timbalan Yang di-Pertua [Tuan Ong Tee Keat]: Yang Berhormat, saya rasa soalan ini jauh terkeluar dari soalan asal.

Tuan Lim Kit Siang: Tuan Yang di-Pertua, sungguhpun dasar tidak campur tangan dalam hal ehwal dalaman adalah satu dasar ASEAN, tetapi apabila Burma diterima sebagai anggota, satu sebab yang diberikan ialah bahawa penyertaan junta SLORC dalam ASEAN akan menggalakkan proses pemulihan demokrasi dan proses national reconciliation di Burma. Apa kemajuan yang boleh dicapai, sudah dicapai atau boleh dilihat dalam empat bulan ini semenjak Burma masuk ASEAN. Adakah constructive engagement masih terpakai dalam Burma dan apa kemajuan dalam proses...

Beberapa Ahli: [Menyampuk]

Tuan Lim Kit Siang: dari segi memulihkan demokrasi dan national reconciliation kita boleh lihat selain daripada tukar nama SLORC iaitu Law and Order Restoration Council kepada Development and Peace sungguhpun kedua-dua pun tidak ada. Bolehkah kita lihat apa-apa kemajuan boleh didapati?

Datuk Seri Abdullah bin Haji Ahmad Badawi: Tuan Yang di-Pertua, berhubung dengan dasar hubungan membina (constructive

engagement) antara ASEAN dan Myanmar itu memang diteruskan walaupun Myanmar telah menjadi anggota ASEAN pada masa sekarang. Keanggotaan Myanmar dalam ASEAN ialah baru empat bulan lamanya, tetapi kita memang mengetahui bahawa atas gesaan kita juga supaya usaha-usaha yang dijalankan oleh Kerajaan Myanmar khususnya yang berkaitan dengan mengadakan perlembagaan yang baru melalui perbincangan-perbincangan dan dialog-dialog yang diadakan sekarang ini dapat disejajarkan dan dapat dipastikan nanti proses itu akan selesai. Pihak Myanmar telah pun memaklumkan kepada kita bahawa proses itu masih berjalan dan tidak ditangguhkan dan ia menganggap bahawa proses ini adalah satu-satunya proses penting jika sekiranya pemerintahan negara itu hendak dibawa balik dengan secara amalan demokrasi biasa.

Tuan Ruhanie bin Haji Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin mendapat penjelasan daripada Yang Berhormat Menteri Penerangan yang dikasihi.

Seorang Ahli: Menteri Luar Negeri.

Tuan Ruhanie bin Haji Ahmad: Menteri Luar Negeri yang dikasihi, teringat, ada stigma Menteri Penerangan. [Ketawa]

Beberapa Ahli: Siapa beri stigma kepada Menteri Penerangan?

Timbalan Yang di-Pertua [Tuan Ong Tee Keat]: Yang Berhormat.

Tuan Ruhanie bin Haji Ahmad: Duduklah! [Ketawa]

Timbalan Yang di-Pertua [Tuan Ong Tee Keat]: Yang Berhormat, jangan ganggu.

Dato' Dr. Haji Jamaluddin bin Dato' Mohd. Jarjis: Tumpanglah!

Timbalan Yang di-Pertua [Tuan Ong Tee Keat]: Jangan ganggu, tertib. Parit Sulong.

Tuan Ruhanie bin Haji Ahmad: Minta maaf. Saya ingin bertanya kepada Yang Berhormat Menteri Luar Negeri yang dikasihi.

Beberapa Ahli: [Menyampuk]

Tuan Ruhanie bin Haji Ahmad: Adakah kita mahu juga memperluaskan konsep constructive engagement ini kepada negara-negara lain yang bersahabat dengan kita. Umpamanya Amerika Syarikat, kalau ya, adakah kita juga mahu meminta jasa baik Amerika apabila wakilnya telah datang ke sini mengatakan bahawa Iran-Libya Sanction Act tidak akan dikenakan kepada Malaysia, maka undang-undang pokok itu juga harus dipinda oleh

pihak Amerika Syarikat supaya mereka tidak kelihatan hanya memainkan lip services kepada rakyat Malaysia.

Datuk Seri Abdullah bin Haji Ahmad Badawi: Tuan Yang di-Pertua, kita tidak perlu mengadakan hubungan constructive engagement dengan Amerika kerana perhubungan kita dengan mereka adalah hubungan biasa yang sedang berjalan dan ada bidang-bidang kerjasama dua hala antara Amerika dan Malaysia itu berjalan dengan baik dan saling menguntungkan juga. Tetapi kita sebagai sebuah negara yang bebas dan berdaulat memang kita ada pendirian yang sendiri tentang apa-apa juga dasar yang berkaitan dengan hal luar negeri, tentang isu-isu yang berkaitan dengan hal luar negeri dan kita mengambil pendirian yang bebas untuk menyatakan apa juga pandangan kita mengenainya.

Dalam hubungan yang berkaitan dengan undang-undang untuk menyekat negara-negara yang ada hubungan pelaburan dengan Libya ataupun dengan Iran itu kita telah pun menyatakan pendirian kita dengan tegas dan menentangnya walaupun negara Amerika itu adalah negara sahabat kita. Dalam hal ini kita tidak perlu merayu kepada mereka. Kita hanya cakap undang-undang awak jangan pakai untuk kami. Itu sahajalah, terima kasih.

PEMINDAHAN TEKNOLOGI KE DALAM NEGARA-STRATEGI

3. **Dato' Haji Abu Zahar bin Dato' Nika Ujang [Kuala Pilah]** minta Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri menyatakan apakah usaha-usaha dan bentuk perancangan dalam jangkamasa singkat dan panjang diambil oleh kerajaan dalam aspek pemindahan teknologi dan dari segi pembuatan komponen dan pembinaan industri kita tidak boleh lagi mengharap negara lain menderma teknologi tinggi yang baru seperti projek mengeluarkan kereta nasional Proton dahulu; dan justeru itu, apakah strategi yang sesuai perlu difikirkan mulai sekarang supaya perpindahan teknologi tidaklah hanya berbentuk kemahiran sahaja, malahan dari aspek kepakaran denyut nadinya tidak dimiliki atau bukan berasal daripada anak watan Malaysia, seperti pengetahuan untuk mengeluarkan bahan-bahan logam maju yang sesuai seperti kotak gear dan transmisi masih tersembunyi di Jepun.

Setiausaha Parlimen Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri [Tuan Ahmad Kamaruzaman bin Mohamed Baria]: Tuan Yang di-Pertua, bagi menjawab soalan daripada Ahli Yang Berhormat dari Kuala Pilah, pembangunan teknologi adalah semakin penting dalam proses perindustrian.

Untuk memastikan pengeluaran industri negara ini berkompetitif di pasaran dunia Malaysia mesti maju dalam bidang teknologi. Sehubungan dengan itu, industri tempatan mesti sanggup memiliki dan menguasai teknologi yang dipindahkan dan diwujudkan kepakaran tempatan untuk mengeluarkan teknologi sendiri.

Justeru itu, kerajaan telah mengambil beberapa langkah jangka masa pendek dan panjang untuk meningkatkan daya keupayaan rakyat tempatan dari segi pembangunan teknologi sendiri. Di bawah Pelan Induk Perindustrian Kedua, dengan izin (IMP-2) penumpuan akan diberi kepada pembangunan teknologi tempatan khususnya pembangunan teknologi termaju, pembangunan kemahiran, peningkatan kualiti dan piawaian dalam rekabentuk dan pembuatan produk. Memandangkan pemindahan teknologi merupakan satu cara industri tempatan boleh belajar teknologi terkini daripada negara asing untuk meningkatkan pembangunan keupayaan teknologi tempatan ia akan diambil perhatian berat oleh kerajaan.

Sehubungan dengan itu, kerajaan akan terus mewajibkan pemindahan teknologi daripada syarikat asing kepada syarikat tempatan melalui perjanjian teknikal atau perjanjian usaha sama yang ditandatangani antara syarikat asing dan syarikat tempatan. Di samping itu, program pembangunan vendor dan program rantai industri yang sedia ada akan juga diteruskan bagi menggalakkan pemindahan teknologi daripada syarikat asing dan syarikat tempatan yang besar kepada industri tempatan khususnya industri kecil dan sederhana.

Untuk membangunkan keupayaan industri tempatan menyerap dan menghayati teknologi terkini kerajaan telah menyediakan pelbagai program serta galakan insentif teknologi seperti berikut:

- (i) pemberian geran penyelidikan dan pembangunan (P&P) dan pengkomersialan (commercialisation) projek penyelidikan dan pembangunan kepada institusi penyelidikan dan industri untuk menjalankan kegiatan P&P serta mengkomersialkan hasil P&P yang berguna kepada industri;
- (ii) insentif-insentif P&P termasuk potongan dua kali cukai perbelanjaan P&P, pengecualian duti import terhadap kelengkapan dan bahan untuk menjalankan P&P dan elaun bangunan bagi menjalankan kegiatan P&P kepada syarikat yang menceburi dalam kegiatan P&P dalam seluruh negara;

(iii) Program Industrial Technical Adjustment Fund (ITAF) dan pinjaman mudah untuk membantu industri kecil dan sederhana dalam pembangunan teknologi; dan

(iv) satu dana khas telah disediakan untuk membantu industri memperolehi teknologi asing. Terima kasih.

Dato' Haji Abu Zahar bin Dato' Nika Ujang:

Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Saya ucap terima kasih kepada Yang Berhormat Setiausaha Parlimen tadi. Dalam konteks dan falsafah yang sama juga kepada soal asas saya tadi, kerana kita tahu seperti pembinaan Proton dahulu kita terikat kepada Jepun yang mana tentu sahaja ada kontrak dan sebagainya. Kita telah mengalami keadaan dan pengalaman dengan kerajaan negara Jepun. Persoalan saya ialah apakah bentuk persiapan, pendekatan dan strategi kerajaan untuk menghadapi satu lagi era baru yang kita hadapi, iaitu information technology dan Multimedia Super Corridor, dan apa perancangan kementerian supaya kita jangan terkena juga dalam bentuk kontraknya terikat kepada suatu yang mana akan merugikan kita?

Tuan Ahmad Kamaruzaman bin Mohamed Baria:

Tuan Yang di-Pertua, sebagai sebuah kerajaan yang prihatin kita belajar daripada sedikit-sebanyak kesilapan daripada perkara-perkara yang telah berlaku di masa yang telah lampau. Kita akan belajar dari segi apa yang telah kita buat kesilapan itu. Maka kerajaan dalam masalah mengimport ataupun mendapatkan teknologi yang terkini di dalam bidang multimedia, kerajaan akan memastikan agar kontrak-kontrak dan juga perjanjian-perjanjian yang akan dilaksanakan di dalam bidang ini akan menjadi kontrak dan perjanjian yang dapat dilaksanakan dengan sepenuhnya dan ada transfer of technology di antara syarikat-syarikat tersebut dan syarikat-syarikat yang bergiat dalam bidang multimedia ini. Ini adalah satu langkah yang akan diambil oleh kerajaan untuk memastikan agar syarikat-syarikat di dalam negara Malaysia tidak akan terikat dengan kontrak-kontrak yang saya rasa akan menjadi tidak begitu baik di dalam masa-masa yang akan datang.

Tuan Haji Wan Mohd. Jamil bin Wan Mahmood:

Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Semenjak dasar memandang ke Timur telah dilaksanakan oleh kerajaan, sejauh manakah perpindahan teknologi Jepun-Malaysia telah dilaksanakan? Maksud saya berapa persen.

Tuan Ahmad Kamaruzaman bin Mohamed Baria: Tuan Yang di-Pertua, soalan ini keluar daripada soal asal. Saya hanya hendak memuaskan hati Yang Berhormat dari Tumpat. Tetapi di dalam konteks Proton kita beri maklumat ini oleh kerana soalan ini berkait dengan Proton, Proton telah berjaya mengeluarkan transmisi manual untuk kereta-kereta Proton jenis 1.3 dan 1.5 dan sedang mengambil langkah-langkah yang konkrit untuk mengeluarkan transmisi automatik. Sudah pasti teknologi yang ada didapati daripada negara Jepun digunakan untuk membuat transmisi-transmisi manual dan juga automatik.

Di samping itu, Proton telah juga menubuhkan, dengan izin, Proton cusing plan pada tahun 1995 dengan bertujuan untuk mengeluarkan komponen-komponen enjin penting seperti, dengan izin, driveshaft, camshaft dan cylinder block. Saya tidak mempunyai angka secara menyeluruh. Saya harap Yang Berhormat berpuas hati. Terima kasih.

AKTA KEGANASAN RUMAH TANGGA - USAHA MENGATASI KEGAGALAN

4. Tuan Haji Wan Mohd. Jamil bin Wan Mahmood [Tumpat] minta Menteri Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat menyatakan apakah langkah berkesan bagi mengatasi masalah kegagalan Akta Keganasan Rumah Tangga yang dikuatkuasakan pada tahun 1996 bagi menyelesaikan kes-kes keganasan rumah tangga. Justeru itu, adakah pihak kerajaan bercadang untuk menggunakan pendekatan Islam sebagai alternatif yang lebih selamat dan berkesan, jika tidak, mengapa.

Timbalan Menteri Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat [Datuk Peter Tinggom anak Kamarau]: Tuan Yang di-Pertua, menjawab soalan Yang Berhormat dari Tumpat adalah tidak benar kononnya Akta Keganasan Rumah Tangga telah gagal dalam pelaksanaannya bagi menyelesaikan kes-kes keganasan rumah tangga. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, sejak berkuatkuasanya Akta Keganasan Rumah Tangga 1994 pada Jun 1996, 640 pasangan suami-isteri telah dibantu oleh Pegawai Kebajikan Masyarakat Daerah seluruh Malaysia. Daripada bilangan ini 372 pasangan telah dipanggil untuk sesi kaunseling supaya masalah mereka dapat diatasi. Daripada 640 pasangan itu juga, iaitu 135 pasangan telah berbaik semula.

Selain daripada itu, dengan wujudnya akta berkenaan kementerian telah menubuhkan 131 badan pendamai di peringkat daerah di seluruh negara. Tanggungjawab ahli-ahli badan pendamai adalah untuk bersama-sama hadir di sesi kaunseling yang

diadakan oleh pegawai Kebajikan dengan pasangan suami-isteri yang menghadapi masalah. Pendekatan ini adalah juga merupakan teknik yang disarankan dalam Islam bahawa pasangan suami-isteri digalakkan bermusyawarah untuk mengatasi sebarang perselisihan faham.

Tuan Haji Wan Hanafiah bin Wan Mat Saman: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin bertanya kepada Yang Berhormat Timbalan Menteri, adakah negeri Kelantan yang diperintah oleh PAS menggunakan Akta Keganasan Rumah Tangga yang kita lulus di Parlimen ini ataupun mengguna cara-cara seperti yang dicadangkan oleh Yang Berhormat dari Tumpat

Datuk Peter Tinggom anak Kamarau: Mengikut keterangan kementerian ada dari Jabatan Kebajikan Masyarakat memang segala masalah keganasan rumah tangga bukan dikendalikan mengikut cara yang dikatakan oleh Yang Berhormat dari Tumpat, tetapi mengikut badan pendamai yang sedia ada.

Tuan Md. Isa bin Sabu: Tuan Yang di-Pertua, nampaknya rakan saya dari Tumpat jadi mangsa keganasan rumah tangga saya agak. [Ketawa] Jadi, saya minta Yang Berhormat Timbalan Menteri jelaskan setakat manakah kepakaran kaunselors yang terdiri daripada pegawai-pegawai kebajikan untuk menyelesaikan masalah krisis rumah tangga termasuk rakan saya dari Tumpat.

Datuk Peter Tinggom anak Kamarau: Tuan Yang di-Pertua, berkenaan dengan pengetahuan ataupun peribadi seseorang kaunselor ataupun ahli pendamai, iaitu pada masa ini dikirakan oleh Jabatan Kebajikan Masyarakat memang cukup mahir, kerana Yang Berhormat telah mengetahui iaitu Akta Kaunselor telah dibaca kali pertama. Jadi, mungkin tidak lama lagi akan dibaca kali kedua. Itu berkenaan dengan kaunselor. Tetapi berkenaan dengan negeri Kelantan, begitu juga dengan negeri lain, iaitu ada 10 badan pendamai. Macam di Tumpat ada satu badan, ahlinya tujuh orang, di Pasir Putih, Tanah Merah, Jeli, Gua Musang, Bachok, Pasir Mas, Kota Bahru, Machang dan Kuala Kerai. Jadi, tiap-tiap negeri hanya Sabah belum ada kerana kes-kes keganasan rumah tangga di Sabah hanya dua orang. Jadi, begitulah keadaannya berkenaan di Kelantan setiap kawasan ada ahli pendamai.

RADIO SWASTA - GARIS PANDUAN PENYIARAN

5. Tuan Hashim bin Ismail [Ledang] minta Menteri Penerangan menyatakan adakah kementerian mempunyai satu dasar garis panduan untuk diikuti oleh pemilik-pemilik radio swasta

supaya mereka juga boleh menjadi wadah penyampai ilmu dan maklumat yang berkesan di samping mendaulatkan Bahasa Kebangsaan melalui penggunaan Bahasa Kebangsaan yang betul dan seragam.

Setiausaha Parlimen Kementerian Penerangan [Datuk Mohd. Shafie bin Haji Apdal]: Tuan Yang di-Pertua, seperti yang terkandung di dalam syarat-syarat lesen pemilik-pemilik stesen radio swasta dikehendaki memberikan keutamaan siarannya kepada program dan aktiviti kerajaan seperti menyiarkan perutusan dan ucapan pemimpin, upacara-upacara penting dan sebagainya yang ditetapkan oleh kementerian ini dari masa ke semasa.

Siaran-siaran seperti itu mengandungi unsur-unsur maklumat dan pendidikan. Mereka juga disyaratkan untuk menyiarkan pengumuman-pengumuman penting kerajaan termasuk kempen khidmat awam dan sebagainya. Beberapa peraturan lain juga telah ditetapkan tersebut penggunaan sebanyak 60% daripada siarannya di dalam Bahasa Melayu di mana daripada jumlah itu sebanyak 60% bahan-bahan rancangannya hendaklah terdiri daripada bahan-bahan tempatan.

Tuan Hashim bin Ismail: Tuan Yang di-Pertua, penjelasan tambahan, iaitu berapakah jumlah stesen radio swasta yang sedang beroperasi di negara kita dan sejauh manakah radio swasta ini mematuhi garis panduan ini, saya hendak merujuk khususnya kepada Time Highway Radio.

Datuk Mohd. Shafie bin Haji Apdal: Tuan Yang di-Pertua, pada hari ini kita mempunyai hampir tujuh buah stesen radio swasta yang sudah kita luluskan, dua stesen seperti yang saya nyatakan dimiliki oleh MEASAT di mana kita menggalakkan mereka boleh menggunakan bahasa Inggeris. Contohnya, Astro telah diberikan pengecualian pemakaian Bahasa Melayu dan dengan ini menggunakan bahasa Inggeris sepenuhnya. Manakala Redifusion pula disyaratkan siarannya itu 50% dalam bahasa Cina, 30% dalam Bahasa Melayu dan 20% dalam bahasa Inggeris.

Tuan Haji Abdul Hamid bin Abdul Rahman: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Satu ketika dahulu kita pernah diberitahu di dalam Dewan ini bahawa Kementerian Penerangan ada berura-ura untuk mewujudkan satu siaran radio khusus untuk Agama. Jadi, saya ingin tahu apakah perkembangan yang sedang dijalankan sehingga kini kerana benda ini sudah lama diberitahu, dan sejauh ini apakah perkembangan dan apakah perkara-perkara ataupun kaedah-kaedah yang digunakan untuk menjalankan siaran Agama ini?

Datuk Mohd. Shafie bin Haji Apdal: Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat dari Sungai Benut, di peringkat ini seperti yang saya nyatakan pihak kementerian sedang berbincang dengan tokoh-tokoh agama daripada agama-agama lain seperti Buddha, Hindu dan lain-lain untuk membincangkan sama ada patut untuk kita libatkan tokoh-tokoh ini melibatkan diri dalam program-program TV. Setakat ini kita tidak mempunyai rancangan untuk mengadakan radio khas untuk agama-agama di negara ini.

INSURANS - KELEWATAN PEMBAYARAN TUNTUTAN

6. **Tuan M. Kulasegaran [Teluk Intan]** minta Menteri Kewangan menyatakan sama ada beliau sedar bahawa industri insurans secara keseluruhannya melewati penyelesaian tuntutan kemalangan (kecederaan/kerosakan harta benda) accident claims (personal injury/property damage) dan nampaknya banyak syarikat insurans akan dibubarkan seperti Mercantile Insurance Sdn. Bhd. kerana keterlaluan pendedahan dan risiko yang telah diambil dalam insurans kecederaan dan kerosakan harta benda (over exposure and the risk it takes in bodily property insurance) dan apakah polisi yang diambil untuk mengatasinya dalam jangka masa pendek/panjang.

Timbalan Menteri Kewangan [Dato' Wong See Wah]: Tuan Yang di-Pertua, pada masa dahulu kelewatan membayar tuntutan insurans terutamanya insurans motor melibatkan tuntutan pihak ketiga ialah kerana siasatan diperlukan bagi memastikan tuntutan yang dibuat adalah benar dan jumlah yang dituntut adalah berpatutan. Beberapa langkah telah diambil untuk menangani masalah kelewatan ini:

- (i) Bank Negara Malaysia dengan kerjasama Persatuan Insurans Am Malaysia (PIAM) sedang berusaha untuk mengkaji semula garis panduan mengenai amalan penyelesaian, tuntutan insurans motor dan menetapkan tempoh-tempoh tertentu yang perlu dipatuhi oleh syarikat-syarikat insurans bagi proses-proses tertentu yang terlibat dalam penyelesaian tuntutan.
- (ii) Mulai pada 1 Jun 1997 PIAM telah mengubahsuaikan perjanjian di antara syarikat-syarikat insurans untuk mempercepatkan lagi tuntutan pihak ketiga di mana bagi tuntutan yang kurang daripada RM10,000 kalau berbanding dengan dahulu RM2,000 sahaja syarikat insurans yang menguruskan tuntutan tidak perlu mendapat

pengesahan daripada pihak syarikat insurans yang bersalah. Dengan itu, masa bagi proses tuntutan dapat dipercepatkan.

- (iii) Memandangkan kebanyakan kes kelewatan pembayaran disebabkan pertikaian mengenai kuantum pembayaran. PIAM sedang mempertimbangkan pangkalan data berpusat bagi menyeragamkan harga alat-alat ganti kenderaan supaya pihak bengkel motor penyelaras kerugian dan syarikat insurans dapat membuat tafsiran yang seragam ke atas kerugian kerosakan kenderaan. Ini dapat mengurangkan subjektiviti ke atas penilaian kerosakan kenderaan. Laporan akan diseragamkan untuk mempertingkatkan mutu penyelaras dan mempercepatkan kad kerja penyemakan oleh syarikat insurans, manakala jumlah hilang penggunaan (loss of use) minimum akan ditetapkan untuk mengelakkan pertikaian di antara sipenuntut dengan syarikat insurans.

Tuan Yang di-Pertua, mengenai pendedahan yang keterlaluan syarikat insurans dalam kerosakan harta dan kecederaan, Bank Negara telah mengambil langkah-langkah yang berhemah dalam mengawal selia syarikat-syarikat insurans bagi mengelakkan berlakunya pembubaran syarikat. Akta Insurans 1956 telah pun digunapakai sejak awal 1997 bagi memastikan akauntabiliti yang lebih baik oleh penanggung-penanggung insurans sebagai pemegang amanah dana awam dan mengukuhkan kedudukan kewangan mereka. Akta 1996 juga memberi perlindungan yang lebih kepada semua pemilik polisi insurans yang sihat di samping menetapkan keperluan modal berbayar yang lebih tinggi, margin kesolvenan yang baru dan laporan yang ketat. Bank Negara Malaysia juga menetapkan garis panduan bagi meningkatkan disiplin serta mengawal operasi syarikat-syarikat insurans supaya mempunyai kedudukan kewangan yang stabil dan mantap termasuk keperluan mengadakan peruntukan hutang lapuk dan peruntukan tuntutan tertanggung tetapi tidak dilaporkan yang mencukupi bagi membiayai tuntutan di masa depan. Syarikat insurans yang terlalu menumpukan portfolionya di dalam satu sektor perniagaan sahaja telah diarahkan agar mempelbagaikan aktiviti mereka.

Tuan M. Kulasegaran: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Nampaknya Timbalan Menteri telah memberi jawapan yang menyeluruh. Akan tetapi saya hendak tanya mengenai proses di mana

penyelesaian telah dibuat di mahkamah where settlement, dengan izin, telah diambil proses dalam mahkamah. Dari tarikh penyelesaian kenapakah masa yang diambil oleh pihak insurans untuk membayar adalah lebih dari tiga bulan, enam bulan, ada satu kes sampai satu setengah tahun pun tidak boleh selesai. Jadi, bila kita merujuk kepada bahagian Bank Negara, standard reply mereka kepada kami dan kepada pihak insurans adalah sila ambil perhatian, pihak insurans sila membayar dalam tempoh 14 hari. Kalau Timbalan Menteri perlukan surat macam ini saya ada lebih kurang macam ini. *[sambil menunjuk surat]* Tetapi yang menjadi masalah apakah tindakan yang diambil oleh Bank Negara selain dari menghantar surat, berapa reminder perlu dihantar sebelum lesen mereka ditarik balik atau tindakan yang tegas diambil?

Dato' Wong See Wah: Tuan Yang di-Pertua, kalau satu-satu kes itu yang perlu penyelesaian mahkamah mungkin ini akan mengambil masa lama sedikit. Apa langkah konkrit yang telah diselesaikan untuk kita mempercepatkan dan menjimatkan masa ialah untuk kes-kes yang diselesaikan di luar mahkamah. Saya percaya juga kes-kes yang disebutkan itu adalah sebelum ikhtiar yang telah dijalankan di antara PIAM dengan syarikat-syarikat insurans dilaksanakan ataupun penentuan perjanjian telah dilaksanakan. Saya percaya kalau mulai daripada bulan ini kes-kes seumpama ini akan diselesaikan dengan lebih cepat.

Dato' Dr. Haji Jamaluddin bin Dato' Mohd. Jarjis: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Ini tentang kuantum insurans. Saya mendapat maklumat daripada mereka yang meng'insure'kan kereta mereka, di mana mereka dibayar tidak pada tahap jumlah quantum yang di'insure'kan tetapi pada nilai kereta. Selalu mereka insure kepada tahap masa mereka membeli kereta mereka yang baru, selepas lima tahun kemudian pada jumlah yang baru dibayar insurans tiap-tiap bulan tetapi dia bayar pada nilai kereta lima tahun kemudiannya. Bermakna kos pengguna ialah pada nilai quantum yang di'insure'kan. Tetapi bila bayaran dibuat pada nilai kereta yang jauh lebih kurang. Saya hendak minta sedikit penjelasan, adakah ini peraturan pembayaran insurans ataupun ini budibicara syarikat-syarikat insurans?

Dato' Wong See Wah: Tuan Yang di-Pertua, ini amalan yang dilaksanakan dalam pasaran. Ini adalah bukan peraturan daripada PIAM ataupun persatuan insurans, tidak.

KEMAS - PROGRAM-PROGRAM BARU YANG DILAKSANAKAN

7. **Tuan Haji Badrul Hisham bin Abdul Aziz [Hulu Langat]** minta Menteri Pembangunan Luar Bandar menyatakan apakah program-program terbaru yang akan dilaksanakan melalui KEMAS untuk memajukan masyarakat luar bandar. Salah satu rungutan di kalangan pegawai tinggi KEMAS di peringkat negeri ialah mereka tidak mempunyai pegawai secukupnya. Oleh kerana di peringkat negeri hanya pengarah sahaja yang merupakan pegawai siswazah, adakah Kementerian bercadang menambah pegawai berkelulusan tinggi untuk membantu pengarah-pengarah berkenaan.

Setiausaha Parlimen Kementerian Pembangunan Luar Bandar [Tuan Douglas Uggah Embas]: Tuan Yang di-Pertua, di samping memperkenalkan program baru dalam bidang pendidikan literacy komputer KEMAS akan memperincikan semula semua program semasa yang sedang dijalankan ke arah mengemaskan kaedah-kaedah perancangan, pencapaian dan pemantauan program-program berkenaan agar dapat memaju ke masyarakat luar bandar dengan lebih berkesan.

Dalam usaha-usaha meningkatkan lebih keberkesanan program-program ini, ia lazim menuntut kepada corak bertindak yang lebih efektif daripada anggota KEMAS, termasuk tuntutan kepada ilmu pengetahuan yang tinggi bagi membolehkan anggota KEMAS menjadi agen perubahan yang mantap. Bagi mengatasi masalah kelompengan ilmu dan kaliber anggota KEMAS ini, Kementerian Pembangunan Luar Bandar bercadang untuk mewujudkan beberapa jawatan Penolong Pengarah yang berkelulusan ijazah dan diploma bagi mengukuhkan kedudukan pegawai KEMAS di peringkat negeri.

Di samping itu, dalam pengambilan kakitangan kontrak untuk jawatan Penyelia, Kementerian mengutamakan pengambilan pesara-pesara kerajaan yang berumur tidak lebih dari 60 tahun, khususnya kepada pegawai-pegawai Pendidikan supaya pengalaman dan ilmu yang dikuasai oleh pesara-pesara terus digunakan untuk mengilap kualiti masyarakat di luar bandar. Bagi kakitangan yang sedia ada mereka akan diberikan latihan semula dari masa ke semasa.

Tuan Noh bin Omar: Tuan Yang di-Pertua, salah satu program semasa yang mendapat sambutan dan juga berkesan kepada masyarakat luar bandar ialah kelas-kelas agama. Dahulu kelas-kelas

agama ini dikendalikan oleh tiga orang pegawai di dalam satu kawasan Parlimen. Tetapi sejak hari ini hanya tinggal seorang sahaja, tiap-tiap kawasan Parlimen ada seorang penyelia agama. Jadi, dalam usaha kementerian untuk menambah bilangan pegawai-pegawai KEMAS ini adakah kementerian bercadang untuk menambahkan lagi pegawai-pegawai agama khasnya penyelia di dalam sesuatu kawasan Parlimen seperti dahulu?

Tuan Douglas Uggah Embas: Tuan Yang di-Pertua, dalam usaha kita untuk meningkatkan peranan KEMAS dalam kemajuan masyarakat memang kita hendak menambahkan guru-guru atau pemaju-pemaju masyarakat termasuk pemaju masyarakat agama. Tetapi sekarang pemaju masyarakat ini telah dinamakan sebagai Pemaju Masyarakat Bina Insan. Jadi, kalau di kawasan Yang Berhormat ada keperluan yang lebih kita minta majukan kepada kementerian.

Tuan Ibrahim bin Pateh Mohamad: Tuan Yang di-Pertua, saya minta penjelasan daripada Setiausaha Parlimen Kementerian Pembangunan Luar Bandar, di mana sekarang kita tahu banyak tugas-tugas yang telah diberi oleh pihak kementerian kepada KEMAS. Yang saya hendak tahu, hari ini adakah pihak KEMAS ini diberi peruntukan khusus untuk menjayakan kegiatan kampung Desa Wawasan. Sebab setiap kali pertandingan, setiap tahun bermula pada tahun lepas, tahun ini pun ada juga. Apabila ada juga 'pitih' wakil rakyat sahaja habis. Saya hendak tahu kementerian hendak beri atau tidak?

Seorang Ahli: 'Ambo tak fahe'!

Tuan Ibrahim bin Pateh Mohamad: Kalau tidak beri mengapa, kalau beri, beri ke mana? [Ketawa]

Seorang Ahli: 'Ambo tak boleh fahe' [Ketawa]

Tuan Douglas Uggah Embas: Tuan Yang di-Pertua, kita ucap terima kasih kepada Yang Berhormat yang sudah menyumbang kepada program Gerakan Desa Wawasan KEMAS. Saya berharap Yang Berhormat akan terus menyumbang kepada program itu. Walau bagaimanapun, kementerian memang ada peruntukan bagi program ini. Seperti yang telah diumumkan di sini bahawa kita telah memperuntukkan 10% dari semua program pembangunan infrastruktur luar bandar kepada kampung-kampung di bawah program ini. Walau bagaimanapun, kita memerlukan bantuan dari Yang Berhormat, dari pihak swasta dan dari semua pihak yang dapat membantu memajukan masyarakat luar bandar.

Timbalan Yang di-Pertua [Tuan Ong Tee Keat]: Datuk Joseph Pairin Kitingan.

[Soalan No. 8 - Y.B. Datuk Joseph Pairin Kitingan (Keningau) tidak hadir]

**PENDAPATAN PURATA ISIRUMAH
MENGIKUT KAUM - USAHA
MENSEIMBANGKAN**

9. **Dato' Dr. Haji Jamaluddin bin Dato' Mohd. Jarjis [Rompin]** minta Menteri Kewangan menyatakan apakah usaha kerajaan bagi meningkatkan lagi pendapatan kaum bumiputera agar ianya seimbang dengan kaum-kaum lain di negara ini, memandangkan statistik 1995, pendapatan purata bulanan isirumah bumiputera sebanyak RM1600 berada di tangga ketiga, manakala pendapatan kaum Cina sebanyak RM2,985 dan kaum India sebanyak RM2,153.

Timbalan Menteri Kewangan [Dato' Dr. Haji Shafie bin Mohd. Salleh]: Tuan Yang di-Pertua, pelbagai usaha telah dan sedang dilaksanakan oleh kerajaan bagi meningkatkan pendapatan kaum bumiputera agar ianya setanding dengan pendapatan kaum-kaum yang lain di negara kita ini. Contohnya, mengikut dokumen Rancangan Malaysia Ketujuh pendapatan isirumah (RM1,000 - RM3,000). Kaum India mendapat tempat yang pertama sekali, iaitu 54.1%, orang Cina 52.3% dan tempat yang ketiga ialah bumiputera 45.2%. Kalau kita lihat pendapatan isirumah RM5,000 hingga RM10,000, orang Cina mendapat tempat pertama, 10.4%; orang India mendapat tempat kedua, 5.9%; manakala orang bumiputera mendapat tempat yang ketiga juga, 3.20%.

Antara usaha-usaha yang dilaksanakan agar pendapatan kaum bumiputera sejajar dengan pendapatan kaum-kaum yang lain termasuklah pertamanya mempertingkatkan penyertaan bumiputera dalam bidang pendidikan dan latihan yang berkualiti melalui pemberian kemudahan biasiswa dan pinjaman kewangan yang telah banyak diperkatakan oleh Timbalan Menteri Pendidikan tempoh hari.

Keduanya, mempertingkatkan keberkesanan pelaksanaan strategi dan program pengagihan dengan melibatkan kerjasama sektor swasta dalam membantu dan menggembelng peningkatan bumiputera dalam bidang sains dan teknologi.

Ketiga, menggalakkan penyertaan aktif bumiputera dalam projek-projek penswastan dan merebut peluang-peluang yang wujud dalam projek-projek tersebut.

Keempat, kaum bumiputera masih ketinggalan dalam aktiviti yang berkaitan dengan pemilikan ekuiti. Oleh itu, dalam usaha meningkatkan lagi pendapatan dan juga merapatkan jurang perbezaan pendapatan dengan kaum lain peluang yang lebih besar diberikan kepada bumiputera untuk memiliki saham-saham yang telah kita bahaskan dahulu.

Kelima, program pembangunan perusahaan bumiputera berwibawa dan program pembangunan perusahaan bumiputera kelas menengah merupakan langkah yang terbaru yang dibuat oleh kerajaan.

Keenam, selaras dengan langkah membantu bumiputera menceburi bidang keusahawanan sama ada dalam bidang pertanian, pembinaan, pembuatan dan perkhidmatan kerajaan telah mewujudkan pelbagai tabung bantuan kewangan seperti Tabung Pemulihan Usahawan, Tabung Usahawan Baru, Tabung Industri Bumiputera bagi membantu bumiputera membaiki projek-projek tersebut.

Tuan Yang di-Pertua, walaupun kerajaan telah melaksanakan berbagai-bagai program untuk meningkatkan taraf pendapatan bumiputera, namun apa yang penting dalam memastikan usaha-usaha yang dirancang itu berkesan adalah sikap bumiputera itu sendiri supaya berani, berinisiatif, proaktif serta gigih untuk meningkatkan taraf pencapaian diri mereka.

Tuan Abdul Rahin bin Dato' Mohd. Said: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Yang Berhormat Setiausaha Parlimen ada mengatakan bahawa kerajaan telah banyak mengadakan tabung untuk menyelamatkan bumiputera termasuklah TUB, TPU, TIB dan sebagainya. Apakah agaknya tabung yang bakal dibentuk untuk menyelamatkan para korporat dan pelabur-pelabur kecil bumiputera yang sekarang ini nampaknya sudah tidak bermaya lagi di dalam menghadapi krisis pasaran pada hari ini? Saya rasa satu bentuk tabung perlu dibentuk untuk menyelesaikan masalah ini.

Dato' Dr. Haji Shafie bin Mohd. Salleh: Terima kasih Yang Berhormat dari Kuala Nerus. Kita ada pelbagai tabung yang telah pun kita wujudkan melalui Bank Negara dan tabung-tabung berkenaan akan diagih-agihkan kepada bank-bank yang mengambil bahagian di dalam pengwujudan tabung ini. Jadi, dalam masa sekarang untuk korporat kita belum ada tabung lagi. Kita akan cuba melihat sama ada tabung berkenaan perlu diadakan atau tidak. Tetapi malam tadi BSKL telah mengadakan tabung untuk sesama mereka sendiri supaya dapat membantu rakan-rakan yang lain.

Dato' Dr. Haji Jamaluddin bin Dato' Mohd. Jarjis: Tuan Yang di-Pertua, tadi dalam kenyataan Yang Berhormat Setiausaha Parlimen kepada Dewan yang mulia ini mengatakan ataupun menunjukkan bahawa bumiputera duduk tangga yang ketiga, dan sudah menggariskan enam-tujuh cara untuk mengatasi supaya bumiputera naik sedikit ke atas supaya sama. Bukan hendak nombor satu atau nombor dua tetapi hendak sama keadilan sosial dalam negara ini. Tetapi dengan perkara yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat dari Kuala Nerus tadi keadaan pasaran ekonomi yang tidak menentu ini, adakah kita kena kaji kembali pendekatan-pendekatan strategi yang disebutkan dan dinyatakan oleh Yang Berhormat Setiausaha Parlimen tadi, sebab takut nanti kalau tidak dikajikan kembali, dalam suasana yang baik pun kita masih nombor tiga, sekarang ini keadaan sudah berubah, semakin teruk, adakah kita perlu kaji kembali strategi dan cadangan yang dinyatakan oleh Yang Berhormat Setiausaha Parlimen tadi ataupun adakah kita perlu go back to drawing board, dengan izin?

Dato' Dr. Haji Shafie bin Mohd. Salleh: Terima kasih, dalam keadaan sekarang apa yang kita cuba lihat satu program baru yang baru sahaja diutarakan oleh kerajaan ialah untuk menambah bilangan bumiputera dalam kelas menengah. Oleh kerana kita tadi di tempat yang ketiga walaupun dalam (RM1,000 - RM3,000 dan RM5,000 - RM10,000). Jadi, apa yang akan dilakukan, pendekatannya ialah mengenal pasti individu-individu dan profesional-profesional yang berpotensi supaya dapat kita suburkan dia menjadi kelas menengah.

Yang kedua mengadakan program khusus untuk pegawai-pegawai kerajaan. Kalau dahulu kita ada di Kementerian Pertahanan, apabila seorang itu hendak berhenti dia akan masuk satu kursus peralihan daripada ketenteraan kepada civilian. Sekarang ini apa yang kita hendak buat ialah untuk mengadakan program khusus untuk pegawai-pegawai kerajaan yang berpotensi untuk mereka dinaikkan tarafnya kepada kelas menengah.

Yang ketiga, sepertimana yang kita bincangkan dahulu ialah mengenai saham-saham khas. Tetapi keadaan saham sekarang ini tidak beberapa menggalakkan.

Yang keempat, mempertingkatkan peranan PNB, Petronas dan sebagainya dalam vendor yang selalu dibincangkan di dalam Dewan ini.

Yang kelima, usahawan mengenai dalam bidang masing-masing, iaitu kita sekarang ini telah pun menggalakkan franchising.

PUSAT PERTUMBUHAN DESA LONG LAMA - PERUNTUKAN PEMBANGUNAN

10. **Tuan Jacob Dungau Sagan [Baram]** minta Perdana Menteri menyatakan berapakah peruntukan bagi membangunkan Pusat Pertumbuhan Desa Long Lama, kawasan Baram di bawah Rancangan Malaysia Ketujuh dan sejauh manakah program dan projek yang telah dirancang untuk PPD itu telah tercapai.

Menteri di Jabatan Perdana Menteri [Dato' Abang Abu Bakar bin Datuk Bandar Abang Haji Mustapha]: Tuan Yang di-Pertua, Projek Pusat Pertumbuhan Desa Long Lama di kawasan Baram adalah merupakan sebuah projek negeri Sarawak yang dibiayai sepenuhnya oleh kerajaan negeri. Yang Berhormat dinasihatkan mendapatkan maklumat lanjut mengenai prestasi pelaksanaan projek ini dari pihak Kementerian Kemajuan Tanah Negeri Sarawak.

Dr. Tan Yee Kew: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Konsep Pusat Pertumbuhan Desa sudah lama digunakan sebagai satu strategi untuk membangunkan kawasan desa dengan tujuan meningkatkan pendapatan penduduk desa. Selama ini berjuta-juta ringgit telah pun disalurkan untuk membangun pusat pertumbuhan (growth centre). Saya ingin tahu sejauh manakah strategi ini berjaya mencapai matlamatnya dan adakah Kementerian Yang Berhormat pernah menjalankan suatu kajian mengenai pencapaiannya?

Dato' Abang Abu Bakar bin Datuk Bandar Abang Haji Mustapha: Tuan Yang di-Pertua, soalan ini keluar daripada soalan asal.

Timbalan Yang di-Pertua [Tuan Ong Tee Keat]: Tuan Lim Hock Seng.

[Soalan No. 11 - Y.B. Tuan Lim Hock Seng (Bagan) tidak hadir]

HUTAN SIMPAN DAN KAWASAN BALAK - JUMLAH KELUASAN SEBENAR MENGIKUT NEGERI

12. **Tuan Yunus bin Rahmat [Jelevu]** minta Menteri Perusahaan Utama menyatakan jumlah sebenar keluasan hutan simpan, keluasan kawasan balak yang telah diteroka haram dan secara sah mengikut negeri-negeri dan daerah Jelevu, Negeri Sembilan serta hasil yang diperolehi daripada pengeluaran lesen dan cukai balak serta denda dan rampasan harta bagi kes-kes penebangan cara haram bagi tempoh 1995 hingga Jun 1997.

Timbalan Menteri Perusahaan Utama [Dato' Hishamuddin bin Tun Hussein]: Tuan Yang di-Pertua, izinkan saya menjawab soalan ini bersama-sama dengan soalan Yang Berhormat dari Tawau pada 9 Disember 1997 dan Yang Berhormat dari Bachok juga pada 9 Disember 1997 kerana ketiganya ada kaitan.

Timbalan Yang di-Pertua [Tuan Ong Tee Keat]: Baiklah.

Dato' Hishamuddin bin Tun Hussein: Terima kasih. Tuan Yang di-Pertua, keluasan Hutan Simpanan Kekal di negara ini berjumlah 14.2 juta hektar terdiri daripada 4.6 juta hektar di Semenanjung, 6.0 juta hektar di Sabah dan 3.6 juta hektar di Sarawak. Daripada jumlah keluasan tersebut, 10.87 juta hektar adalah dikategorikan sebagai Hutan Pengeluaran, iaitu hutan yang diusahakan secara ekonomik, manakala 3.33 juta hektar sebagai Hutan Perlindungan, hutan yang dipelihara untuk pemeliharaan kepelbagaian hayat dan alam sekitar.

Bilangan kes kesalahan berkaitan dengan hutan termasuk pembalakan haram dan hasil kompaun serta bayaran ganti rugi bagi Semenanjung Malaysia berjumlah sebanyak 106 kes dalam tahun 1995 dan telah berkurangan kepada 101 kes bagi tahun 1996 dan 54 kes sahaja sehingga Julai tahun ini. Jumlah kutipan kompaun dan ganti rugi sebanyak RM2.2 juta bagi tahun 1995, RM0.8 juta bagi 1996 dan RM2.2 juta sehingga bulan Julai 1997.

Bagi daerah Jelebu, bilangan kes pencerobohan dan penerokaan hutan secara haram adalah 4 kes dalam tahun 1995, 3 kes bagi tahun 1996 dan 1 kes sehingga bulan Jun tahun ini. Kutipan kompaun dan ganti rugi daripada kesalahan-kesalahan tersebut berjumlah sebanyak RM62,500 bagi tahun 1995 dan RM239,599.47 bagi tahun 1996. Dalam tahun 1997 sehingga bulan Julai, dua orang dituduh atas kesalahan meneroka tanpa kebenaran dan telah didenda sebanyak RM1,950 sahaja.

Tuan Yang di-Pertua, bagi membendung kegiatan-kegiatan yang tidak sihat di bidang perhutanan, Catuan Tebangan Tahunan telah dilaksanakan bagi negeri-negeri di Semenanjung Malaysia di bawah Rancangan Malaysia Keenam dan Rancangan Malaysia Ketujuh berjumlah sebanyak 52,250 hektar dan 46,040 hektar masing-masing. Walau bagaimanapun, pembalakan dari Hutan Simpanan Kekal dan Tanah Kerajaan masih dibenarkan mengikut kriteria-kriteria tertentu seperti pembalakan memilih.

Bagi menjawab soalan Yang Berhormat dari Bachok, kementerian telah meminda Akta Perhutanan Negara 1984 pada 11 Ogos 1993 untuk memantapkan aspek-aspek pencegahan dan pembasmian kegiatan pembalakan haram atau kecurian kayu balak. Pindaan pada akta ini telah dibuat terutamanya ke atas peruntukan mengenai:-

- (i) penalti dan hukuman yang lebih berat bagi kesalahan hutan dengan mengenakan denda maksimum sehingga RM500,000 atau penjara mandatori tidak kurang dari satu tahun dan tidak melebihi 20 tahun;
- (ii) pemberian kuasa kepada anggota angkatan tentera dalam penguatkuasaan undang-undang.

Di samping itu, Akta Perhutanan Negara 1984 juga memperuntukkan kuasa menyita apa-apa hasil hutan, bekas, pekej atau alat-alat pengangkutan yang berkaitan dengan sesuatu kesalahan hutan seperti pembalakan haram. Apa-apa yang disita di bawah akta ini boleh dikenakan lucuthak oleh mahkamah.

Pada masa ini Kementerian Perusahaan Utama belum ada cadangan untuk membuat pindaan tambahan kepada Akta Perhutanan Negara 1984 untuk membolehkan harta benda mereka yang disabit dengan kesalahan mencuri balak dirampas.

Tuan Yunus bin Rahmat: Tuan Yang di-Pertua, saya ucapkan terima kasih kepada Yang Berhormat Timbalan Menteri di atas maklumat yang disalurkan di dalam Dewan yang mulia ini. Saya ingin tahu mengenai dengan kawasan tadahan air yang digezetkan kadang-kadang oleh pihak Jabatan Hutan, adakah tidak terdapat kes pencerobohan di kawasan tadahan air yang digezetkan, dan kalau ada di mana, dan di samping itu sejauh manakah Kerajaan Negeri Sembilan mematuhi arahan untuk melaksanakan Skim Menanam Semula Hutan. Adakah Negeri Sembilan juga melaksanakan program ini ataupun tidak mematuhi arahan yang telah dikeluarkan oleh pihak kementerian.

Dato' Hishamuddin bin Tun Hussein: Tuan Yang di-Pertua, Hutan Simpanan Kekal (HSK) adalah kawasan hutan yang dikekalkan kegunaannya sebagai hutan untuk selama-lama. HSK ini diurus berdasarkan kaedah pengurusan hutan secara mampan iaitu sustainable forest management, dengan izin, dan diklasifikasikan di bawah empat fungsi, iaitu hutan perlindungan untuk melindungi alam sekitar, penstabilan iklim, mengawal sumber air dan pemeliharaan kepelbagaian hayat. Di bawah klasifikasi inilah kawasan-kawasan yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat dikategorikan.

Keduanya, hutan berhasil, hutan lipur, hutan penyelidikan dan pendidikan. Buat masa ini saya tidak ada angka-angka yang menunjukkan bahawa ada pencerobohan atau hakisan di dalam hutan-hutan perlindungan yang sesungguhnya tidak dibenarkan untuk ada pembalakan langsung.

Tetapi usaha untuk mengawal pencerobohan dan hakisan-hakisan ini bukanlah senang seperti saya telah bangkitkan beberapa kali di dalam Dewan yang mulia ini, pertamanya kaedah dan pendekatan yang digunakan oleh penceroboh-penceroboh ini agak sofistikated dan pulangannya begitu besar sekali.

Maka ini ada kaitan dengan soalan kedua Yang Berhormat, iaitu pendekatan kerajaan untuk memastikan satu usaha untuk pengurusan hutan secara berkekalan iaitu 'forest management' dan sukacita saya maklumkan di dalam Dewan yang mulia ini bahawa satu jawatankuasa nasional pengurusan hutan secara berkekalan telah ditubuhkan untuk melaksana dan menangani komitmen negara di arena antarabangsa iaitu International Tropical Timber Organisation (ITTO) iaitu matlamatnya pengurusan hutan secara berkekalan menjelang tahun 2000.

Insyallah, dengan apa yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat, saya akan panjangkan cadangan Ahli Yang Berhormat untuk memastikan bahawa pendekatan ini juga dibawa ke Negeri Sembilan, insyallah.

Tuan Yunof Edward Maringking: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Tadi, Yang Berhormat Timbalan Menteri ada menyebut tentang usaha rancangan 'sustainable forest management', jadi, saya ingin bertanya adakah Yang Berhormat sedar bahawa Yang Berbahagia Dato' Salleh Mohd. Noor sebagai bekas Pengarah Forest Research Institute ada mengeluarkan pendapat bahawa management ini kalau dijalankan tidak mungkin mendapat faedah atau mencapai matlamat yang diinginkan tetapi sebaliknya ia akan merumitkan lagi pengurusan pembalakan dan justeru itu akan menggalakkan pihak-pihak tertentu yang tidak bertanggungjawab untuk menjalankan kegiatan pembalakan haram.

Seorang Ahli: Soalan, soalan!

Tuan Yunof Edward Maringking: Jadi, soalnya kalau pihak profesional berpendapat sedemikian, apakah tindakan kerajaan untuk memastikan bahawa pandangan itu tidak akan menjadi realiti melalui 'sustainable forest management' ini. Terima kasih.

Dato' Hishamuddin bin Tun Hussein: Tuan Yang di-Pertua, kementerian kami memang sedar dakwaan yang telah diketengahkan oleh Dato' Salleh dan ini ada berkaitan dengan usaha Kerajaan Barisan Nasional di Sabah untuk memastikan pengurusan hutan secara berkekalan.

Untuk makluman Ahli-ahli Yang Berhormat, anggaran keluasan hutan dara telah berkurangan daripada 2,695,109 hektar dalam tahun 1970 kepada hanya 365,879 hektar di negeri Sabah, ini termasuk semasa PBS memerintah. Perkara ini tidak boleh dibenarkan berterusan dan kita bernasib baik kerana hari ini Sabah ditadbir oleh Barisan Nasional.

Tuan Yunof Edward Maringking: Banyak mencuri lagi! [Ketawa]

Seorang Ahli: Apa itu?

Timbalan Yang di-Pertua [Tuan Ong Tee Keat]: Jangan mencelah!

Dato' Hishamuddin bin Tun Hussein: Kita sedang berusaha keras untuk mempertahankan pengurusan hutan kekal. Program dan pendekatan yang diketengahkan oleh kerajaan negeri, bukanlah untuk mencuri balak tetapi forest management unit yang telah diwujudkan jelas bahawa perlukan penglibatan dan komitmen untuk jangka masa yang panjang melalui lesen dan perjanjiannya dan seperti Ahli Yang Berhormat pun telah baca dalam surat khabar memerlukan 'performance bond' sebanyak RM5 juta dan sebagainya.

Kementerian berpendapat bahawa kita tidak ada peluang lain dan tidak ada tindakan lain yang boleh kita buat, PBS pun tidak ada cadangan selain dari mengagihkan kesemuanya kepada rakyat Sabah seperti yang dibangkitkan sebelum ini. Maka di atas kesedaran bahawa perkara ini tidak boleh dibenarkan berterusan dan program yang telah diketengahkan oleh kerajaan negeri melalui pilot programnya begitu berjaya sekali, saya berharap sangat bahawa semua memberikan sokongan penuh kepada usaha ini, kalau tidak beri cadangan lain, kerana kita tidak ada pilihan lain. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Tuan Ong Tee Keat]: Masa untuk pertanyaan-pertanyaan bagi Jawab Mulut sudah cukup.

[Masa untuk pertanyaan bagi Jawab Mulut telah cukup dan Jawapan bagi Pertanyaan No. 8, 11, 13 hingga 32 dijilid dalam buku berasingan]

RANG UNDANG-UNDANG
RANG UNDANG-UNDANG PERBEKALAN
1998
DAN
USUL

ANGGARAN PEMBANGUNAN 1998

Aturan Urusan Mesyuarat dibacakan bagi menyambung semula pertimbangan keatas "Rang Undang-undang Perbekalan 1998 dan Usul Anggaran Perbelanjaan Pembangunan 1998 dalam Jawatankuasa sebuah-buah Majlis." *[Hari Kedua Belas]*

Majlis bersidang dalam Jawatankuasa.

[Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat) *mempengerusikan Jawatankuasa*]

Maksud B.46 [Jadual] -

Maksud P.46 [Anggaran Pembangunan, 1998] -

Tuan Pengerusi [Tuan Ong Tee Keat]: Kepala Bekalan B.46 dan Kepala Pembangunan P.46 di bawah Kementerian Sains, Teknologi dan Alam Sekitar terbuka untuk dibahas sekarang. Serdang.

3.35 ptg.

Dato' Yap Pian Hon [Serdang]: Tuan Pengerusi, terima kasih. Sukacita saya menyentuh Butiran 040100 - Jabatan Alam Sekitar dan Butiran 00500 - Kemajuan Kawalan Alam Sekitar.

Tuan Pengerusi, Jabatan Alam Sekitar telah menjalankan tugas dengan sungguh-sungguh untuk mengatasi masalah pencemaran di dalam negara kita ini. Tetapi pencemaran alam sekitar masih terjadi lagi dan telah menjadi sebagai bahan bacaan oleh mass media tempatan di mana keadaan pencemaran alam sekitar masih menjadikan masalah besar kepada negara kita.

Tuan Pengerusi, walau bagaimanapun rakyat jelata masih menyerahkan masalah kejadian pencemaran alam sekitar kepada Jabatan Alam Sekitar untuk disiasat, untuk diuruskan supaya dapat satu rumusan untuk mengatasinya, tetapi sepanjang masa ini saya tidak tahu mungkin cadangan dari kementerian sama ada pegawai-pegawai untuk mengatasi atau menyiasat kejadian pencemaran alam sekitar tidak cukup, masih kekurangan lagi menyebabkan kejadian atau pencemaran alam sekitar ini tidak dapat diselesaikan sepanjang masa setelah menerima aduan dari orang ramai.

Jadi, mungkin kakitangan atau pegawai tidak cukup dalam Jabatan Alam Sekitar sehingga tidak dapat mengatasi masalah yang sedang dihadapi oleh

rakyat pada masa kini dan juga mungkin Akta Kualiti Alam Sekitar tahun 1974 mungkin ketinggalan, masihkah ada peraturan-peraturan atau di dalam isi kandungan dalam akta ini tidak mencukupi atau tidak memadai untuk mengatasi dan mencegah pencemaran alam sekitar. Kalau benar, adakah kementerian akan mencadangkan Akta Kualiti Alam Sekitar tahun 1974 akan dipinda supaya menguatkan lagi peraturan-peraturan tertentu untuk mencegah pencemaran alam sekitar di negara kita ini.

Tuan Pengerusi, saya hendak memberi satu contoh di mana pencemaran udara dan bunyi telah berlaku di satu kawasan di Balakong. Satu kajian kesihatan penduduk di Taman Taming Jaya, Balakong telah dijalankan oleh segolongan panel doktor yang dilantik oleh MCA Bahagian Serdang kerana kawasan Taman Taming Jaya ini ialah merupakan satu kawasan perumahan dengan lebih 2,500 rumah tetapi di sebelahnya ada 1,500 unit kilang memproses bahan mentah. Sepanjang beberapa tahun ini, penduduk-penduduk di kawasan tersebut telah mengadu kepada Jabatan Alam Sekitar berkaitan dengan pencemaran alam sekitar dari kilang tersebut. Siasatan telah dijalankan pada mulanya tetapi jawapan yang diterima ialah Jabatan Alam Sekitar akan memberi nasihat kepada kilang-kilang tersebut untuk memasang alat-alat yang tertentu. Selepas dua tahun saya sebagai wakil rakyat bagi kawasan itu telah menerima lagi aduan tersebut dan saya dapati penyakit telah berlaku di kawasan tersebut, saya terpaksa meminta panel doktor yang tinggal di kawasan tersebut untuk menjalankan siasatan. Selepas tiga bulan kajian dijalankan maka kajian kesihatan penduduk di kawasan Taman Taming Jaya oleh panel doktor tersebut berkaitan dengan masalah pencemaran udara dan bunyi telah dikemukakan.

Tuan Pengerusi, dalam kajian tersebut telah mendapati bahawa penyakit itu biasanya tergolong kepada jenis penyakit kulit, penyakit pernafasan sama ada hidung, paru-paru dan kerongkong dan penyakit mata.

Tuan Pengerusi, daripada kajian tersebut terdapat juga lima kawasan industri di sebelah kawasan Taman Taming Jaya ini di dalam lima kawasan itu telah dibahagikan dua jenis, jenis (a) - kawasan industri terdapat lima kawasan tersebut, dua kawasan tidak mengikuti garis panduan yang ditentukan kepada Jabatan Alam Sekitar iaitu border zone.

Tetapi juga dalam jenis (b) - kawasan industri itu terdapat lima kawasan itu antaranya ada tiga

kawasan border zone itu tidak mengikut garis panduan Jabatan Alam Sekitar ertinya ia kurang daripada apa yang dicadangkan, misalannya jenis (a) border zone yang ditentukan ialah 30 meter tetapi kawasan industri yang dekat dengan perumahan itu hanya 20 meter jauhnya.

Jadi, dengan keadaan yang demikian itu terdapatlah penyakit tersebut dan panel doktor telah mencadangkan siasatan walaupun kajian ini bukan berguna kerana kita masih belum sampai tahap yang profesional tetapi panel doktor tersebut ialah sebagai doktor yang profesional yang menjalankan tugas tersebut, maka kajian ringkas ini hanya ke atas kesan pencemaran alam sekitar terhadap kesihatan penduduk tempatan agar keputusan kajian ini boleh dijadikan panduan kepada pihak berkenaan untuk membuat tindakan susulan.

Maka dengan itu saya telah menghantar kajian kesihatan penduduk Taming Jaya berkaitan dengan masalah pencemaran udara dan bunyi kepada kementerian pada 2 Ogos tahun ini dan juga kepada Jabatan Alam Sekitar, Negeri Selangor. Selain daripada kementerian ini, saya juga hendak menghantar kajian ini kepada Majlis Perbandaran Kajang dan juga Kementerian Kesihatan untuk panduan.

Tuan Pengerusi, tetapi sehingga hari ini saya masih belum mendapat apa-apa jawapan. Penduduk-penduduk telah berjumpa saya lagi dan bertanya apa jadinya selepas kajian tersebut? Jadi, saya bukan menyalahkan sesiapa, mungkin kekurangan kakitangan Jabatan Alam Sekitar tidak cukup masa untuk menjalankan siasatan terhadap kajian tersebut.

Tuan Pengerusi, maka kepentingan rakyat di kawasan itu dengan adanya penduduk lebih daripada 15,000 orang dengan bilangan 50% Melayu, 30% Cina dan 20% India, ini satu kawasan muhibah, tetapi penyakitnya semua terlibat, bukan sahaja orang Cina, masyarakat India, masyarakat Melayu juga turut terlibat dan banyak mass media tempatan telah menyiarkan perkara ini.

Jadi, kejadian ini memang serius dan saya mintalah kementerian supaya menjalankan kajian kesihatan ini walaupun hanya sebagai panduan sahaja tetapi ini ada kesan kerana panel doktor telah membuktikan adanya penyakit, sebab klinik mereka ditempat itu telah menerima pesakit sebelum kajian itu dibuat, sebelum penyakit itu datang dari penduduk yang tinggal di Taming Jaya sama ada latar belakang atau mengidap penyakit itu atau tidak.

Lepas itu dia biasa demikian, ini terkandung dalam kajian itu. Walau bagaimanapun saya mintalah Jabatan Alam Sekitar berilah keutamaan sedikit, ini terlibat dengan kesihatan rakyat tempatan.

Tuan Pengerusi, saya juga hendak minta penjelasan dari kementerian di atas satu perkara yang telah menjadikan heboh orang ramai baru-baru ini. Semasa pencemaran Sungai Langat berlaku. Pada penghujung bulan September dan awal Oktober tahun ini pengumuman Puncakniaga Sendirian Berhad, syarikat konsesi untuk mengurskan loji rawatan air di Langat ini telah mengumumkan kerana Sungai Langat telah dicemari dengan diesel dan amonia, dengan demikian itu terpaksa menghentikan operasi loji rawatan air itu dan di mana rakyat telah tidak mendapat bekalan air.

Selepas itu Puncakniaga Sendirian Berhad telah meminta siasatan Jabatan Alam Sekitar terhadap sama ada benar atau tidak Sungai Langat telah dicemarkan oleh diesel atau amonia. Selepas kajian siasatan Jabatan Alam Sekitar telah mengumumkan disahkan bahawa dua syarikat telah terlibat dengan pencemaran tersebut iaitu satu syarikat yang telah terlibat dengan diesel dan satu ialah IWK terlibat dengan amonia. Selepas itu Jabatan Alam Sekitar telah bersetuju untuk mendakwa kedua-dua syarikat tersebut ke mahkamah ikut Akta Kualiti Alam Sekitar 1974.

Tuan Pengerusi, tetapi selepas itu kementerian telah mengumumkan katakan IWK tidak terlibat dengan amonia di Sungai Langat, orang ramai bertanya, apa sebenarnya berlaku pencemaran Sungai Langat selain dari diesel? Kalau IWK bukan salah satu syarikat yang terlibat secara langsung dengan amonia ke Sungai Langat, apa yang telah berlaku di situ? Di mana kementerian akan mendakwa IWK.

Tuan Pengerusi, mesti ada satu penjelasan apa benda yang terlibat dengan IWK akan didakwakan dalam akta tersebut. Selain daripada amonia, ia bukan amonia.

Tuan Pengerusi, dengan demikian itu rakyat sedang mendapat satu penjelasan atau pengesahan dari kementerian atau Jabatan Alam Sekitar apa yang sebenarnya berlaku dalam pencemaran Sungai Langat ini. Selain daripada Ganeson Brothers Sendirian Berhad terlibat dengan diesel IWK sepenuhnya bukan terlibat dengan amonia, maka apa jenis itu yang telah mencemarkan Sungai Langat tersebut. Ini penting kerana air adalah minuman untuk orang ramai sebagai keperluan harian. Maka

saya minta penjelasan apa sebenarnya yang telah berlaku di situ dan apa jenis kesalahan akan didakwakan kepada IWK.

Tuan Pengerusi, saya juga mintalah penjelasan selepas siasatan Jabatan Alam Sekitar terhadap pencemaran Sungai Langat, apa cadangan, pandangan atau ulasan kepada pihak-pihak yang berkenaan untuk mencegah berulangnya lagi pencemaran Sungai Langat. Pandangan, ulasan atau cadangan itu sama ada telah disampaikan kepada pihak berkenaan untuk mencegah kejadian berlaku semula.

Jadi, kalau laporan itu telah disampaikan, apakah reaksi daripada pihak yang berkenaan sebab yang penting, jangan hanya salahkan kecuai Jabatan Alam Sekitar pada masa yang akan datang, katakan mungkin ini dijadikan masalah besar. Dan juga untuk satu perkara lagi, saya difahamkan melalui satu laporan di mana lebih 60% loji rawatan kumbahan milik IWK di seluruh negara masih tidak menepati piawaian Jabatan Alam Sekitar. Kalau demikian berlaku, apakah tindakan dan apa nasihat daripada Jabatan Alam Sekitar terhadap IWK supaya mengatasinya, sebab 60% ertinya lebih kurang 2,820 loji rawatan kumbahan tidak mengikut peraturan piawaian Jabatan Alam Sekitar. Orang ramai khuatir jika tidak mengikut piawaian Jabatan Alam Sekitar, maka akan menjadikan pencemaran akan berlaku demikian.

Jadi, apa nasihat daripada Jabatan Alam Sekitar kepada IWK supaya mungkin dikatakan hendaklah mengikut peraturan blanket untuk tukarkan atau mengikut piawaian Jabatan Alam Sekitar atau apakah jenis yang telah berlaku di sini, sebab ini penting, laporan dikeluarkan tindakan sepatutnya diambil dan apa nasihat terhadap IWK.

Tuan Pengerusi, dengan demikian itu saya mintalah supaya Jabatan Alam Sekitar dapat memainkan peranan penting untuk mencegah pencemaran alam sekitar di negara kita ini kerana fungsinya penting maka seperti yang dikatakan dalam Akta Kualiti Alam Sekitar sama ada sesuai dengan zaman sekarang di mana dapat dipinda semula memang benar-benar untuk mencegah dan di mana saya minta juga penjelasan dari kementerian sama ada setiap projek, setiap pembangunan yang akan dicadangkan mesti melalui pandangan atau ulasan daripada Jabatan Alam Sekitar. Setelah ulasan, pandangan, nasihat Jabatan Alam Sekitar terhadap satu-satu projek atau pembangunan itu sama ada pandangan atau nasihat atau cadangan

itu dapat diterima oleh pihak berkenaan, adakah berlaku sehingga hari ini ada pihak yang berkenaan tidak mengikut arahan atau peraturan Jabatan Alam Sekitar, kalau benar, cara mana untuk mengatasi masalah ini di mana akan menjadikan masalah besar pada masa akan datang sepertimana Taman Taming Jaya ini.

Tuan Pengerusi [Tuan Ong Tee Keat]: Yang Berhormat, masa Yang Berhormat sudah suntuk.

Dato' Yap Pian Hon: Tuan Pengerusi, jadi, dengan ini saya minta penjelasan dari pihak kementerian. Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi [Tuan Ong Tee Keat]: Bintulu.

3.47 ptg.

Tuan Chiew Chiu Sing [Bintulu]: Tuan Pengerusi, saya bangun untuk menarik perhatian Dewan yang mulia ini ke atas Butiran 040100, 040400 di bawah Maksud Bekalan 46 peruntukan yang disediakan bagi kedua-dua butiran tadi sangat kecil, tidak mencukupi dan sepatutnya ditambah.

Dalam hubungan ini saya ingin menarik perhatian Dewan mengenai sebuah kilang kertas dan palpa yang akan dibina di Hulu Tatau, Bintulu Sarawak iaitu kira-kira 45 kilometer ke selatan Bintulu. Apabila siap kelak, projek ini mempunyai kapasiti memproses dan mengeluarkan 750,000 tan kertas pada setiap tahun. Untuk ini lebih setengah hingga satu juta ekar tanah akan digunakan untuk penanaman pokok yang bakal menjadi sumber bekalan bahan mentah bagi kilang tersebut. Ini melibatkan hampir kesemua tanah penempatan kaum bumiputera Dayak termasuk rumah dan tanah mereka yang telah diusahakan selama ini sebagai tempat pergantungan hidup sejak berdekad-dekad yang lalu terletak antara Sungai Kemina dan Sungai Tatau dan yang menganjur ke timur pekan Selangau terpaksa dikorbankan.

Walaupun Laporan EIA mengenai kilang kertas dan palpa ini telah dikemukakan dan diluluskan oleh kementerian pada awal tahun lalu, namun malang sekali Laporan EIA ke atas tanah seluas lebih setengah juta ekar itu yang ditanami dengan pokok dan hutan industri masih belum kelihatan lagi. Cuba bayangkan penanaman pokok di atas tanah yang luasnya melebihi setengah juta ekar secara monoculture yang mana syarikat terbabit akan melakukan apa sahaja tindakan praktikal yang dapat bagi memastikan mereka memperolehi hasil maksimum seberapa segera dari pokok-pokok tersebut.

Saya mendapati bahawa bertan-tan baja kimia akan digunakan untuk membesarkan pokok-pokok seberapa segera. Sebenarnya hampir setengah juta ekar tanah akan ditaburi dengan baja kimia selama bertahun-tahun selepas ditaburi baja-baja ini akan meresap ke dalam tanah dan mengalir ke dalam beratus-ratus anak sungai kawasan Tatau dan Kemina, bukan sahaja akan merosakkan muka bumi tetapi pada akhirnya baja itu meresap masuk ke dalam tubuh badan manusia menerusi makanan yang dimakannya. Racun serangga akan digunakan untuk mengawal serangan kedua-dua bahan racun serangga dan baja kimia serta penanaman satu jenis tanaman sahaja akan mempunyai kesan negatif yang besar ke atas biodiversiti. Kesan negatif ke atas biodiversiti itu tumbuh-tumbuhan, haiwan, tanah dan ketidakseimbangan yang timbul sukar dipersoalkan.

Kemudian timbul pula masalah aliran dan kitaran air dalam kawasan tersebut. Jika kita mahu pokok itu membesar lebih cepat, maka banyak air diperlukan dan jumlah air yang digunakan adalah sejajar dengan pertumbuhan segera. Ini boleh memberi kesan ke atas air yang diperlukan di seluruh Lembah Sungai Kemina dan Tatau. Penanaman satu jenis baka pokok secara besar-besaran supaya cepat membesar akan memberi kesan negatif yang serius ke atas ekonomi, masyarakat dan alam sekitar jika kita tidak berhati-hati di dalam merancang dunia semula jadi kita. Malangnya Laporan EIA mengenai penanaman hutan industri ini masih belum kelihatan lagi.

Tuan Pengerusi, walaupun Laporan EIA mengenai projek kilang kertas dan palpa telah dikemukakan dan diluluskan oleh kementerian tetapi kesan biophysical ke atas kualiti air sebagai ekoran operasi kilang tersebut masih sangat membimbangkan. Kualiti air Sungai Tatau akan menurun terutama selepas pembuangan dan pengaliran bahan-bahan tercemar oleh kegiatan memproses palpa seperti Total Suspended Solid (TSS) of fiber and grits, dissolved organic material (VOD) dan dissolved inorganic material (COD).

Ini akan menjejaskan bekalan ikan yang mempunyai nilai zat pemakanan yang tinggi dan air sungai yang tercemar ini tidak sesuai untuk tujuan minuman dan cucian. Meskipun bahan buangan ini telah dirawat sebelum dilepaskan ke dalam sungai, tetapi paras COD dijangka menjadi 300 miligram per litre iaitu enam kali lebih tinggi dari piawaian Malaysia pada paras 50 miligram setiap liter bagi buangan pementungan dan industri.

Adalah mendukacitakan bahawa laporan tersebut mencadangkan penukaran piawaian menjadi 300 miligram per liter bagi menyesuaikan piawaian dan bukan mencadangkan langkah penebatan yang lebih bagi mengurangkan paras COD. Bagaimanakah pula kemungkinan kesan kenaikan suhu akibat pembuangan kumbahan ke dalam sungai yang akan berada pada paras suhu 35 darjah Celcius, sedangkan kenaikan suhu 5 darjah Celcius sahaja sudah menunjukkan kesan penurunan ketumpatan gas oksigen. Ditambah pula dengan kegiatan kemanusiaan dan industri yang lain, maka kesan ke atas kualiti air dan ecosystem seperti di muara sungai dan kawasan pantai seperti di kawasan perikanan Kuala Tatau yang mana perikanan adalah merupakan kegiatan industri tunggal dan penting bagi kampung-kampung Melayu sejak beberapa generasi lalu akan bertambah buruk lagi. Laporan juga menyebut bahawa ia tidak akan memberi kesan serius ke atas kehidupan hutan dan kehidupan air yang lain berdasarkan bahan buangan yang telah diuji di kilang palpa milik syarikat yang sama di Sumatra ke atas kehidupan keluarga ikan karp tanpa mengambil kira species ikan yang lain. Sama ada ikan-ikan yang ditangkap berhampiran kilang palpa yang terdedah kepada dioksin adalah selamat diminum tidaklah diketahui.

Menurut agensi perlindungan alam sekitar Amerika Syarikat bahawa memakan ikan-ikan tersebut mempunyai seribu kali peluang dijangkiti beberapa jenis kanser berbanding kumpulan manusia yang dikawal. Laporan tidak menyebut penilaian ke atas bahaya kesihatan apabila menggunakan air di muara sungai. Kajian yang dijalankan di Kenya, Afrika mengesyorkan bahawa pencemaran udara dan air akibat kegiatan kilang kertas bertanggungjawab melibatkan masalah kesihatan seperti masalah pernafasan kanak-kanak antara umur satu hingga lima tahun. Terdapat bermacam lagi kesan dari operasi kilang kertas dan palpa ini seperti pertikaian dengan masyarakat yang terbabit dalam soal tanah, hak menebang hutan, pampasan kerana berpindah, peluang-peluang pekerjaan dan sebagainya yang masih belum dapat diselesaikan. Kesan mewujudkan zon penampungan bagi masyarakat yang bertujuan melindungi dan memenuhi keperluan asas mereka termasuk bekalan air, taman hutan dan bertujuan mengawasi rancangan kawasan pelupusan sampah untuk bahan pepejal iaitu sebanyak 15,000 meter padu setiap hari untuk kumbahan pementungan, 13,000 meter padu setiap hari untuk tanah kapur dan 2,600 kilogram setiap hari untuk batu kapur masih merupakan masalah

yang memerlukan penyelesaian konkrit dan cepat di samping kajian alam sekitar yang mendalam yang mana semua masalah ini perlu diatasi terlebih dahulu sebelum projek kilang kertas dan palpa ini diteruskan. Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi [Tuan Ong Tee Keat]: Tanjong.

4.01 ptg.

Tuan Lim Kit Siang [Tanjong]: Tuan Pengerusi, saya sebut Butiran 03000 - Sains dan Teknologi (MIMOS).

Tuan Pengerusi, tahun lepas Presiden Clinton telah menubuhkan sebuah Presidential Commission on Critical Infrastructure Protection yang merupakan suatu suruhanjaya bersama sektor kerajaan serta sektor swasta dengan tujuan untuk membentuk strategi kebangsaan demi melindungi infrastruktur-infrastruktur kritikal di Amerika Syarikat dari ancaman pelbagai spektrum serta demi memastikan operasi yang berterusan dapat dijamin.

Lapan infrastruktur kritikal telah dikenalpasti iaitu sistem kuasa elektrik, gas dan petroleum, penyimpanan dan pengangkutan, telekomunikasi, perbankan dan kewangan, pengangkutan, sistem bekalan air, perkhidmatan kecemasan termasuk perubatan, polis, bomba dan penyelamatan serta ketelusan perkhidmatan kerajaan. Ancaman ke atas infrastruktur ini boleh dibahagikan kepada dua kategori berasingan; ancaman fizikal ke atas harta benda ketara iaitu ancaman fizikal dan ancaman siber iaitu ancaman serangan elektronik, radio frequency ataupun yang berasaskan komputer ke atas komponen maklumat ataupun komunikasi yang mengawal infrastruktur kritikal. Apakah yang telah kita lakukan di Malaysia demi melindungi infrastruktur kritikal negara kita dari ancaman dan serangan siber ini?

Kita harus mengakui bahawa sehingga hari ini masih wujud kekurangan yang serius mekanisme yang dapat mengesan, mengenalpasti, mencirikan serta melindungi infrastruktur kita dari serangan khasnya serangan siber yang wujud dalam perang maklumat (information warfare) yang mana telah diuraikan sebagai konflik di mana maklumat ataupun teknologi maklumat dijadikan senjata, sasaran, objektif ataupun kaedah.

Kita perlu memberikan perhatian yang serius ke atas perkara ini kerana hanya pada bulan ini sahaja berlakunya insiden di mana sebuah syarikat perbadanan kerajaan hampir menjadi mangsa

serangan virus besar-besaran dan sekiranya serangan berkenaan tidak sempat diberhentikan maka insiden ini pasti telah mencederakan operasi nasional serta antarabangsanya, merosakkan berpuluh ribu fail dalam rangkaian beribu-ribu komputernya. Lebih kurang dua minggu yang lepas, kakitangan pengurusan komputer di organisasi berkenaan telah mendapati berlakunya kesilapan dalam sistem e-mail mereka yang tidak berfungsi secara tepat dan sering kali gagal berfungsi langsung. Apabila mereka tidak dapat menyelesaikan masalah berkenaan, mereka pun menghubungi pusat sokongan teknikal vendor perisian email mereka yang seterusnya mendiagnosis masalah berkenaan sebagai pencemaran fail data.

Selepas itu, lain-lain program perisian yang sepatutnya berfungsi secara persendirian turut mengalami masalah dan tidak berfungsi dengan sewajarnya dan didapati bahawa data serta sistem fail mereka juga telah tercemar. Pada titik masa berkenaan syarikat yang berkenaan baru sedar bahawa rangkaian komputer pertubuhan mereka telah dijangkiti dengan virus komputer.

Maka mereka pun menghubungi sebuah syarikat tempatan pemaju perisian anti virus, yang turut cuba mengesan virus berkenaan. Malangnya ini tidak berjaya dalam usaha berkenaan dan virus yang tersebut, sungguhpun telah diketahui wujud, tidak dapat dikesan, walau melalui perisian anti virus yang dikeluarkan oleh lain-lain pemaju antarabangsa. Kesimpulan yang dicapai adalah virus berkenaan merupakan jenis virus baru yang belum pernah ditemui sebelum ini.

Melalui analisa ke atas kod virus berkenaan, didapati virus itu akan mencetus atau activate secara automatik pada 25 November dan apabila tercetus akan menghapuskan kesemua bahagian 'hard disk' yang penting dan dengan itu semua data-data tidak akan dapat dipulihkan. Maka dituliskan perisian anti-virus khas untuk diedarkan kepada syarikat berkenaan yang seterusnya digunakan untuk membersihkan sebanyak yang boleh mesin-mesin tercemar. Tidak seorang pun, termasuk para pemaju anti-virus serta kakitangan keselamatan komputer sedunia, pernah melaporkan kewujudan virus ini di mana-mana bahagian dunia ini dan penemuannya di syarikat itu merupakan serangan ulungnya. Sementara kita tidak dapat pastikan bahawa virus ini telah dihapuskan secara menyeluruh dalam syarikat berkenaan, beberapa kesimpulan yang merunsingkan telah dibuat berikutan dengan analisa

kod virus itu sendiri dan faktor-faktor yang berkaitan dengan insiden ini menggambarkan bahawa serangan virus ini bukan sesuatu yang tidak sengaja berlaku, sebaliknya mungkin merupakan suatu tindakan yang sengaja berniat jahat untuk merosakkan sumber-sumber maklumat syarikat berkenaan dan yang dilakukan oleh seseorang atau sesebuah kumpulan yang tidak dikenali identitinya. Kesimpulan-kesimpulan berkenaan adalah oleh sebab-sebab seperti berikut:

- (i) Virus ini merupakan virus yang baru, tidak pernah ditemui di mana-mana tempat di dunia ini sebelum ia menyerang syarikat berkenaan. Sekiranya ia merupakan serangan virus yang biasa dan biasanya serangan jenis ini ada kaitan dengan kecacatan prosedur keselamatan yang ketat di sesuatu syarikat, maka virus yang ditemui itu akan merupakan virus yang pernah ditemui sebelumnya dan boleh dikesan serta dihapuskan oleh perisian anti virus yang sedia ada. Bagaimanapun, virus yang ditemui kali ini merupakan jenis virus yang baru, tidak wujud sebarang penyelesaian atau solution di Malaysia atau di dunia antarabangsa yang dapat mengesan serta mengenalpasti identitinya. Tandatangan atau signature yang terdapat di atas virus ini serta teknik-teknik memprogramnya juga adalah baru, menunjukkan virus ini bukanlah suatu produk yang termasuk dalam kumpulan virus biasa;
- (ii) Virus ini hanya menyerang syarikat berkenaan dan tidak keluar dari syarikat itu sungguhpun ia memiliki ciri-ciri yang mudah menjangkit. Lebih kurang 99% dari komputer di ibu pejabat syarikat berkenaan di Kuala Lumpur telah dijangkiti. Dengan tahap jangkitan virus seperti ini, ia biasanya boleh didapati dengan mudah dan telah pun lama dikesan tetapi tidak;
- (iii) Virus ini telah dikesan pada 12 November dan tarikh cetusannya atau activationnya adalah 25 November. Tempoh cetusan yang pendek serta awal adalah bertentangan dengan tabiat virus komputer yang biasa yang selalunya mempunyai tempoh cetusan yang panjang supaya dapat menjangkiti lebih banyak mesin. Tempoh cetusan yang biasa adalah di antara enam hingga dua belas bulan, tetapi virus yang dibincangkan di sini mempunyai tempoh cetusan yang amat pendek iaitu lebih kurang dua minggu. Ini menunjukkan ada niat jahat;
- (iv) Syarikat yang terlibat merupakan sebuah syarikat Malaysia yang besar, antara yang

terbesar dalam negara ini, yang penting kepada ekonomi negara. Tambahan lagi, syarikat ini telah pun menjadi tumpuan antarabangsa kebelakangan ini. Jenis perniagaan syarikat ini serta fungsinya yang penting kepada ekonomi negara menjadikan insiden ini suatu perkara yang sungguh serius;

- (v) Virus komputer bersifat perosak dan dapat memusnahkan semua data apabila tercetus. Nasib baik malapetaka yang mungkin berlaku ini telah terselamat oleh tindakan penyelamat serta-merta, sekiranya tidak, ia mungkin akan tercetus tanpa dikesan pada 25 November 1997 yang memusnahkan kesemua kandungan 'hard disk' syarikat berkenaan. Oleh sebab 99% komputer di ibu pejabat syarikat berkenaan telah dijangkiti oleh virus ini dan sesetengah subsidiarinya di Vietnam dan lain-lain lokasi di negara ini juga terjejas, maka kehilangan data-data berkenaan akan merupakan satu kerugian yang besar kepada syarikat ini dan juga kepada negara.

Memandangkan tahap serius insiden ini, maka saya ingin menyeru supaya kerajaan menubuhkan satu suruhanjaya khas untuk melindungi infrastruktur kritikal di negara kita dari ancaman dan serangan siber. Dan insiden ini menunjukkan betapa kritikal kita menghadapi masalah ini apabila kita masuk zaman information technology. Dan kita perlu membiasakan rakyat kita supaya mereka faham dan fasih dalam information technology supaya bukan sahaja kita ditinggal kebelakang tetapi boleh menghadapi semua cabaran-cabaran semacam insiden yang saya sebutkan tadi. Tetapi sangat malangnya bahawa kita belum ada satu program yang menyeluruh, yang serius supaya kita boleh populkan digital literasi dalam negara kita.

Sepatutnya Dewan ini dan semua Ahli-ahli Parlimen menjadi contoh untuk menguasai digital literasi tetapi tidak. Tengok terminal yang kita ada dalam 'coffee house' untuk Ahli Parlimen, satu terminal untuk Internet tidak pernah digunakan. Sekarang kita tengok digunakan untuk RTM channel one, channel two and channel three. Maklumat seluruh dunia kita tidak mahu. Kita tidak mahu ambil peluang oleh kerana mungkin kita tidak boleh menggunakannya. Kita lebih asyik dengan TV1, TV2, TV3 sungguhpun dalam Dewan ini kita 'kutuk', kritik atau tegur tetapi Internet facility ada langsung tidak digunakan sebab itu kita bukan kata

bahawa ada apa-apa dosa kalau kita tidak tahu IT. Kalau kita tidak ada digital literasi tetapi sebagai pemimpin kita perlu belajar sebab itu ada IT committee atau kerajaan atau Parlimen patutlah mengadakan dengan serius dalam perkara ini.

Saya memberi pandangan ini bukan oleh kerana saya rasa saya pakar IT - bukan! Saya di sini, saya katakan saya bukan pakar IT, saya pun masih dalam peringkat belajar. Dan ini sepatutnya sikap 'learning' dalam sesebuah masyarakat maklumat, sikap mentaliti ialah rela untuk belajar tidak berhenti, 'a life long learning process' dan saya harap bahawa ini adalah menjadi satu attitude, sikap kita, komitmen kita sebagai Ahli Parlimen untuk menunjuk kepada masyarakat bagaimana kita mahu negara kita di depan dalam masyarakat maklumat dan saya harap bahawa Parlimen boleh menjadi satu institusi yang terkenal mengenai menggunakan IT, bukan semacam sekarang ini kita masih 'dianasor' sungguhpun kita ada web page.

Tuan Pengerusi [Tuan Ong Tee Keat]: Yang Berhormat, sila gulung.

Tuan Lim Kit Siang: Ya, dianasorian web page. Okay. Dan ini mustahak khasnya saya harap kita ada seorang Timbalan Menteri yang fasih faham mengenai IT. Sebenarnya, apabila saya tengok Yang Berhormat Timbalan Menteri, saya tak mahu cakap, oleh kerana jawapannya menunjuk dia tidak faham IT, digital illiterate dan saya harap sekurang-kurangnya kita mahu ada Menteri atau Timbalan Menteri dalam kementerian ini yang tahu

Dato' Dr. Haji Jamaluddin bin Dato' Mohd. Jarjis: Tuan Yang di-Pertua, point of order 36(6).

Tuan Pengerusi [Tuan Ong Tee Keat]: Yang Berhormat, nanti dahulu, ada point of order.

Dato' Dr. Haji Jamaluddin bin Dato' Mohd. Jarjis: Tak perlulah kita menghina.

Tuan Lim Kit Siang: Point of order, sangkaan jahat. Ini adalah fact, daripada jawapan yang diberi dan dia kata, saya tahu.

Dato' Dr. Haji Jamaluddin bin Dato' Mohd. Jarjis: Yang Berhormat mungkin pakar, ...

Tuan Pengerusi [Tuan Ong Tee Keat]: Yang Berhormat Tanjong, nanti dahulu.

Dato' Dr. Haji Jamaluddin bin Dato' Mohd. Jarjis: tetapi ini saya rasa sudah di luar daripada kebiasaan. Dia menghina!

Tuan Pengerusi [Tuan Ong Tee Keat]: Ya, ya, nanti dahulu Yang Berhormat. Point of order yang seberapa?

Tuan Lim Kit Siang: Kalau illiterate akui illiterate lah.

Tuan Pengerusi [Tuan Ong Tee Keat]: Nanti dahulu Yang Berhormat, sabar.

Tuan Lim Kit Siang: Ya.

Dato' Dr. Haji Jamaluddin bin Dato' Mohd. Jarjis: Dia menghina!

Tuan Pengerusi [Tuan Ong Tee Keat]: Ya, Peraturan Mesyuarat.

Tuan Lim Kit Siang: Hina? . Apa hina, itu kenyataan.

Tuan Pengerusi [Tuan Ong Tee Keat]: Baik, saya akan buat keputusan. 36(6) ya?

Dato' Dr. Haji Jamaluddin bin Dato' Mohd. Jarjis: Ya.

Tuan Pengerusi [Tuan Ong Tee Keat]: Baik.

Tuan Lim Kit Siang: Ha.

Tuan Pengerusi [Tuan Ong Tee Keat]: Yang Berhormat Tanjong. Ya, Yang Berhormat, walaupun saya tidak menyekat Yang Berhormat berucap, tetapi tak elok Yang Berhormat buat sangkaan yang sedemikian terhadap Timbalan Menteri, dia belum jawab lagi Yang Berhormat.

Tuan Lim Kit Siang: Ya, dia ada hak jawab! Kita bukan

Tuan Pengerusi [Tuan Ong Tee Keat]: Tidak Yang Berhormat!

Tuan Lim Kit Siang: Ya.

Tuan Pengerusi [Tuan Ong Tee Keat]: Yang ini belum jawab lagi!

Tuan Lim Kit Siang: Ya, dia ada hak jawab.

Tuan Pengerusi [Tuan Ong Tee Keat]: Yang Berhormat, ulasan Yang Berhormat tadi itu saya rasa tidak senonoh, Yang Berhormat. Yang Berhormat, tarik baliklah.

Tuan Lim Kit Siang: Kita dalam Dewan ini berapa lama? Lebih daripada dua tahun, beberapa kali kita kemukakan masalah, soalan, ucapan mengenai IT. Kita ada dengar jawapan Yang Berhormat Timbalan Menteri, kita tahu dia digital illiterate. Kalau mahu menunjuk beliau digital illiterate, kita keluar sekarang, bolehkah pakai Internet? Bolehkah guna Internet? Bolehkah?

Tuan Pengerusi [Tuan Ong Tee Keat]: Yang Berhormat!

Dato' Haji Abu Zahar bin Dato' Nika Ujang:
Point of order, point of order.

Dato' Dr. Haji Jamaluddin bin Dato' Mohd. Jarjis: Apa ini?

Dato' Haji Abu Zahar bin Dato' Nika Ujang:
Point of order.

Tuan Lim Kit Siang: Ha, ini kenyataan, kita boleh melihat, daripada jawapan, perangai, sikap seorang digital illiterate.

Tuan Pengerusi [Tuan Ong Tee Keat]: Yang Berhormat, nanti dahulu Yang Berhormat.

Dato' Dr. Haji Jamaluddin bin Dato' Mohd. Jarjis: Ini apa ini? Ini menghina dan 'bully'.

Dato' Haji Abu Zahar bin Dato' Nika Ujang:
Point of order!

Tuan Pengerusi [Tuan Ong Tee Keat]: Yang Berhormat, nanti dahulu!

Tuan Lim Kit Siang: Bukan menghina, bukan bully! Minta maaf kalau dia digital illiterate.

Dato' Haji Abu Zahar bin Dato' Nika Ujang:
Tuan Yang di-Pertua, point of order.

Tuan Pengerusi [Tuan Ong Tee Keat]: Yang Berhormat!

Dato' Dr. Haji Jamaluddin bin Dato' Mohd. Jarjis: Ini bukan isunya, ini hal peribadi.

Tuan Pengerusi [Tuan Ong Tee Keat]: Yang Berhormat.

Tuan Lim Kit Siang: Berdiri bercakap mengenai IT kalau ..[*Pembesar suara dimatikan*]

Tuan Pengerusi [Tuan Ong Tee Keat]: Yang Berhormat! Tanjong dan Rompin!

Dato' Dr. Haji Jamaluddin bin Dato' Mohd. Jarjis: Sebagai Ketua Pembangkang, kita elok memberi contoh yang baik.

Dato' Haji Abu Zahar bin Dato' Nika Ujang:
Tuan Yang di-Pertua, point of order.

Tuan Lim Kit Siang: [*Menyampuk*]

Beberapa Ahli: Boo!

Tuan Pengerusi [Tuan Ong Tee Keat]: Yang Berhormat, nanti dahulu. Ya, ini Kuala Pilah bangun ini.

Dato' Haji Abu Zahar bin Dato' Nika Ujang:
36(6) - Sangkaan jahat. Awal saya fikir Yang Berhormat ini sudah cakap dah, kalau boleh jangan

membuat sangkaan jahat terhadap sesiapa pun di dalam Dewan yang mulia ini.

Tuan Lim Kit Siang: Itu sangkaan jahat.

Tuan Pengerusi [Tuan Ong Tee Keat]: Yang Berhormat!

Dato' Haji Abu Zahar bin Dato' Nika Ujang:
Yang Berhormat kalau mengaku pandai, jangan buat [*Pembesar suara dimatikan*]

Tuan Pengerusi [Tuan Ong Tee Keat]: Yang Berhormat, cukup. Saya akan buat keputusan. Yang Berhormat Tanjong, saya takkan ulangi sekali lagi, Yang Berhormat. Tetapi saya rasa sebarang ulasan yang dibuat itu, kadangkala Yang Berhormat rasa suka hendak perli orang lain, tetapi janganlah sampai tahap itu. Ada had batasnya, Yang Berhormat! Lagi pun perkataan 'illiterate' kalau secara umum itu tak ada apa-apa. Tetapi kalau ditujukan kepada salah seorang Ahli itu, ianya pernah Yang Berhormat tahu juga, orang lama patutlah tahu, pernah diputuskan sebagai 'sangkaan jahat' Yang Berhormat ya. Yang Berhormat, janganlah, ada had batasnya. Jangan berkata sedemikian.

Dato' Haji Badruddin bin Amiruldin: Cakap baik-baiklah!

Tuan Lim Kit Siang: Kita tahu had batasan. Sebab itu dalam dua tahun enam bulan kita sabar!

Tuan Pengerusi [Tuan Ong Tee Keat]: Yang Berhormat!

Tuan Lim Kit Siang: Ya.

Tuan Pengerusi [Tuan Ong Tee Keat]: Nanti dahulu Yang Berhormat. Lagi pun Yang Berhormat pun tadi sudah kata, semua orang ini sekarang ini berada dalam peringkat belajar.

Tuan Lim Kit Siang: Peringkat belajar, ya.

Tuan Pengerusi [Tuan Ong Tee Keat]:
Jangan Yang Berhormat buat ulasan ataupun perli dia.

Dato' Haji Badruddin bin Amiruldin: Sila gulung.

Tuan Lim Kit Siang: Tidak perli dia, kalau Yang Berhormat Timbalan Menteri bersetuju mengakui dia tahu masih belajar, rela belajar, saya sokong dia. Tetapi jangan dalam Dewan ini tunjuk satu perangai, dia semua pun tahu, semacam dalam dua tahun enam bulan ini, semua pun tahu, tetapi semua pun tak tahu. Itulah sebab kenapa kita marah dua tahun enam bulan kita sabar!

Tuan Pengerusi [Tuan Ong Tee Keat]: Yang Berhormat, cukuplah!

Tuan Lim Kit Siang: Ya, saya harap bahawa ...

Tuan Pengerusi [Tuan Ong Tee Keat]: Cukup!

Tuan Lim Kit Siang: Akhirnya, saya harap bahawa Yang Berhormat Timbalan Menteri lebih 'humble' dalam masa depan.

Seorang Ahli: Who are you?

Dato' Dr. Haji Jamaluddin bin Dato' Mohd. Jarjis: *[Bangun]*

Tuan Pengerusi [Tuan Ong Tee Keat]: Ini Rompin. Tetapi sebelum Rompin berucap ya, saya hendak ingatkan Ahli-ahli Yang Berhormat yang tunjuk minat hendak berucap ya, perangai suka menggunakan perkataan yang menyakiti hati itu cubalah kita elakkan ya, bagi kedua-dua pihak.

Seorang Ahli: Bantai dia Dato'.

Dato' Dr. Haji Jamaluddin bin Dato' Mohd. Jarjis: Ya, terima kasih Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi [Tuan Ong Tee Keat]: Infotech ini takkan menyelesaikan masalah.

4.20 ptg.

Dato' Dr. Haji Jamaluddin bin Dato' Mohd. Jarjis [Rompin]: Tuan Pengerusi, terima kasih. Saya ingin menyertai perbahasan dalam perkara 040200

[Yang Berhormat Tuan Lim Kit Siang keluar Dewan]

Seorang Ahli: Mahu balik ya?

Timbalan Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar [Dato' Abu Bakar bin Daud]: Tunggu, saya mahu jawab!

Dato' Haji Badruddin bin Amiruldin: *[Menyampuk dalam bahasa Cina]*

Dato' Abu Bakar bin Daud: Anak saya lagi pandai daripada you! You tunggu saya jawab. Saya mahu jawab!

Dato' Haji Badruddin bin Amiruldin: Apek, apek, tunggulah apek!

Tuan Pengerusi [Tuan Ong Tee Keat]: Yang Berhormat, sabar!

Dato' Haji Badruddin bin Amiruldin: Apek! *[Bercakap dalam bahasa Cina]*

Seorang Ahli: Takutkah!

Dato' Dr. Haji Jamaluddin bin Dato' Mohd. Jarjis: Dia belum tahu lagi hulubalang daripada Terengganu ini. *[Tepuk][Ketawa]* Mat Kilau pun pernah tinggal dan berasal dari sana.

Dato' Haji Badruddin bin Amiruldin: Ini bola punya orang ho!

Dato' Dr. Haji Jamaluddin bin Dato' Mohd. Jarjis: Tuan Pengerusi, di bawah Butiran 040400, 050400, 050100 dan 01200 sekali.

Ini wakil dia ada ini, walaupun baru, dia boleh jadi wakil di sini. *[Mengarahkan ucapan kepada Yang Berhormat dari Teluk Intan]*

Seorang Ahli: Freshie, freshie!

Dato' Dr. Haji Jamaluddin bin Dato' Mohd. Jarjis: Saya mula-mula mendengar hujah Ketua Pembangkang tadi

Dato' Haji Badruddin bin Amiruldin: Ini baik punya DAP. *[Ketawa]*

Dato' Dr. Haji Jamaluddin bin Dato' Mohd. Jarjis: Mula-mula saya tertarik dengan hujah Ketua Pembangkang membawa isu virus. Itu satu isu yang baik, memang dalam kita pergi kepada dunia information age ini, memang penggunaan software, komputer boleh dikatakan semua, bukan sahaja di seluruh pejabat, sampai ke rumah kerana di rumah pun bukan hanya satu PC, sudah ada network sendiri di rumah. Kita perlu tangani isu virus ini sebagai salah satu isu yang penting dalam kita hendak menguasai industri information age. Tetapi bila penghujung itu dia teringat balikkah dia orang politik. Inilah DAP dan ini wakilnya dari Teluk Intan. Kalaulah Ahli Yang Berhormat ini seorang Ahli Parlimen yang baik, jangan belajar dari Ketua Pembangkang itu - betul! Yang Berhormat bangun cuba bercakap bagi pihak DAP lepas ini tarik balik apa yang Ketua Pembangkang kata.

Tuan Pengerusi [Tuan Ong Tee Keat]: Yang Berhormat!

Dato' Dr. Haji Jamaluddin bin Dato' Mohd. Jarjis: Ya.

Tuan Pengerusi [Tuan Ong Tee Keat]: Dia tak bangun ini, jangan cari penyakit!

Dato' Dr. Haji Jamaluddin bin Dato' Mohd. Jarjis: Bukan, selepas saya bercakap. Kalau dia betul-betul anak jantan

Tuan M. Kulasegaran: *[Bangun]*

Tuan Pengerusi [Tuan Ong Tee Keat]: Ha, dia bangun.

Dato' Dr. Haji Jamaluddin bin Dato' Mohd. Jarjis: Nanti, biar saya habis bercakap dahulu, biar saya habiskan dahulu. Lepas saya habis bercakap sepuluh minit, kalau Teluk Intan anak jantan, lain daripada isu ...

Tuan Pengerusi [Tuan Ong Tee Keat]: Yang Berhormat!

Dato' Dr. Haji Jamaluddin bin Dato' Mohd. Jarjis: Ya.

Tuan Pengerusi [Tuan Ong Tee Keat]: Yang Berhormat jangan gunakan perkataan 'jantan'.

Dato' Dr. Haji Jamaluddin bin Dato' Mohd. Jarjis: Anak jantan, takkan kita hendak katakan perempuan pula.

Tuan Pengerusi [Tuan Ong Tee Keat]: Yang Berhormat.

Dato' Dr. Haji Jamaluddin bin Dato' Mohd. Jarjis: Kalau saya tuduh dia perempuan, dia boleh kata saya di bawah 36(6).

Tuan M. Kulasegaran: Point of order.

Tuan Pengerusi [Tuan Ong Tee Keat]: Ya, dia bangun atas Peraturan Mesyuarat ya. Sekejap!

Tuan M. Kulasegaran: Point of order.

Tuan Pengerusi [Tuan Ong Tee Keat]: Ya, yang keberapa?

Dato' Haji Badruddin bin Amiruldin: Tanggaci!

Seorang Ahli: Hai tamby, duduklah!

Tuan M. Kulasegaran: Tuan Pengerusi, 37.

Tuan Pengerusi [Tuan Ong Tee Keat]: Ya, 37 bahagian yang ke berapa?

Seorang Ahli: Yang keberapa?

Tuan Pengerusi [Tuan Ong Tee Keat]: Nanti dahulu Yang Berhormat, beri dia peluang ya. Ya, yang keberapa Yang Berhormat.

Tuan M. Kulasegaran: Saya hendak ...

Seorang Ahli: Ane, duduklah.

Tuan M. Kulasegaran: Saya hendak satu arahan bahawa ...

Tuan Pengerusi [Tuan Ong Tee Keat]: Tidak Yang Berhormat, Yang Berhormat jangan terpesong ya.

Seorang Ahli: Ane, baca betul-betul!

Tuan Pengerusi [Tuan Ong Tee Keat]: Peraturan Mesyuarat yang keberapa?

Tuan M. Kulasegaran: Saya cari!

Dato' Dr. Haji Jamaluddin bin Dato' Mohd. Jarjis: Hai! Nanti habis masa saya.

Tuan Haji Wan Hanafiah bin Wan Mat Saman: Kalau hendak cari balik rumahlah!

Dato' Dr. Haji Jamaluddin bin Dato' Mohd. Jarjis: Belajar lagi. Ini yang sebenarnya perlu belajar!

Tuan Pengerusi [Tuan Ong Tee Keat]: Yang Berhormat, nanti dahulu.

Dato' Dr. Haji Jamaluddin bin Dato' Mohd. Jarjis: Kalau betul-betul hendak belajar, belajar sebelum masuk ke dalam Dewan ini.

Tuan Pengerusi [Tuan Ong Tee Keat]: Nanti Yang Berhormat.

Seorang Ahli: Mana boleh kata point of order baru hendak cari.

Tuan M. Kulasegaran: Saya perlu belajar dari yang tak pernah belajar.

Dato' Dr. Haji Jamaluddin bin Dato' Mohd. Jarjis: Ha, ini belajar dahulu ini. Apa ini?

Seorang Ahli: Ane, duduklah ane.

Tuan Pengerusi [Tuan Ong Tee Keat]: Yang Berhormat.

Tuan M. Kulasegaran: Unparliamentary language, withdraw!

Dato' Dr. Haji Jamaluddin bin Dato' Mohd. Jarjis: Duduklah! Tuan Pengerusi, habis masa saya. Tak ada isu. Saya banyak yang hendak saya bercerita tentang angkasa, tentang SIRIM.

Tuan Pengerusi [Tuan Ong Tee Keat]: Yang Berhormat, Yang Berhormat. Dia menyebut, dia membangkitkan perkataan yang saya menegur tadi itu, 'jantan' itu.

Dato' Dr. Haji Jamaluddin bin Dato' Mohd. Jarjis: Ya, saya kata kalau dia anak jantan. Kalau saya katakan dia betina bolehlah dia tuduh saya salah.

Tuan Pengerusi [Tuan Ong Tee Keat]: Yang Berhormat, Yang Berhormat.

Dato' Dr. Haji Jamaluddin bin Dato' Mohd. Jarjis: Okay, saya tarik!

Tuan Pengerusi [Tuan Ong Tee Keat]: Saya rasa perkataan semacam itu janganlah ...

Dato' Dr. Haji Jamaluddin bin Dato' Mohd. Jarjis: Saya berbalik tadi Ketua Pembangkang. Isu virus baik. Kita ucapkan syabas ...

Tuan M. Kulasegaran: Tuan Pengerusi, ..

Tuan Pengerusi [Tuan Ong Tee Keat]: Nanti dahulu!

Dato' Dr. Haji Jamaluddin bin Dato' Mohd. Jarjis: Syabas kepada Ketua Pembangkang.

Tuan Pengerusi [Tuan Ong Tee Keat]: Rompin!

Dato' Dr. Haji Jamaluddin bin Dato' Mohd. Jarjis: Ya.

Tuan Pengerusi [Tuan Ong Tee Keat]: Perkataan jantan itu tidak senonoh Yang Berhormat, tarik balik!

Dato' Dr. Haji Jamaluddin bin Dato' Mohd. Jarjis: Okay, tak saya kata betina, tak okay.

Tuan Pengerusi [Tuan Ong Tee Keat]: Yang Berhormat, kalau perkataan jantan secara umum itu tak ada apa-apa. Tetapi yang ini ditujukan kepada Ahli yang lain, saya rasa keterlaluan Yang Berhormat.

Dato' Dr. Haji Jamaluddin bin Dato' Mohd. Jarjis: Berbanding yang menuduh kepada Timbalan Menteri bahawa dia itu buta komputer, lagi teruk!

Tuan Pengerusi [Tuan Ong Tee Keat]: Tadi, saya sudah buat keputusan, tak dengar Yang Berhormat?

Dato' Dr. Haji Jamaluddin bin Dato' Mohd. Jarjis: Okay Tuan Pengerusi, saya terima, saya teruskan. Saya hendak balik kepada tadi, bahawa on record Ketua Pembangkang, memang dari segi isu virus memang baik, negara kita dan kementerian mengadakan satu strategi untuk mengatasinya, tetapi penghujungnya dia berbalik sebagai ahli politik. Ini yang saya nampak bahawa inilah satu contoh Ketua Pembangkang yang patut dikutuk saya rasa, patut tadi tak perlu saya heboh dalam perkara ini.

Saya berbalik kepada isu 00100 - SIRIM Berhad. Saya mengucapkan syabas kepada SIRIM banyak aktiviti-aktiviti yang dibuat, kita dengar dan kita baca di dalam media massa, sama ada dalam TV ataupun yang bertulis di surat khabar, apa yang saya ingin minta juga SIRIM timbang, selain daripada kita menentukan benchmark standard produk-

produk yang hendak dibuat di Malaysia, tetapi SIRIM pada peringkat awal dahulu ada juga menjadi penghubung kepada teknologi dengan pasaran kepada pengusaha-pengusaha.

[Timbalan Yang di-Pertua (Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin) *mempengerusikan Jawatankuasa*]

Tuan Pengerusi, apa yang saya maksudkan banyak pengusaha kita di negara ini mereka tidak kurang daripada modal, tidak kurang daripada komitmen mereka untuk menjadi pengilang dan pengusaha, mereka tidak kurang juga daripada pekerja-pekerja negara kita yang sanggup bekerja di kilang-kilang.

Namun demikian, apa yang kurang ialah teknologi. Apa yang kurang ialah asas untuk membuat sesuatu perkara itu. Saya mencadangkan supaya SIRIM selain daripada badan penentu kepada benchmark kepada standard mengeluarkan ISO 9001, 9002, 9003 dan seterusnya, syabas tetapi apakah produk yang hendak dibuat kalau tidak ada teknologinya?

Persoalan ini penting, sekarang ini kalau kita lihat persaingannya dalam dunia global amat besar. Teknologi bukannya free, yang free, dengan izin, only fresh air.

Tuan Pengerusi, saya tidak bersetuju benar bahawa teknologi kita boleh dapat daripada Barat dengan harapan Barat akan pindah kepada kita, forget it, dengan izin. Sampai kucing bertanduk pun mereka tidak akan memberi kepada kita. Itu yang tinggal kepada mereka, Tuan Pengerusi. Kos labour mereka tinggi, kos kejuruteraan mereka tinggi, yang ada kepada mereka adalah teknologi sahaja, tak mungkin ia akan pindahkan kepada kita free of charge, dengan izin. Dan kita yang ada di sini setakat hanya memberikan input dalam produk itu dari segi labour dan juga engineering sahaja tetapi kalau produk asas teknologi kita tidak ada nanti, bila didapati bahawa kos kita meningkat, dia akan pindah ke negara lain. Sebab itu baru ini kita sudah dengar di Pulau Pinang, sebuah syarikat sudah berpindah daripada Pulau Pinang ke negara-negara lain di mana cost of labour, dengan izin, kos tenaga kerja semakin murah daripada kita.

Saya harap SIRIM menjadi badan untuk membawa mewujudkan teknologi kepada pasaran menjadi badan penemuan, kita tidak kurang teknologinya, ini berbilion-bilion kita tubuh universiti, sudah ramai profesor yang dapat Ph.D, ini ada dua orang di belakang ini. Balik Pulau pun

profesor. Bagaimana keupayaan mereka ini, bagaimana penemuan yang ada di makmal ini boleh dibawa kepada pasaran, siapa badannya? Saya tidak nampak badan ini yang ada dengan isu yang global ini, kita perlu benar-benar berdiri di atas kaki kita sendiri, we must be SIRIM bergantung kepada keupayaan sendiri. Keupayaan itu bergantung kepada teknologi dan kita kurang. Saya minta SIRIM dalam perkara ini cuba menjadi perantara daripada penemuan di makmal di universiti-universiti dengan pasaran. Bukan mereka ini hanya sekadar memastikan mengeluarkan certificate of standard, dengan izin, itu penting, tetapi yang penting juga selain dari mengatakn alat itu boleh dipakai, standardnya baik, tetapi bagaimana yang lebih penting juga di mana teknologi itu dapat kita wujudkan di negara ini, inilah kelemahan kita. Saya minta kalau boleh Dato' Menteri, mungkin tidak pada hari ini, dapat kita minta SIRIM menjawab persoalan-persoalan yang amat penting kepada negara kita ini.

Perkara yang kedua, ialah tentang Angkasa. Saya mengucapkan syabaslah baru-baru ini saya dengar hasil Malaysia untuk mewujudkan satu mikro satelit yang hampir siap dibina dan dicadangkan dilancar tidak lama lagi. Saya mengucapkan syabas kepada BAKSA, walaupun ia dipimpin oleh seorang wanita tetapi keupayaannya amat membanggakan dan saya nampak juga bahawa negara kita dalam satelit ini merupakan angkasaraya ini penting, ini merupakan satu medan penentu masa depan negara, masa depan dunia, tidak baik, amat tidak strategik kalau kita biarkan penguasaan angkasaraya itu tidak ada langsung inputnya kepada kita.

Kita jangan lupa bahawa masa depan, penguasaan angkasaraya merupakan juga penting kepada survival negara kita dalam dua bidang, satu ekonomi dan satu lagi pertahanan. Mereka tidak perlu lagi dari segi pertahanannya, sekadar menghantar kapal terbang untuk melihat apa yang berlaku dalam negara kita, mereka boleh mengadakan satelit yang bergerak 24 jam dan saya dengar baru-baru ini pun dalam telekomunikasi nanti, handphone boleh digunakan di seluruh dunia, saya difahamkan mereka akan melancarkan hingga 2,000 satelit, dengan izin, di seluruh angkasaraya supaya handphone boleh dipakai di mana-mana sahaja termasuk di laut, di dalam hutan boleh digunakan dengan menggunakan satelit.

Saya minta supaya kita bersedia untuk menghadapi dunia di mana peranan kita Malaysia ada peranannya di dalam angkasaraya di atas negara

kita, oleh itu perlu kita mengadakan infrastruktur undang-undang untuk memastikan kita lengkap dengan teknologi supaya peluang dalam bidang angkasaraya ini tidak tertinggal oleh kita di negara Malaysia ini.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Yang Berhormat, masa cukup.

Dato' Dr. Haji Jamaluddin bin Dato' Mohd. Jarjis: Ya, saya tadi dikacau oleh Teluk Intan. Saya hendak menggulung sedikit.

Tuan Pengerusi, oleh kerana itu, satu lagi perkara juga untuk kita akan datang, apa salahnya kita melancarkan satelit kita sendiri. Oleh kerana itu, kita perlu satu tempat atau satu pangkalan angkasaraya di negara kita. Saya cadangkan di Rompin, tetapi kalaulah Pokok Sena hendak, dia kata saya boleh serah kepada Pokok Sena tetapi perlu kita pastikan ada satu tempat di negara kita duduk dalam peta dunia supaya kita boleh melancarkan satelit kita yang kita mahu pada masa akan datang, insya-Allah kita boleh. Teluk Intan tak tahulah. Dia ini baru belajar! Belajar politik, jangan belajar Ketua Pembangkang, dia tak guna itu, you belajar dengan kita lebih baik, masuk Barisan lagi bagus.

Tuan M. Kulasegaran: [Menyampuk]

Dato' Dr. Haji Jamaluddin bin Dato' Mohd. Jarjis: Tuan Pengerusi, oleh kerana itu masa pun sudah habis, saya sekali lagi dalam isu angkasaraya ini syabas kepada BAKSA supaya mengingatkan kita supaya negara kita tidak ketinggalan dalam industri angkasa lepas ini yang penting, supaya sekarang ini kita melihat hanya orang lain sahaja menjadi astronautnya, mengapa tidak nanti dalam jangka masa yang tidak lama, kita ada astronaut kita dari Malaysia. Tetapi harapan kita dia ini janganlah ahli DAP, kerana susah kita nanti. Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Lumut.

4.33 ptg.

Dr. Yap Yit Thong [Lumut]: Tuan Pengerusi, terima kasih. Saya ingin sentuh Butiran 040000 - Pemuliharaan, Pelesenan dan Kawalan Alam Sekitar.

Tuan Pengerusi, saya ingin membawa satu perkara yang penting ke Dewan yang mulia ini, perkara ini ialah projek pengorekan pasir di Selat Dinding, Pulau Pangkor. Projek ini dilakukan oleh Syarikat Desa Kilat di mana 10 juta cubic metre pasir hendak dikorek untuk memulihkan sebuah pulau sebesar 800 ekar di bandar. Pulau ini akan

diwujudkan untuk menempatkan satu IPP, dengan izin. Projek ini memang menjejaskan alam sekitar di Pulau Pangkor. Penduduk-penduduk di Pulau Pangkor telah menubuhkan satu jawatankuasa bertindak untuk menyelamatkan Pulau Pangkor.

Penduduk-penduduk di Pulau Pangkor telah membuat bantahan kepada pihak Kerajaan Negeri Perak. Sebab-sebab yang diberikan ialah seperti berikut:-

- (i) Projek pengorekan pasir ini memang menjejaskan sumber pembiakan ikan dan flora dan fauna. Pengorekan pasir sebanyak 10 juta cubic meter pasir dikorekan dalam Selat Dinding dari kawasan dua kilometer panjangnya 500 meter lebarnya dan 25 meter dalamnya dan nelayan tradisi di Pulau Pangkor sebanyak 500 keluarga telah membuat bantahan kepada pihak Kerajaan Negeri Perak.
- (ii) Kajian EIA tidak lengkap, kalau ada dibuat tetapi tidak lengkap kerana isu-isu berkenaan sosial, ekonomi dan politik tidak diambil kira atau isu berkenaan social politic dan economic ada dikaji tetapi kita rasa oleh sebab kesan-kesan negatif telah dilaporkan oleh DOE, oleh sebab itu keputusan tidak disampaikan kepada rakyat. Dan saya difahamkan ketua pengarah ada memberitahu Kerajaan Negeri Perak projek ini mestilah satu take-off, dengan izin, maksudnya kalau membenarkan pengorekan pasir di Selat Dinding memang mesti mengorbankan kehidupan rakyat terutama nelayan tradisi di Pangkor.
- (iii) Projek ini adalah mengalami kemungkinan keruntuhan jeti Pangkor dan pelantar-pelantar nelayan di pantai Pangkor. Oleh sebab pengorekan pasir berlaku sangat dekat dengan infrastruktur yang telah disebutkan di atas. Ianya lebih kurang 150 meter daripada pelantar-pelantar nelayan atau dari jeti Pangkor.
- (iv) Pembuangan selut (mud) telah merosakkan banyak pukat hanyut nelayan.

Oleh sebab ini, sebagai seorang wakil rakyat, saya telah menerima banyak aduan daripada penduduk-penduduk dari Pulau Pangkor. Saya harap pihak kementerian akan mengambil pandangan serius berkenaan dengan perkara ini dan buat penyiasatan yang sewajarnya.

Tuan Pengerusi, dengan ini saya mohon menyokong.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Kubang Kerian.

4.38 ptg.

Tuan Haji Mohamad bin Sabu [Kubang Kerian]: Tuan Pengerusi, 040000 - Pemuliharaan, Pelesenan dan Kawalan Alam Sekitar.

Saya ingin tahu setakat mana hasil projek bersama kajian terhadap air Malaysia yang dibuat joint venture antara Jepun dengan SIRIM, setakat mana hasil siasatan itu dan kedudukan air di Malaysia ini, pencemarannya setakat mana, adakah ianya masih selamat digunakan.

Kita mahu laporan ini segera kerana sekarang ini pandangan pihak pensyarah universiti mengatakan bahawa kedudukan air di negara kita sudah tidak selamat untuk diminum. Di Lembah Kelang selalu berlaku putus air, kadang-kadang sampai dua, tiga hari. Maka ada di antara penduduk sekarang ini mengambil sikap 'boring' telaga ataupun besi 40 atau 50 kaki ke bawah, kemudian air yang jernih naik dan mereka boleh gunakan, setakat mana selamat air-air itu untuk digunakan. Laporan segera ini perlu untuk kita mengetahui supaya rakyat terutama di Lembah Kelang tidak gelisah tentang pencemaran yang berlaku terhadap air yang dilaporkan oleh akhbar termasuklah dalam kajian-kajian awal yang dibuat oleh CAP, FOMCA dan dibuat oleh pelbagai persatuan yang lain, yang mengatakan bahawa keadaan air di negara kita sekarang dalam bahaya. Jadi, setakat mana kemajuan SIRIM Jepun yang telah membuat kajian terhadap air ini.

Kemudian kita pula melihat kebelakangan ini banyak ikan-ikan mati di sungai seperti berlaku di Johor dan juga seketika dahulu di Juru, Pulau Pinang, bagaimana air yang berada di sungai itu tidak selamat untuk ikan dan sudah tentu tidak selamat untuk manusia. Kita harap pihak menteri akan memberi jawapan yang terperinci kepada Parlimen ini kerana ini satu perkara yang dirungut oleh orang ramai sekarang. Begitulah juga kita melihat kadangkala kedai-kedai makan juga mengambil air dari bumi sekarang untuk mereka masak untuk mereka 'serve' kepada pelanggan kerana keadaan gangguan air begitu banyak berlaku sekarang ini. Jadi, kita hendak tahu kesahehan, keselamatan air yang ada di Malaysia sekarang ini khasnya di Lembah Kelang terhadap pengguna-pengguna.

Kemudian pandangan beberapa orang profesor mengatakan bumi kita semakin panas, Cameron Highlands sahaja sudah naik tiga hingga lima degree daripada 20, 30 tahun dahulu, 5 darjah Celcius. Sebab itu kalau kita pergi ke Cameron Highlands, ia tidak sejuk lagi sekarang di waktu pagi. Soalnya sekarang ini, misalnya penangguhan projek lebuh raya antara Genting Highlands-Fraser's Hill dan Cameron Highlands, bukan ia di tolak oleh pihak Kementerian Sains, Teknologi dan Alam Sekitar tetapi ditangguh kerana kemelesetan ekonomi. Kita harap pihak Kementerian Sains, Teknologi dan Alam Sekitar mesti membuat penegasan, kalau misalnya pembinaan jalan raya itu boleh mengakibatkan penghakisan, hilangnya tumbuh-tumbuhan yang begitu banyak, boleh menyebabkan bumi Malaysia bertambah panas, maka Kementerian Sains, Teknologi dan Alam Sekitar kena tegas mengatakan jalan itu tak perlu, bukan ditangguhkan kerana duit tak ada, kerana kemelesetan ekonomi, bukan pandangan dari pihak alam sekitar.

Di sinilah ketegasan pegawai-pegawai dari Kementerian Sains, Teknologi dan Alam Sekitar ini mesti menunjukkan bukti dengan kajiannya, kalau buat misalnya bumi kita bertambah panas. Bila bumi bertambah panas, atas sejuk maka ia akan jadi blanket bila berlaku satu perkara seperti jerebu. Sebab itu Profesor Ameer Din mempertegaskan bahawa jerebu yang begitu lama berlaku di sini kerana bumi kita lebih panas dibandingkan dengan tempat-tempat lain di Asia Tenggara di sebelah pantai timur yang lama sedikit, ada blanketnya di Kemaman, sebab di situ ada industri yang begitu banyak, negeri Dato' kitalah, jadi bila panas dan tiupan angin tidak berupaya untuk menyejukkan bumi kita ini maka berlakulah jerebu yang begitu panjang di negara kita dan kemungkinan akan datang lagi pada masa yang akan datang.

Tuan Pengerusi, oleh itu kementerian ini semakin hari semakin penting. Dahulu barangkali kementerian ini dianggap kementerian yang tidak berapa penting, tetapi sekarang dengan kemajuan, dengan pencemaran yang begitu banyak, kementerian ini semakin penting. Jawapan-jawapan yang diberi dalam Parlimen semakin penting kerana ianya akan dilihat oleh semua rakyat, sebab kita ini ingin hidup. Begitulah juga kita lihat pihak kementerian belum lagi mengeluarkan kenyataan apa kandungan yang dapat dalam jerebu secara rasmi dari kerajaan.

Sekarang ini pandangan pensyarah ada, tetapi pandangan rasmi kementerian belum lagi dikeluarkan, apa terkandung dalam jerebu itu yang

menyebabkan semua 2,000 orang anggota bomba kita terpaksa di 'check' ataupun membuat full medical check-up bila balik dari memadam jerebu di Indonesia. Apa yang terkandung dalam jerebu itu. Dan kita jangan takut menjelaskan kepada rakyat supaya bila datang lagi jerebu, kerajaan minta mereka menghindar dengan memakai topeng dan sebagainya mereka pakai. Sekarang orang enggan pakai, sebab jerebu hanya asap, apa ada? Tetapi bila 2,000 anggota bomba kita terpaksa menjalani ujian kesihatan, maka kita ingin tahu pihak kementerian mesti keluarkan fakta sebenar, apa dia yang terkandung di dalam jerebu yang menyebabkan kita lihat pasukan bomba kita menderita sekarang ini.

Tuan Pengerusi, begitulah juga hal SIRIM yang telah diswastakan, walaupun kita lihat SIRIM telah diswastakan sudah hampir dua tahun, tetapi kerajaan masih memperuntukkan RM117 juta lebih kepada SIRIM. Ini bermakna SIRIM tidak boleh independent. Daripada awal dahulu semasa hendak diswastakan SIRIM, kita telah memberi pandangan tempat-tempat research centre ini bukan tempat mencari duit, dia mencari wang barangkali hanya untuk menampung sedikit perbelanjaan, sebab research centre kadang-kadangnya memakan belanja berbulan-bulan, hasilnya hendak keluar satu perkara dan belanjanya banyak.

Sebab itu, kita ingatkan dahulu bahawa SIRIM bila diswastakan kita bimbang ia akan tetap bergantung kepada kerajaan dan sekarang kita lihat RM117 juta diperuntukkan kepada SIRIM kerana SIRIM tidak boleh independent dan kita pun tahu bahawa susah untuk mencari duit, tempat-tempat yang terlibat dalam research ini dan juga tanggungjawab SIRIM di samping mencari wang juga membimbing masyarakat yang hendak cebur diri dalam perniagaan menghasilkan barang-barang baru mereka, kalau hendak di test di SIRIM, kalau SIRIM menjalankan program secara penswastan sepenuhnya barangkali syarikat-syarikat kecil tidak mampu untuk menghantar barang mereka untuk diselidik oleh SIRIM dan perkara ini hendaklah diambil perhatian oleh pihak kerajaan dan kerajaan terpaksa menampung di tahun hadapan barangkali peningkatan perbelanjaan naik, oleh itu kita lihat SIRIM walaupun diswastakan telah disyarikatkan tetapi tidak lagi independent.

Dato' Abu Bakar bin Daud: [Bangun]

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Ya.

Dato' Abu Bakar bin Daud: Tuan Pengerusi, pembetulan. SIRIM tidak diswastakan, dicorporatise. Korporat bukan diswastakan, bezanya lain.

Tuan Haji Mohamad bin Sabu: Ya. Korporat lebih kuranglah, ertinya patut dia boleh cari duit sendiri.

Dato' Abu Bakar bin Daud: Saya akan jelaskan.

Tuan Haji Mohamad bin Sabu: Jelas, jelaslah itu.

Dato' Abu Bakar bin Daud: Jika you ada isteri you kerja itu. Saya akan jelas. *[Ketawa]*

Tuan Haji Mohamad bin Sabu: Oh, Dato' tahu ya. *[Ketawa]* Jadi, kita hendak sebut di sini iaitu maksud saya bantuan kepada SIRIM itu perlu diperbanyakkan, ertinya ia tidak bergantung kepada hasil semata-mata kerana SIRIM adalah tempat penyelidikan termasuklah membimbing syarikat-syarikat yang baru mengeluarkan produk mereka yang tidak mampu dibayar oleh SIRIM. Sebab itu SIRIM terpaksa bergantung kepada kerajaan dengan lebih hebat pada masa yang akan datang, kalau hendak lepas ia independent begitu sahaja, ia akan jadi satu syarikat yang menjalankan perniagaan semata-mata, maka akan tertinggalah syarikat-syarikat kecil yang cuba hendak memperkenalkan produk mereka untuk mendapat kelulusan dari SIRIM. Ini yang saya hendak tekankan di sini, ertinya ia tidak boleh jadi badan perniagaan semata-mata seperti yang berlaku kepada syarikat-syarikat lain.

Jadi, itulah sahaja dan saya harap pihak Yang Berhormat Timbalan Menteri akan menjawab dengan puas hati pada petang ini.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Kuala Pilah.

4.48 ptg.

Dato' Haji Abu Zahar bin Dato' Nika Ujang [Kuala Pilah]: Tuan Pengerusi, terima kasih. Saya mengucapkan terima kasih kepada Tuan Pengerusi kerana memberi peluang untuk saya melibatkan diri dalam perbahasan dari segi 040400 - Pemuliharaan dan Pengurusan Alam Sekitar ini.

Tuan Pengerusi, sebagaimana yang kita dengar sebentar tadi, saya ingin merakamkan di Dewan yang mulia ini berasa amat kesalnya perbuatan dalam proses kita membincangkan isu yang penting, dalam suasana yang lebih selesa, perangai Ketua Pembangkang dari Tanjong yang menunjukkan tidak ada penghormatan langsung kepada Dewan yang mulia ini. Jelas sekali

sikap bongkak, sombongnya itu kita sudah jelak dan saya harap perkara ini diambil perhatian.

Tuan Pengerusi, seterusnya dalam perkara 040400 - Bahagian Pemuliharaan dan Pengurusan Alam Sekitar. Saya ingin merakamkan terima kasih kepada kementerian yang telah begitu peka dan prihatin untuk mencuba segala usaha mempertingkatkan ataupun membasmi segala permasalahan pencemaran alam di negara ini.

Di samping itu, tidak ketinggalan saya untuk memberi sedikit sebanyak pandangan yang ada kelihatan beberapa kelemahan yang patut kita tegur di dalam Dewan yang mulia ini. Saya ingin menyatakan di sini bahawa dari segi keanggotaan sama ada kementerian ini telah ada mempunyai anggota-anggota yang cukup untuk menjalankan segala tanggungjawab yang amat penting sekarang ini, kerana pernah suatu ketika dahulu Kementerian Sains, Teknologi dan Alam Sekitar dipandang sebagai sebuah kementerian yang tidak begitu penting. Tetapi apabila berlakunya dalam keadaan moden ini pencemaran udara, pencemaran air yang menjadi sumber kepentingan manusia, sudah sewajarnya kerajaan memberi suatu pandangan serius dan memberi segala kemudahan untuk menentukan bahawa kementerian ini dilengkapi oleh pegawai-pegawai yang betul-betul mempunyai keupayaan.

Saya percaya di peringkat daerah dan peringkat negeri, kementerian ini masih lagi ramai kekurangan anggota-anggota kerana yang berlaku bukan sahaja di Kuala Lumpur malahan juga di seluruh negara. Dari segi keanggotaan yang kita tahu, di peringkat daerah apabila sesuatu pembangunan itu dibuat yang akan melibatkan juga pandangan dan keputusan Jabatan Alam Sekitar.

Saya ingin membangkitkan di Dewan yang mulia ini bagaimana sikap kerana dari segi pelaksanaan, dari segi perundangannya ada bertindih dan kadangkala dari segi sesuatu pembangunan dibuat, pihak JKR, pihak JPS dan sebagainya termasuk juga pihak Jabatan Alam Sekitar. Sesuatu keputusan Jabatan Alam Sekitar kadangkala di 'overrule' dan tidak dipandang berat dan ini saya fikir perlu diubah, bukan sahaja di peringkat daerah malah di peringkat negeri sekali pun. Oleh itu saya menyarankan di Dewan yang mulia ini supaya sesuatu keputusan dapat dibuat, supaya penyelarasan segala undang-

undang yang ada di peringkat pusat yang mempunyai satu priority kepada peringkat-peringkat bawah. Kalau ini tidak dibuat, saya percaya dari segi pelaksanaan, selalunya berlaku dan mengakibatkan sesuatu tindakan itu tidak nampak keberkesannya.

Tuan Pengerusi, sebagai contoh, hendak membina sesuatu bangunan ataupun sesuatu kilang yang mana pendapat pihak tersebut telah diminta dan dari segi pandangan Jabatan Alam Sekitar, dari segi pencemaran udara dan airnya tetapi kadangkala tidak diendahkan oleh pihak yang tertentu, oleh itu perlu penekanan dibuat di peringkat pusat supaya dalam konteks ini, pihak kementerian ataupun pihak alam sekitar mempunyai kuasa mutlak dan kalau ini dapat kita lakukan, saya rasa barulah dapat kita selaraskan dan menampakkan supaya penguatkuasaan dari segi alam sekitar dihormati oleh semua pihak.

Tuan Pengerusi, saya ingin membangkitkan suatu contoh, kilang getah MARDEC dibina dalam suatu kawasan perkampungan perumahan di Kuala Pilah. Jelas sekali dari segi bau busuknya, dari segi tumpahan pencemarannya masuk ke sungai, ini amat jelas sekali. Dan perkara ini telah dibangkitkan di peringkat daerah dan di peringkat negeri dan sehingga ke hari ini masih lagi belum ada sesuatu keputusan dibuat, sungguhpun keputusan MARDEC sanggup memindahkannya, hendak mencari pula tempat yang sesuai tidak ada. Dan adakah ini rupanya kita hendak menyelesaikan sesuatu masalah, kalau sudah tidak dapat kita duduk diam sahaja. Saya harap kementerian mengambil berat dalam perkara ini.

Tuan Pengerusi, seterusnya saya ingin membangkitkan di Dewan yang mulia ini dari segi pencemaran air dan udara juga. Kita tahu baru-baru ini apa yang berlaku di Sungai Langat hinggalah berlakulah keadaan yang amat menyedihkan, berlakunya kerugian kepada kilang-kilang yang bertanggung-jawab, yang menggunakan keperluan air. Dari segi konteks penguatkuasaan undang-undangnya, saya ingin bertanya kepada Dewan yang mulia ini melalui kementerian sama ada kementerian telah mempunyai keanggotaan yang cukup dan yang mempunyai satu keupayaan dari segi undang-undang untuk dikuatkuasakan. Andainya berlaku sesuatu perkara yang tidak diingini, bolehkah kementerian mempunyai suatu kuasa yang cepat, yang tepat untuk mengambil tindakan tanpa terlebih dahulu merujuk kepada jabatan yang tertentu.

Justeru itu, saya berpendapat sudah sampai masanya kementerian merancang dan mempertingkatkan keanggotaan yang pakar dalam bidang-bidang tertentu dan tidak perlu lagi merujuk kepada jabatan-jabatan seperti Peguam Negara, Polis, Kastam dan sebagainya. Wujudkan satu atau bentuk taskforce di peringkat kementerian supaya dapat bertindak dengan cepat untuk mengatasi sesuatu masalah kerana kadangkala masa itu adalah relevan dalam sesuatu tindakan, kalau kita lewat, pihak yang biasanya yang pernah dikatakan 'penyangak' oleh Yang Amat Berhormat itu ia memang selalu mencari jalan sahaja untuk mengatasi segala masalah.

Tuan Pengerusi, seterusnya saya ingin menyentuh dari segi planetarium kita di Kuala Lumpur. Kita mengucapkan syabas dan tahniah kepada kementerian dan kerajaan mewujudkan satu planetarium yang begitu hebat, yang dianggotai oleh seorang pakar yang begitu baik, Dr. Mazlan dan sebagainya dan pegawai-pegawainya. Setelah wujudnya badan ini, saya hendak bertanya, sejauh manakah planetarium ini dapat dimanfaatkan dan dipertingkatkan dari segi kepentingan kepada orang ramai. Adakah ia hanya sebagai show peace dan kalau boleh teruskan perjuangan ini ataupun tindakan untuk mempertingkatkan dan bagaimana program-program untuk dapat dimanfaatkan lebih ramai murid-murid khususnya dari luar bandar kerana kemudahan ini saya percaya hanya kadangkala lawatan budak-budak pun ramai yang ada tetapi apakah bentuk peningkatan yang lebih canggih dan apakah bentuk yang boleh dipertingkatkan planetarium ini dan boleh mendatangkan lebih setakat ini hanya untuk tontonan sahaja, tetapi dalam konteks masa depannya apakah contoh yang boleh dipertingkatkan supaya dapat dimanfaatkan oleh semua masyarakat di Malaysia ini. Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Seremban.

4.57 ptg.

Dato' Hon Choon Kim [Seremban]: Tuan Pengerusi, terima kasih. Secara ringkas saya ingin menyentuh Maksud B.46 Butiran 040100 - Jabatan Alam Sekitar.

Saya ingin menarik perhatian Yang Berhormat Dato' Timbalan Menteri tentang masalah yang dihadapi oleh penduduk-penduduk di kawasan Nilai. Baru-baru ini masalah pencemaran udara dan juga

pencemaran sungai telah bertambah teruk dan ini telah menimbulkan banyak masalah. Saya dapati ada beberapa kilang yang membuat fiber board telah melupuskan begitu besarnya asap mengandungi bahan-bahan dalam bentuk fiber ke udara. Dan ekoran daripada itu, ramai penduduk di kawasan itu telah membuat kompelin terhadap masalah ini dan ramai menghadapi sakit mata dan juga pelbagai penyakit ekoran dari pencemaran udara itu.

Saya akui bahawa pegawai-pegawai dari Jabatan Alam Sekitar di Negeri Sembilan bertungkus-lumus untuk berusaha mengatasi masalah ini, malangnya masih belum dapat diatasi masalah ini dengan berkesannya. Jadi, saya difahamkan bahawa setiap hari atau setiap jam dua buah kilang ini telah melepaskan sebanyak 600,000 meter kiub asap ke udara. Dan didapati juga dalam satu kajian setiap meter kiub asap yang dikeluarkan telah mengandungi sebanyak 0.12 miligram bahan-bahan dalam bentuk fiber, walaupun tahap ini masih rendah kalau dibandingkan atau dibenarkan dari segi standard yang ditentukan oleh alam sekitar, tetapi ini telah menimbulkan banyak masalah dari segi jumlah bahan-bahan asap dalam bentuk fiber sebanyak 15 meter kiub sehari. Jadi, cuba bayangkan kalau begitu banyak fiber telah dikeluarkan masuk ke udara, jadi Yang Berhormat boleh bayangkan begitu rumitnya apa yang mesti dihadapi oleh penduduk-penduduk ekoran daripada pencemaran kilang-kilang yang tersebut.

Selain dari itu, saya juga dapat kompelin bahawa ada juga kilang-kilang melepaskan air kotor ke sungai pada waktu malam atau pada waktu rehat hari Ahad dan sebagainya. Jadi, ini pun menimbulkan satu masalah dan penduduk pun datang kompelin bahawa bau begitu busuk telah timbul di sungai. Jadi, itu memang beberapa masalah yang saya rasa adalah sangat penting, Yang Berhormat Dato' berikan perhatian yang serius dan juga dapat membantu menyelesaikan masalah ini.

Soalan yang saya hendak tanyakan ialah semasa kilang membuat permohonan untuk membina kilang itu, sama ada mereka dapat ulasan atau dapat pandangan dari Jabatan Alam Sekitar dan sekiranya dapat kelulusan dari Jabatan Alam Sekitar, mengapa selepas pembinaan, selepas beroperasi masalah ini timbul? Jadi, ini soal-soal orang kampung tanya, jadi saya pun tidak dapat menjawab kepada mereka. Oleh kerana itu saya berharap Yang Berhormat Dato' memberikan satu jawapan supaya saya boleh sampaikan kepada penduduk di kawasan itu.

Yang kedua, saya ingin sebutkan ialah tentang pusat rawatan sisa toksid di Bukit Nanas. Saya minta Yang Berhormat Dato' memberi penjelasan tentang sambutan yang diberikan oleh pengilang atau pengusaha kilang-kilang sama ada mereka telah mula menggunakan kemudahan yang diberikan di Bukit Nanas ini dan sama ada caj yang dikenakan adalah munasabah atau tidak dan apakah jenis pengangkutan dari kilang ke pusat rawatan sisa toksid di Bukit Nanas, apa jenis kawalan yang telah diberikan supaya memastikan bahawa ditengah jalan tak akan bocor dan sebagainya. Jadi, ini pun persoalan yang sentiasa menimbulkan soalan-soalan ini.

Jadi, saya ingin sebut P.46 Butiran 01100 - MIMOS. Saya ucapkan tahniah dan syabas kepada kementerian Yang Berhormat Dato' kerana melalui MIMOS, rakyat Malaysia telah mula untuk boleh menggunakan Internet dan sebagainya. Apa yang saya berasa ragu sedikit ialah tentang bagaimana caranya melalui MIMOS, bolehkah menghasilkan seorang manusia begitu seperti yang ditunjukkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Tanjong itu. Kalau melalui MIMOS, melalui Internet dan sebagainya dan negara kita menghasilkan ramai manusia seperti Ahli Yang Berhormat dari Kota Melaka, jadi, saya cadanglah Yang Berhormat Dato' kena buat satu kajian kalau ini saya rasa failure, MIMOS ini failure. Kalau melalui MIMOS dan sebagainya usaha kerajaan supaya membenarkan rakyat boleh menggunakan IT access kepada Internet, tetapi dengan penggunaan Internet ini melahirkan rakyat yang begitu sombong, perangai yang seperti ini, saya boleh anggap failure. Jadi, Yang Berhormat Dato' kenalah berhati-hati, kena ubah sedikit dan saya rasa kalau seseorang itu memang celik dalam komputer tidak buat macam inilah, sebab saya difahamkan orang-orang tua kata kepada saya, seorang celik, seorang pandai biasanya dia tidak bercakap panjang, tidak bercakap banyak, ha, tidak menunjuk kebolehnya.

Tuan Fu Ah Kiow: [Bangun]

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Ya, Mentakab bangun.

Dato' Hon Choon Kim: Sila.

Tuan Fu Ah Kiow: Tuan Pengerusi, minta penjelasan dan pandangan dari Ahli Yang Berhormat dari Seremban. Daripada Internet kita boleh dapat banyak maklumat, ada yang positif berkenaan dengan pembangunan negara kita, ada yang lebih mengkritikkan sesuatu dasar-dasar kerajaan tetapi

memang ada yang positif, selama ini kita dengar dalam Dewan ini, Ahli-ahli Yang Berhormat dari parti pembangkang cuma memilih, menggembar-gemburkan, mengeluarkan pandangan dan laporan yang negatif terhadap ekonomi kita sahaja. Apa tujuan mereka, saya hendak minta pandangan Ahli Yang Berhormat.

Dato' Hon Choon Kim: Ya, ini bergantung kepada pengguna Internet itu, kalau orang itu bersikap positif ia akan baca bahan-bahan yang positif dan juga memasukkan bahan-bahan yang positif supaya kawan-kawan yang lain boleh dapat maklumat itu. Sebaliknya kalau orang itu negatif seperti Ahli Yang Berhormat dari Tanjong dan juga Teluk Intan mungkin itu lain, mereka akan baca, cari-cari maklumat yang negatif. [Ketawa] Jadi, dia akan mencari maklumat yang negatif.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Yang Berhormat, maca cukup.

Dato' Hon Choon Kim: Ya, saya pun hendak menghabiskan perbincangan saya. Jadi, pendek kata, Yang Berhormat Dato' Timbalan Menteri eloklah membuat kajian tentang peranan yang akan dimainkan oleh MIMOS kalau melahirkan rakyat macam ini saya rasa elok tutuplah, tak payah memberikan peruntukan hanya untuk mencemarkan rakyat. Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Teluk Intan. Silakan.

5.06 ptg.

Tuan M. Kulasegaran [Teluk Intan]: Tuan Pengerusi, terima kasih. Saya hendak menyentuh Butiran 030000 dan 040000.

Yang pertama yang hendak saya sentuh adalah satu bencana pencemaran yang terjadi pada 11 Februari 1997 ini iaitu di Sungai Kinta, Ipoh di mana pencemaran minyak telah terkeluar dari Tasek Cement beribu-ribu, berjuta-juta tan dan telah mencemar sungai ini. Pada pengetahuan saya lebih kurang 30 kilometer sungai ini. Jadi, selepas itu saya pun tahu bahawa tindakan telah pun diambil terhadap syarikat ini, itu tidak menjadi masalah. Yang saya hendak tahu adalah pada 11 Februari 1997 apakah kementerian ini buat pada hari itu, kenapa pada hari itu juga tindakan tidak diambil. Pada hari itu lebih kurang pada pukul 6.00 petang bila saya berada dekat sungai itu, saya telah nampak pencemaran dan sebagai seorang rakyat Malaysia apa yang saya telah buat, saya akan terangkan sekarang.

Saya terus selepas itu memanggil Majlis Bandaran Ipoh, saya berpendapat merekalah yang dapat membantu untuk menyiasat dan membuat apa-apa tindakan yang segera, tetapi bila saya memanggil mereka seperti biasa, pada hari itu hari Ahad, menghantar saya dari satu tempat ke satu tempat, saya menunggu dan menunggu sehingga saya diberitahu tidak ada jabatan di Dewan Bandaran Ipoh untuk mengambil tindakan. Jadi, selepas itu saya pun memanggil Department of Environment, tidak ada orang menjawab panggilan telefon langsung, saya sendiri telah memanggil lebih kurang lima belas kali, selepas itu saya telah memanggil ke Kuala Lumpur pun tidak ada jawapan.

Selepas itu kerana tergesa-gesa, saya terpaksa panggil bomba, apa hendak dibuat lagi, bila panggil bomba, dia capak, dia tak tahu, dia tidak ada alat-alat atau yang kena mengena dengan pencemaran. Jadi, selepas itu oleh kerana tidak ada apa-apa jabatan yang saya dapat menghubungi, walaupun saya menghubungi mereka telah gagal, jadi saya terus pergi ke balai polis. Saya telah melaporkan perkara ini ke Balai Polis Ipoh di mana seperti soalan, 'kenapa kamu mari', 'awak siapa' dan sebagainya, selepas itu semua habis, saya kata, sebagai seorang citizen, jadi saya harap tindakan diambil.

Jadi, saya juga pastikan, saya harap tindakan telah diambil, tetapi malam itu tiada apa-apa tindakan diambil langsung, apakah terjadi kepada penguatkuasa DOE? Apakah terjadi macam dalam soal-soal pencemaran yang saya sendiri taulah. Hari kemudian, hari cuti, saya difahamkan kepada pengetahuan saya lebih kurang 40 jam selepas itu barulah tindakan diambil dan tindakan seperti biasa, mereka pergi ke Tasek Cement dan menutup paip yang mengeluarkan cylinder oil di Kinta River. Yang diketahui selepas itu seperti biasa tindakan telah diambil dan perkara ini telah dibawa ke mahkamah dan menjatuhkan hukuman.

Tetapi yang saya hendak bertanya, macam mana bila kejadian ini berlaku, apakah terjadi kepada standby officers? Apakah terjadi kepada alat-alat canggih yang kita ada, boat, ada orang-orang yang berkelayakan, apa terjadi kepada mereka dan di manakah seperti di Ipoh bila pencemaran seperti ini berlaku, siapakah dan di manakah kita dapat menghubungi, mana ada telefon nombor yang kita dapat memanggil dengan serta-merta. Saya cadangkan kepada kerajaan di semua tempat di mana kemungkinan pencemaran akan berlaku seperti di Sungai Kinta, saya cadangkan ada notice board,

supaya nombor itu ditulis di sana supaya senang untuk kita menghubungi pihak tertentu. Hingga sekarang walaupun saya telah mencadangkan perkara ini melalui surat khabar dan surat khabar pun telah melaporkan di seluruh negara ini mengenai perkara ini, sayangnya hingga hari ini tidak ada apa-apa tindakan diambil. Kenapa ini terjadi? Adakah ini menunjukkan bahawa kerajaan tidak memustahakkan alam sekitar walaupun kita semua tahu pada masa dan zaman sekarang alam sekitar adalah satu perkara yang sangat mustahak. Jadi, saya harap satu jawapan yang menyeluruh mengenai perkara ini.

Selain dari itu, apakah terjadi kepada flora kepada ikan-ikan, saya difahamkan oleh biologist di tempat itu bahawa 'permanent damage' telah terjadi. Jadi, bila 'permanent damage' telah terjadi apakah jabatan ini telah membuat untuk mewujudkan balik, untuk menolong supaya perkara yang biasa ada akan ada di sana.

Selain dari itu, apakah Tasek Cement, apakah selain dari mereka telah dihukum di mahkamah, apakah mereka telah membuat Tasek Cement mendapat keuntungan berjuta-juta ringgit setiap tahun. Pada pengetahuan saya lebih kurang RM400 juta satu tahun, apakah mereka selepas mereka mengakui kesalahan, apakah mereka telah menyumbang atau tidak, apakah mereka telah membuat sebagai social responsible organisasi, adakah kementerian telah mengarahkan mereka memberi pertolongan ataupun mereka telah menyumbang wang untuk membaiki perkara yang terjadi ini.

Selain dari itu, apakah terjadi, apakah masalah yang ada pada masa sekarang di Sungai Kinta kerana saya difahamkan tidak ada ikan lagi di tempat itu. Kalau ada pun ikan-ikan yang sangat kurang, bukan macam biasa, bukan macam sebelum ini. Jadi, apakah tindakan yang kerajaan ingin ambil ataupun telah ambil dalam perkara ini pada jangka masa pendek dan panjang.

Selain dari itu, saya juga ingin bertanya apakah polisi kerajaan mengenai 'clear air policy'. Sebelum ini perkara ini telah dibincangkan saya difahamkan di Kabinet, apakah terjadi kepada polisi ini, adakah undang-undang akan digubal dan adakah undang-undang itu akan dibawa di Dewan yang mulia ini untuk dibentangkan atau oleh kerana ada faktor-faktor yang tertentu, ada orang yang berkepentingan tertentu seperti yang kita ketahui ada lima menteri yang tidak ingin bahawa 'clear air policy' ini

dilancarkan di negara ini. Adakah kerajaan enggan kerana ada faktor-faktor yang tertentu, orang-orang kenamaan, orang-orang yang kuat, yang tidak ingin oleh kerana kos 'clear air policy' ini terlampau mahal, tetapi yang kita tidak boleh lupa dan kita tidak boleh nafikan adalah jika kita tidak mengimplementasikan 'clear air policy' ia bukan sahaja akan memberi satu pencemaran yang teruk pada masa hadapan, ini akan berlanjutan selamalamanya, bukan sahaja kepada kita tetapi kepada anak dan cucu kita.

Selain dari itu, saya juga ingin menyentuh apa yang dikatakan oleh sahabat saya dari Lumut iaitu dia boleh mengatakan mengenai korek sungai di sana. Sebenarnya di negeri Perak, ini sangat berlarutan di Sungai Perak sedemikian, beberapa tahun mereka tidak habis-habis mengorek sungai, apakah polisi kerajaan dalam perkara ini. Adakah ini dibenarkan, adakah ini digalakkan, macam di Lumut itu, sebenarnya tidak ada satu polisi yang konsisten kerana di tempat itu adalah tempat di mana adanya nelayan yang mereka mencari makan, kenapa ia perlu dibuat di tempat itu. Bantahan telah dibuat, seperti yang dikatakan oleh Ahli Yang Berhormat dari Lumut, perkara ini bukan luar biasa, orang-orang di sana telah membuat bantahan melalui newspaper dan telah berjumpa dengan Yang Amat Berhormat Menteri Besar dan sebagainya tetapi hingga hari ini perkara itu berlarutan.

Jadi, saya hendak tahu apakah polisi di seluruh negara, terutama di negeri Perak mengenai korek sungai, adakah ia digalakkan, apakah polisi dan adakah kerajaan ingin menggubal undang-undang yang tertentu mengenai perkara ini.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Yang Berhormat, maca cukup.

Tuan M. Kulasegaran: Sedikit sahaja. Saya akan gulung. Mengenai jerebu yang telah melanda negara kita baru-baru ini. Sebelum ini parti pembangkang seluruhnya telah memohon kepada kerajaan supaya kita meminta ganti rugi dari Indonesia atau kalau tidak membawa kes pencemaran ini oleh kerana dilakukan oleh negara sahabat Indonesia ke World Court tetapi kerajaan enggan berbuat demikian.

Saya cadangkan satu tabung ditubuhkan supaya sesiapa yang terlibat dan menanggung kerugian akibat dari pencemaran jerebu baru-baru ini mendapat pampasan dari tabung ini, oleh kerana kerajaan sendiri enggan menuntut ganti rugi satu hak yang mereka ada dari Indonesia. Jadi, saya pohon agar tabung ini ditubuhkan supaya mereka yang terlibat mendapat pampasan.

Saya juga ingin tahu berapa ramai orang yang terus terlibat dalam pencemaran ini, adakah kematian, adakah mereka yang terlibat dalam perkara ini oleh kerana beberapa orang pun telah masuk hospital dan telah jatuh sakit teruk akibat pencemaran. Jadi, saya harap satu jawapan dapat diberi dalam semua perkara yang telah saya bangkitkan. Terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Mentakab. Selepas itu Yang Berhormat Timbalan Menteri akan menjawab.

5.17 ptg.

Tuan Fu Ah Kiow [Mentakab]: Tuan Pengerusi, saya cuma hendak menyentuh dua perkara sahaja. Yang pertama, Butiran 020400 - Pusat Sains Negara.

Tuan Pengerusi, dalam usaha kerajaan menubuhkan satu masyarakat yang berilmu sains, saya berpendapat penubuhan Pusat Sains Negara memang amat penting dan tepat pada masanya. Sepertimana kita sedia maklum, jika kita hendak berjaya dalam usaha kerajaan dalam bidang perindustrian yang berteknologi tinggi, kita faham, kita perlu banyak tenaga yang terlatih dalam bidang sains dan teknologi dan kita juga perlu asas sains yang kukuh khususnya dalam asas penyelidikan dan pembangunan.

Maka adalah amat penting Kementerian Sains, Teknologi dan Alam Sekitar mengadakan pelbagai program untuk mempertingkatkan ilmu rakyat dalam bidang sains dan teknologi dan Pusat Sains Negara memang memainkan peranan yang amat penting dalam tujuan dan maksud tersebut.

Saya cuma hendak sentuh satu perkara berkenaan dengan Pusat Sains Negara iaitu saya hendak bertanya dalam pameran Pusat Sains Negara selain daripada bahan-bahan core atau bahan-bahan asas atau fundamental yang biasa dipamerkan sama ada Pusat Sains Negara sentiasa mengadakan pameran yang mempunyai tema-tema yang bertukar-tukar dari masa ke semasa untuk menarik minat orang ramai.

Saya berpendapat tujuan mengadakan Pusat Sains Negara bukan sahaja kita ingin menarik pelawat ke pusat tersebut hanya sekali sahaja tetapi kita berharap orang ramai akan berminat melawat ke tempat tersebut kerap kali. Jadi, adalah amat penting pameran di Pusat Sains Negara mesti ditukar-tukar dari masa ke semasa dan mempunyai tema-tema yang bertukar-tukar supaya ia boleh menjadi satu tumpuan lawatan ibu bapa dengan anak-anak mereka dan saya juga sendiri pernah

melawat dua kali ke pusat tersebut, salah satu masalah yang saya dapati ialah tempat letak kereta adalah sekurang-kurangnya 200 atau 300 meter dari pusat pameran dan jika hujan ia akan mendatangkan banyak masalah. Di sini saya ingin mencadangkan supaya Pusat Sains Negara membina, dengan izin, covered walkway supaya ia akan memudahkan pelawat-pelawat ke pusat tersebut.

Perkara yang kedua yang saya ingin sentuh ialah Butiran 00100 - SIRIM Bhd. Seperti kita sedia maklum, SIRIM adalah badan yang unggul dalam negara kita mengiktirafkan mutu kualiti sesuatu produk atau perkhidmatan dan sejak SIRIM ditubuhkan pencapaiannya memang amat membanggakan sehingga cop SIRIM dan pengiktirafan SIRIM telah menjadi satu simbol yang dikejar-kejar oleh semua pengeluar dan pengilang sebab ia memang merupakan satu identiti dan satu akreditasi mutu yang tinggi dan baru-baru ini kita juga dapati banyak pengilang dan pengusaha telah mula berusaha mendapatkan pengiktirafan ISO sama ada ISO siri 9000 atau ISO 1400, ini juga merupakan satu tanda yang bagus bahawa pengilang-pengilang kita lebih sedar betapa pentingnya ada pengiktirafan ISO. Cuma saya hendak tahu selain daripada SIRIM berapa syarikat swasta atau badan kerajaan lain yang telah diberi kuasa untuk memberi pengiktirafan ISO dan apakah syarat-syarat sesuatu syarikat yang boleh diberikan kuasa tersebut dan bagaimana kita memastikan syarikat-syarikat yang dapat kuasa tersebut atau dipertanggungjawabkan dengan kuasa tersebut mempunyai kredibiliti semasa ia mengiktirafkan sesuatu ISO supaya apa yang diiktirafkan memang berasas dan tidak boleh dipersoalkan oleh mana-mana pihak. Ini adalah amat penting untuk negara kita untuk memastikan bahawa ISO yang diiktirafkan memang benar-benar ada asasnya dan supaya pembeli dari luar negara sentiasa mempunyai keyakinan terhadap pengiktirafan oleh syarikat Malaysia dan oleh badan SIRIM. Sekian sahaja, terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Yang Berhormat Timbalan Menteri, sila jawab.

5.23 ptg.

Timbalan Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar [Dato' Abu Bakar bin Daud]: Tuan Pengerusi, izinkan saya untuk menjawab atas perkara yang telah dibangkitkan oleh saudara-saudara saya Yang Berhormat yang telah menunjukkan begitu berminat sekali dalam soal-soal yang ada kaitannya dengan Kementerian Sains, Teknologi dan Alam Sekitar.

Saya menyanjung tinggi dan saya ucap terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat kerana memberi pandangan dan di samping itu saya menyatakan kekesalan saya ke atas sikap salah seorang dari Yang Berhormat orang lama tetapi kelakuannya begitu tidak senonoh saya tengoklah. Dia mempunyai kata orang putih, 'little knowledge is dangerous'. [Ketawa]

Saya menunggu-nunggu dia, saya hendak dia ada sendiri baru sedap saya dan jawapan saya pun sedap dan tepat kepada apa yang dikehendaknya. Tetapi dia lari, inilah sikap pembangkang yang tidak bertanggungjawab. Pada mulanya saya pandang tinggi seorang Ketua Pembangkang tetapi bila saya melihat dia punya kelakuan, watak dia hari ini, 'he is not fit to be in this Parliament', Dewan yang mulia ini. [Tepuk] Lainlah daripada wakil Teluk Intan, saudara saya ini lain dia punya pendapat, ini Parliamenterian punya rule dia mainkan. Bolehlah, Teluk Intan boleh sampaikan mesej ini kepada dia. Khabar beritahu dia 'no substitutes for experience' beritahu dia, tidak ada gantian kepada pengalaman - itu dia.

Saya menjawab kepada Ahli Yang Berhormat dari Serdang, terima kasih saudara, saya pun telah melawat ke tempat itu. Saya bersimpati dengan luahan perasaan dia terhadap rakyat yang diwakilinya di tempat ini. Saya tahu tempat ini telah dibangunkan dengan kilang-kilang terdahulu daripada manusia memasuki seperti Mines Resort dan lain-lain lagi di Bukit Jalil, kewujudan ini semua terdahulu daripada kemajuan dan perkembangan. Jadi, ini persoalan yang kita hadapi balance, dengan izin, kemajuan dengan kepentingan manusia dengan alam sekitar, inilah kita kini berada dalam dilema dalam perkara ini di mana satu yang kita hendak teruskan yang mana satu yang hendak kita hentikan. Kalaupun kita hentikan pembangunan dengan projek-projek, sudah barang tentu rakyat juga akan menjadi dan mengalami kerumitan kerana tidak ada pendapatan, unsur-unsur mencari rezeki kepada mereka. Jadi, apa yang telah disuarakan oleh Ahli Yang Berhormat dari Serdang, saya simpati dan saya percaya perkara ini sedang dikaji oleh kementerian saya kerana ini bukan sahaja berkaitan dengan Kementerian Sains, Teknologi dan Alam Sekitar, ianya ada kaitan dengan local government, kerajaan tempatan dan ada juga kaitan dengan Kementerian Pertanian berkaitan dengan sungai-sungai, jadi ini birokrasinya yang kita ada.

Jadi, kita tidak boleh bertindak sewenang-wenangnya kerana ia akan menjangkau kepada jurisdiction orang lain, dengan izin. Inilah perkara

yang kita ada pada hari ini. Jadi, mengenai dengan pegawai-pegawai, saya berani mengatakan memang tidak mencukupi tetapi kalau kita ada menambah pegawai pun, belum memberi jaminan bahawa ini semua akan sempurna kerana manusia itu adalah hidup di dalam serba-serbi kekurangan - lemah.

Pegawai pun mungkin pada ketikanya mereka bertanggungjawab tetapi pada ketikanya pegawai penguatkuasa, ada ketikanya mereka tidak bertanggungjawab, tetapi ini semua tidak dapat diawasi setiap saat, setiap minit dan setiap masa. Ini bergantunglah kepada semangat kedisiplinan pegawai-pegawai itu dalam menjalankan tugas mereka untuk kepentingan masyarakat di sekeliling itu dan untuk kepentingan rakyat jelata di tempat mereka bekerja.

Mengenai dengan sama ada kakitangan dan lain-lain sumber mencukupi yang saya telah jelaskan tadi dengan pembangunan yang pesat tadi, hari ini kita ada mempunyai kakitangan yang terhad dalam usaha menambah sedang dijalankan dan insya-Allah, barangkali dengan pembangunan yang ada di situ hari ini, tadi pun saya lalu di situ kerana saya kena rasmikan satu seminar di mines tadi, tetapi saya pun pening kepala melihat dengan keadaan jalan, air yang bertakungan, inilah perkara yang berlaku, tetapi kena sabarlah Yang Berhormat, kerana pembangunan memerlukan pengorbanan kita dan rakyat kita.

Saya ringkaskan sahaja, saya pergi kepada Balakong 2,500 rumah, 1,500 buah kilang, itulah yang saya sebutkan tadi, kilang ini telah wujud terdahulu dan apabila rancak manusia berpindah maka makin banyak lagi kilang-kilang dibangunkan, inilah ada dia punya kelajuannya, tempohnya. Jadi, walau macam mana pun kita ambil ingatan semua, pegawai-pegawai saya dan pengarah-pengarah dan semua pegawai mencatatkan perkara ini semua dan saya akan susuli lagi dan tindakan seterusnya akan diambil.

Mengenai perkara yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Bintulu mengenai kilang kertas dan palpa. Kalau dengar kepada sahabat saya Ahli Yang Berhormat dari Bintulu, saya ingat Bintulu habis, manusia disekeliling habis, tidak boleh hidup kalau dengar macam yang dikatakannya tadilah, semua sekali jahanam tetapi adakah kenyataan itu mempunyai ground. Tetapi menyuarakan masalah rakyatnya saya sanjung tinggilah kawan saya, rakan saya ini, he is a well behaved as a DAP member, dengan izin.

Jadi, mengenai dengan kilang-kilang ini, kajian-kajian dibuat oleh EIA dan tentu sekalilah bila kajian-kajian yang telah dibuat oleh orang-orang yang mengetahui, yang pakar di dalam bidang masing-masing untuk melaksanakannya adalah satu peringkat yang sukar juga. Untuk monitorkan ini semua, ia memerlukan kakitangan dan kesedaran daripada semua pihak. Jadi, kalau kita memerlukan kepada pembangunan di kawasan itu, kita kenalah juga mengorbankan masa sedikit sebanyak.

Sebagai wakil rakyat di kawasan itu, saya percaya Yang Berhormat dari Bintulu akan memaklumkan perkara ini dan pihak Jabatan Alam Sekitar juga akan ditubuhkan di situ, kerana untuk memonitorkan ini Jabatan Alam Sekitar ini masih kekurangan lagi di Sarawak. Jadi ia akan ditambah untuk memonitorkan perkara-perkara yang seperti ini sepertimana yang berlaku di kilang kertas di Temerloh dan Mentakab baru-baru ini, kerana kita tidak ada pejabat di sana. Setelah diwujudkan pejabat di situ, maka alhamdulillah perkara ini telah dapat dimonitorkan dan tindakan-tindakan yang wajar telah diambil serta perkara-perkara yang ada kaitannya dengan syarat-syarat yang telah diberi berpuluh-puluh itu terpaksa diikuti. Inilah perkaranya. Ia juga ada kaitan dengan kekurangan pegawai dan set-up satu jabatan baru di Bintulu akan dilakukan, memandangkan kepada perkembangan industri yang begitu pesat di situ.

Yang Berhormat dari Bintulu telah menyentuh mengenai dengan kilang kertas dan EIA. EIA is mandatory mengenai perkara ini. Sebenarnya EIA hanya baru-baru ini sahaja, dahulu orang tidak kisah. Sekarang apabila berlakunya keruntuhan pangsapuri Highlands Tower, macam-macam masalah alam sekitar, tanah-tanah di highway runtuh, jadi baru kesedaran itu timbul. Dahulu orang tidak kisah, masing-masing boleh menjalankan kerja-kerja pembangunan dan kadang-kadang tanpa dirujukkan kepada Jabatan Alam Sekitar.

Atas perkara yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat dari Lumut, disebabkan banyak sangat - nanti sekejap. Saya mengucapkan terima kasih kepada beliau dan sayapun bersimpati dengan perasaan nelayan-nelayan mereka dan saya percaya kajian EIA sedang dijalankan. Perkara ini tidak mudah diluluskan, ia mesti dikaji dahulu, kerana is a nature, kalau kita ada action, ada reaction, ini yang kita tahu, apabila digali mesti ada pergerakan tanah. Walau jauh manapun, ini yang kadang-kadang manusia tidak nampak. Inilah yang memerlukan kajian yang rapi mengenai dengan projek yang

begitu besar di sini. Kita tahu perkara ini telah dibawa ke hadapan, protes telah dibuat kepada pihak negeri dan perkara ini juga telah sampai kepada kementerian. Jadi kita akan mengawasi dan melihat dengan betul-betul, bukan senang hendak wujudkan satu pulau yang palsu atau satu tempat yang baru. Jadi apabila tempat yang baru, kita mesti disturb atau mengubah ke tempat yang asal, perkara ini ada kaitan. Inilah yang telah berlaku di negara Jepun baru-baru ini di mana ia runtuh, saya sudah lupa nama tempatnya. Keruntuhan telah berlaku, walaupun Jepun mempunyai teknologi yang tinggi, tetapi apabila disentuh, diusik perkara-perkara yang ada kaitan dengan nature dia mesti ada reaction. Inilah perkara-perkara yang akan dikaji dengan begitu mendalam. Jadi, jangan bimbangkan wakil rakyat dari Lumut.

Pandangan Yang Berhormat dari Lumut juga telah mendapat sokongan daripada wakil rakyat yang baru iaitu Yang Berhormat dari Teluk Intan. Dia simpati juga dengan apa yang berlaku kepada nelayan-nelayan ini. Pada saya ini menunjukkan begitu prihatinnya Yang Berhormat dari Lumut terhadap kehidupan rakyat jelata terutamanya nelayan dan kaum-kaum miskin yang mesti dibela.

Mengenai dengan perkara yang dibawa oleh Yang Berhormat dari Seremban. Saya mengucapkan terima kasih kepada Yang Berhormat kerana beliau turut memberi pandangan dan kata-kata terhadap seorang ahli pembangkang. Beliau dengan secara halus menegurkan Ketua Pembangkang, inilah cara yang bijaksana. We may not be clever, tetapi we have wisdom. Inilah orang yang bijaksana seperti wakil rakyat dari Seremban. Pandangannya ialah kalau kelakuan Ketua Pembangkang macam ini, maka saya tidak tahu apa yang terjadi kepada information technology atau cyber dan macam-macamlah benda-benda yang baru, yang datang melanda kita.

Tuan Pengerusi, kepada wakil rakyat dari Seremban saya bersimpati dengan apa yang berlaku di Nilai. Nilai adalah salah satu daripada tempat yang teruk sekali dilanda jerebu di dalam Semenanjung Malaysia. Apa yang saya tahu daripada mesyuarat-mesyuarat yang ada, kita mempunyai pakar-pakar sains, ahli-ahli pensyarah semuanya di dalam Jawatankuasa Induk Jerebu Kebangsaan ini yang kita sentiasa monitor setiap minggu apabila datangnya jerebu. Maka apa yang kita dimaklumkan bahawa effectnya, dengan izin tidaklah begitu merbahaya, is a minimum. Itulah yang kita dimaklumkan. Tetapi kajian-kajian yang

mendalam sedang dibuat, maka itulah kita ada team dari Jepun yang telah datang membuat kajian. Beberapa kajian juga dibuat di sini dan juga di Sarawak, dari pendapat ini dan hasil kajiannya akan diumumkan kepada orang ramai setelah ianya dibawa kepada mesyuarat Jawatankuasa Jerebu Kebangsaan pada bulan hadapan dan di'endorse'kan oleh Kabinet.

Tuan Pengerusi, kita akan memberi perhatian yang serius tentang pembangunan kilang-kilang di kawasan Nilai ini, kerana kalau kita tengok Nilai....

Dato' Haji Abu Zahar bin bin Dato' Nika Ujang: [Bangun]

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Ada Yang Berhormat minta jalan.

Dato' Abu Bakar bin Daud: Ya.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Ya, dia minta jalan.

Dato' Haji Abu Zahar bin bin Dato' Nika Ujang: Tuan Pengerusi, mohon penjelasan. Bolehkah sahabat saya Yang Berhormat jelaskan, agaknya dia lupa apa yang saya sebutkan sebentar tadi, tolong beri komen sedikit.

Dato' Abu Bakar bin Daud: Dari mana?

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Kuala Pilah.

Dato' Abu Bakar bin Daud: Yang Berhormat dari Kuala Pilah, samalah saya mengucapkan terima kasih kerana dia ini terlampau rapat dengan saya, sebab itu bila rapat itu kadang-kadang kita terlupa. Jadi saya juga mengucapkan terima kasih kepada beliau, maknanya dia ada syernya, memberi sumbangan dan pandangan-pandangan yang bernas tadi terhadap Ketua Pembangkang, iaitu Ketua Pembangkang yang tidak bertanggungjawab.

Mengenai dengan Pusat Rawatan Sisa Toksik di Bukit Nenas. Saya telah pun melawat dan melihat sendiri, tetapi sambutan pada hari ini tidaklah begitu menggalakkan lagi dan usaha-usaha untuk mendapatkan syarikat-syarikat untuk menghantarkan sisa-sisa toksik itu ke sana masih lagi dijalankan. Kalau tidak salah pada ingatan saya daripada iklan-iklan yang dibuat hanya lebih kurang 20% sahaja setakat ini, tetapi usaha-usaha untuk meningkatkan lagi sedang dibuat bagi kilang-kilang yang ada mengeluarkan sisa-sisa toksik ini menghantar ke tempat-tempat ini dan kerana charges yang dikenakan, mungkin pada pendapat mereka adalah tinggi sedikit, tetapi perkara ini telah diminta oleh Kabinet untuk dikaji semula supaya dapat direndah untuk membolehkan ramai orang

lagi yang menghantar sisa-sisa toksik ini di Bukit Nenas. Tetapi kontena-kontena yang membawa sisa toksik ini memanglah dijaga cukup betul dan saya berkeyakinan perkara ini telah diberi jaminan kerana saya sudah lihat sendiri, selepas ditunjuk oleh pakar-pakarnya, oleh jurutera-jurutera yang menguruskan ini. Jadi, saya boleh memberi jaminan ianya tidak akan bocor di tengah jalan - insya-Allah. Tetapi kalau hendak berlaku juga, ini semua adalah kehendak Tuhan, kita pun tidak berani hendak kata lebih daripada itu.

Saya mengucapkan terima kasih kepada Yang Berhormat dari Teluk Intan kerana beliau menyentuh mengenai pencemaran minyak di Sungai Kinta, Ipoh. Begitu juga mengenai kilang simen tetapi tindakan telah pun diambil.

Tuan Pengerusi, kita jangan menjadi pegawai kerajaan, kita jangan jadi orang 'tukang sibuk'. Bila berlaku kita hendak cari itu, cari ini. Kalau kita sebagai wakil rakyat, kita buatlah secara wakil rakyat, cari orang-orang yang kita fikirkan boleh menolong kita, tambahan pula pada hari Ahad siapa yang kerja pada hari Ahad? Hari Ahad ini orang bekerja kalau keadaan darurat (emergency), barulah orang kerja, dalam keadaan normal orang tidak kerja, orang hendak berehat dengan anak-pinaknya. Jadi, kalau kita cari sini, cari sana - tetapi jika polis memang mereka bekerja 24 jam. Kita hendak cari pegawai ini, pegawai itu memanglah tidak ada. Oleh itu janganlah kita buat 'tukang sibuk', kita hubungilah orang-orang yang sepatutnya, kalau tidak boleh maka kita sampaikanlah.....

Tuan M. Kulasegaran: [Bangun]

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Teluk Intan bangun Yang Berhormat, hendak beri jalan?

Seorang Ahli: Point of order!

Tuan M. Kulasegaran: Tidak perlulah selalu point of order.

Tuan Pengerusi, adakah ini satu statement dari kerajaan mengatakan bahawa DOE ini tidak berfungsi selepas waktu pejabat, kerana Yang Berhormat Timbalan Menteri mengatakan pada hari Ahad mereka tidak berada di sana, jadi kita tidak perlu menghubungi mereka? Oleh itu, saya sangat hairan dan terkejut. Saya ingat Yang Berhormat Timbalan Menteri akan memberi satu penjelasan dengan mengatakan bahawa memanglah pada masa itu tidak ada pegawai, kita akan start tol free line dan kita hendak membuat notice board mengatakan macam mana hendak hubungi kita. Apakah ini satu

cara untuk mengelak dari bencana? Walaupun terjadi, tetapi tidak ingin mengaku bahawa kuasa yang ada itu tidak digunakan. Ini menunjukkan lebih daripada cuai.

Dato' Abu Bakar bin Daud: Tuan Pengerusi, saya nafikanlah 'cuai' ini. Saya kata hari Ahad, cuma di masa-masa darurat sahaja yang dikehendaki bekerja, kerana di dalam kalender setiap pekerja dia berhak diberi cuti, ini juga terdapat di bawah Undang-undang Buruh (Labour Law). Saya tidak nafikan perkara ini, tetapi tindakan telah diambil dan mereka telah dikenakan denda sebanyak berpuluh ribu, apa yang kita hendak susah.

Kita datang ke sini, kita hendak beritahu kepada dunia bahawa kita membuat kerja, saya buat kerja, saya cari ini, saya cari itu. Habis kalau kau cari kerja, carilah. Ini Tuan Pengerusi, kalau dia hendak buat sibuk kerja - kerjalah. Jika bukan hari Ahad, saya berani katakan, memang line itu sentiasa ada. Tetapi pada ketika itu barangkali adalah orang yang sakit perut hendak buang air besar, orang hendak sembahyang, masa dia minta kita pun tidak tahu - no prove, tidak ada bukti. Dia juga bercakap.

Tuan M. Kulasegaran: [Bangun]

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Ya, dia bangun lagi.

Dato' Abu Bakar bin Daud: Jadi saya tutuplah panjang sangat.....

Tuan M. Kulasegaran: Tuan Pengerusi, saya ada buat report.....

Dato' Abu Bakar bin Daud: Tak usahlah, duduklah! Tak payahlah!

Tuan M. Kulasegaran: police report.

Dato' Abu Bakar bin Daud: Is not debatablelah.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Dia tidak beri jalan.

Tuan M. Kulasegaran: Saya hairan. Jadi, tidak perlulah hari.....

Beberapa Ahli: [Menyampuk]

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Yang Berhormat dia tidak mahu beri jalan.

Seorang Ahli: Cukuplah! Cukuplah!

Dato' Abu Bakar bin Daud: Perlu, perlu.

Tuan M. Kulasegaran: [Menyampuk] Saya pun bukan pegawai.

Dato' Abu Bakar bin Daud: Terima kasihlah kerana you kerja kuat - itu sahajalah, itu sahaja. [Ketawa]

Seorang Ahli: [Menyampuk]

Dato' Abu Bakar bin Daud: Yang Berhormat dari Kubang Kerian saya mengucapkan terima kasih.

Mengenai kajian air di Malaysia setakat ini, banyak daripada sungai kita telah tercemar - itu kita tahu. Jadi, usaha-usaha untuk membersihkannya sedang dibuat dan banyak sungai juga telah dibuat analisa airnya. Setakat ini tidak adalah orang-orang yang mati hasil daripada pencemaran sungai-sungai ini, tetapi ikan banyak yang mati. Seperti yang kita tahu di Johor ada berlaku pencemaran dan ikan mati, begitu juga di Hulu Langat dan sebagainya. Perkara-perkara ini bukanlah didiamkan begitu sahaja, semua samples air diambil untuk dibuat analisa. Perkara ini tidak boleh disegerakan dan ianya akan mengambil masa, kerana perkara ini akan menjadi bukti di dalam mahkamah. Jadi, kalau dibawa begitu sahaja, dicabar (challenge) di mahkamah, maka 'sahaja' badan kerajaan ini macam 'bodoh' pula membuat kerja tidak tahu, jadi dia kena menyediakan evidencesnya. Jadi ini mengambil masa dan kita menyedari bahawa air-air sungai selain daripada sungai-sungai kita yang bersih tetapi yang tercemar pun ada, hasil daripada pembangunan pesat yang berlaku pada hari ini dan tumpahan-tumpahan minyak serta kumbahan-kumbahan ini semua sedang berlaku. Tetapi ianya tidaklah begitu merbahaya sangat, ianya boleh selamat lagi. Jadi, kita janganlah pergi minum air sungai kalau kita agak ianya merbahaya. Oleh itu jangan kita mencari penyakit, tidak sampai kepada tahap itu.

Tuan Pengerusi, mengenai pencemaran air dan ikan mati - ini kita akui. Begitu juga keselamatan air di Malaysia, ia masih selamat, cuma ada sungai-sungai yang tercemar sejak akhir-akhir ini. Itu kita akui. Kajian EIA pula boleh dibuat pada masa jerebu, perkara ini sedang dijalankan oleh ahli-ahli sains kita, pakar-pakar sedang mengkaji dan kita sentiasa monitor perkara ini. Ini adalah pengalaman yang pahit kepada negara kita apabila berlakunya jerebu yang begitu ketara sekali. Jadi, ini semua menjadi pelajaran kepada kita jika kita hendak berjaya dalam membangunkan negara kita pada masa akan datang. Ini semua kita ambil kira untuk kita jadikan pelajaran yang baik dan insya-Allah, kejayaan akan terserlah di zaman muka nanti.

Mengenai SIRIM di 'corporatise' kan. SIRIM tidak di 'privatise' kan kerana pada hari ini kalau tidak di 'corporatise' kan, kita akan kehilangan pegawai-pegawai dan ahli-ahli sains kita juga pemegang-pemegang Ph.D kita ada beratus orang. Orang-orang ini diperlukan, kalau tidak kita akan kehilangan di pasaran terbuka, kita akan kehilangan pakar-pakar

ini. Pada saya pegawai-pegawai kita di SIRIM begitu dedicated sekali dalam memberikan perkhidmatan mereka dan kedudukan mereka juga pada hari ini telah terjamin, tidaklah mereka tertinggal. Kalau mengikut skim kerajaan yang lama tentu sekali mereka tertinggal, tetapi apabila di 'corporatise' kan, ia cara-cara pembayarannya mengikut kebolehan dan kelulusan serta kepakaran masing-masing.

SIRIM adalah masih menjadi anak kerajaan lagi kita tidak lepas dan di sinilah unsur-unsur pembiayaan-pembiayaan yang dibuat kepada SIRIM diberi fundnya untuk dilihatkan supaya SIRIM boleh berkembang dan memimpin industri-industri kecil dan sederhana serta lain-lain di dalam negara kita pada hari ini. Jadi, kalau kita lepas begitu memanglah tidak boleh, SIRIM tidak terdaya hendak berjalan atas kaki sendiri, dengan sokongan kerajaan juga pengiktirafan dunia hari ini kepada SIRIM kita patut bangga, kerana saya pernah menemui Presidennya dari Geneva. Beliau telah memberi pandangan yang begitu tinggi kepada Department SIRIM kita dalam memberi recognitions kepada barangan-barangan keluaran negara kita setanding dengan dunia. Inilah yang kita patut bangga.

Yang Berhormat dari Kuala Pilah telah menegur mengenai pemeliharaan alam sekitar dan juga kekurangan anggota. Perkara ini sama dengan jawapan saya kepada Yang Berhormat wakil dari Serdang tadi. Sebanyak mana yang kita hendak cukup, kalau ambil sejuta kakitangan pun barangkali takkan mereka hendak jaga semua tempat ini. Inilah benda-bendanya. Walau macam mana usaha-usaha untuk menambahkan pegawai-pegawai ini sedang dijalankan mengikut saluran-saluran yang tertentu, insya-Allah. Kita juga hendak bertindak kepada banyak jabatan. Inilah sistem birokrasi kita.

Mengenai IWK, ia adalah di bawah jagaan Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan. Parit dan sungai pula adalah di bawah JPS, Kementerian Pertanian. Kotor-mengotor ini pula di bawah Jabatan Alam Sekitar. Jadi, inilah tempat-tempatnya yang kita hendak bertindak. Oleh itu, kita hendak melihatkan bagaimanakah ia disatukan dan approach kita ke atas departments ini dapat dilakukan dengan sebaik mungkin.

Mengenai kilang MARDEC di Kuala Pilah. Memanglah kilang getah ini busuk, ini kita akui dan ianya diwujudkan di kawasan perkampungan, barangkali kilang ini dahulu daripada perkampungan

ataupun perkampungan dahulu kemudian baru ada kilang, wallahualam, tetapi inilah keadaannya. Satu-satu usaha mestilah dibuat untuk dipindahkan kilang ini dan apa yang diperkatakan oleh Yang Berhormat dari Kuala Pilah itu belum ada persetujuan lagi, belum ada tapak baru barangkali. Semua orang reject, tidak mahu terima kilang yang begini, bukan sedap, kalau sedap semua orang hendak. Tetapi bila kilang macam ini semua orang kata 'tunggu dahulu, nanti dahulu' dan kita harap penyelesaiannya akan dibuat dan satu tapak baru yang jauh daripada pandangan mata orang akan diperolehi, barulah kilang itu akan dapat dibangunkan di tempat itu - insya-Allah.

Mengenai Planetarium Negara. Saya mengucapkan terima kasih di atas pandangan yang dibuat oleh Yang Berhormat, ini memanglah memberi manfaat kepada orang ramai. Planetarium ini pada mulanya mendapat sambutan yang begitu hebat, tetapi selepas itu dia ada slow sedikit, tidak tahulah mungkin kerana bermusim, tetapi kita berharap dengan adanya program-program yang dibuat sejak akhir-akhir ini, ianya dapat dipertingkatkan. Memanglah tempat ini patut sangat dikunjungi terutama kepada murid-murid sekolah, kerana ini adalah educational centre. Jadi, saya percaya akan dapat galakan daripada guru-guru, daripada Kementerian Pendidikan, Yang Berhormat Menteri sendiri pun ada supaya ramai lagi murid-murid ini dapat berkunjung ke Planetarium Negara, kerana ini adalah satu pusat pendidikan (educational centre).

Mengenai program untuk menarik anak-anak. Perkara ini memanglah sedang dibuat.

Yang Berhormat dari Tanjong, tadi beliau menunjukkan yang dia pandai, jadi dia datang ke mari. Saya perhati dari tadi, tidak ada benda yang boleh saya pegang. Dia mengatakan virus ini, virus itu dan dia membuka cerita di Amerika, dengan menunjukkan buku. Saya kata tidak ada benda. Kemudian dia marah pada saya kerana saya menjawab ringkas. Jawapan saya adalah saintifik [Ketawa] saya tidak boleh cakap panjang-panjang, bila cakap panjang-panjang unnecessary. Kalau ditanya soalan a silly question, you will get a silly answer, dengan izin, kata orang Putih. [Ketawa] Jadi, orang yang macam ini saya ingat....

Tuan Lim Kit Siang: [Menyampuk]

Dato' Abu Bakar bin Daud: Ya, saya betul baru. Saya baru 2½ tahun dalam Parlimen, tetapi 21 tahun dalam Dewan Undangan Negeri. Saya tidak mahu hendak bangga, kita manusia ini lemah, kita tahu. Dia pun bukannya lebih tahu daripada

saya. Itulah sebabnya saya kata dari mula tadi, little knowledge is dangerous, dengan izin. Komputer ini cucu saya pandai, hendak beritahu.

Saya ada lapan orang cucu, anak saya lagi handal. Bagi saya kita sudah di peringkat tua, kita tengok sahajalah. Kita bukan saintis, tetapi kita jaga ramai saintis. *[Ketawa]* Ini dia kerjanya. Banyak mana ilmunya, kita tahu Tuhan tidak beri manusia itu ilmu yang banyak, lagi kita belajar, lagi banyak yang kita kena tahu untuk memberitahu. Tetapi sincerity, ini mesti ada. Kalau kita anak Malaysia, okay kita bangga, kita anak Malaysia, kita mesti bela Malaysia, bela pimpinan Malaysia - ini dia, terutamanya pada keadaan kita diancam oleh bermacam-macam, jangan kita datang ke sini kita cakap, kita membela, tetapi di sebelah pihak, kita yang tukang cucuh api. Ini saya tahu. Saya orang tua, dia orang tua, barangkali saya lebih tua daripada dia, dia ada anak besar itu *[sambil menunjukkan ke arah Tuan Lim Guan Eng]*, tetapi anak saya lebih besar daripada dia. *[Ketawa]* Ya, he is doing his Ph.D in the University of Malaya, betul! Cucu saya lagi pandai komputer, saya akui, *[Ketawa]*. Taklah kita hendak buat semua, doktor, dia tidak tahu, apabila pergi ke mahkamah dia tidak tahu hendak membuat pembelaan, kalau hendak memberi judgement di mahkamah itu adalah kerja hakim, orang yang berkelulusan undang-undang. Kalau pentadbiran tanah mestilah orang yang tahu mengenai tanah. Dia tahu berapa puluh tahun ilmu saya dalam tanah, dia tidak tahu.

Saya tengok Ketua Pembangkang, macam itu rupa baik hentikanlah. I never respect orang macam ini, mula-mula saya pandang tinggi juga, tetapi bila melihat cakupnya, subhanallah, dia frust. Dia melahirkan frustrasinya di sini, dia tidak ada. Jadi, di sini tempat untuk saya menjawab. Kalau hendak tanya latar belakang saya, sila check, kerana saya tidak mahu bercakap di sini dan beritahu kepada dia, there is no substitute for experience, betul tak?

Tuan Lim Guan Eng: *[Ketawa]*

Seorang Ahli: Betul.

Dato' Abu Bakar bin Daud: No substitute for experience, you cannot buy maturity - ini dia. Di mana sekolah yang dia belajar? Dan di mana sekolah yang saya belajar, padu? Jangan dia ingat, dia sahaja yang boleh menjadi Ketua Pembangkang, saya juga boleh menjadi Ketua Pembangkang *[Ketawa]* sebab dia duduk di dalam 'one eyeman is the king'.....

Seorang Ahli: The lens of the blind.

Dato' Abu Bakar bin Daud: The lens of the blind - one eyeman is the king. Itulah dia. Sekian, terima kasih. *[Tepuk]*

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah bahawa wang sejumlah RM219,338,800 untuk Maksud B.46 di bawah Kementerian Sains, Teknologi dan Alam Sekitar jadi sebahagian daripada Jadual hendaklah disetujui.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak RM219,338,800 untuk Maksud B.46 diperintahkan jadi sebahagian daripada Jadual.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Masalahnya ialah bahawa perbelanjaan sebanyak RM837,494,500 untuk Maksud P.46 yang disebutkan dalam Anggaran Pembangunan bagi tahun 1998 hendaklah diluluskan.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak RM837,494,500 untuk Maksud P.46 diluluskan jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan, 1998.

Maksud B.47 [Jadual] -

Maksud P.47 [Anggaran Pembangunan, 1998]

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Kepala Bekalan B.47 dan Kepala Pembangunan P.47 di bawah Kementerian Pengangkutan terbuka untuk dibahas.

USUL MENANGGUHKAN MESYUARAT DI BAWAH PERATURAN MESYUARAT 66(9)

Tidak Percaya terhadap prestasi Yang Berhormat Menteri Pengangkutan

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Ya, Yang Berhormat sila.

Tuan Lim Guan Eng: Tuan Pengerusi, saya bangun untuk membentangkan satu Usul Tidak Percaya terhadap prestasi Yang Berhormat Menteri Pengangkutan dengan memotong gajinya secara simbolik sebanyak RM10. Sistem saman ekor; skandal kegagalan projek penswastan; kehadiran di Parlimen dan kenaikan lesen memandu adalah di antara empat sebab mengapa Yang Berhormat Menteri Pengangkutan iaitu Yang Berhormat dari Labis telah gagal sebagai Menteri Pengangkutan.

Tuan Pengerusi, sejak sistem saman ekor diperkenalkan tahun lepas ia telah membawa banyak kesusahan dan ketidakadilan kepada rakyat dan pemilik kenderaan. Di samping itu.....

Timbalan Menteri Pengangkutan [Datuk Wira Mohd. Ali bin Mohd. Rustam]: Tuan Pengerusi.....

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Ya.

Datuk Wira Mohd. Ali bin Mohd. Rustam: saya ada mendapat kertas hijau ini [*sambil memegang kertas Aturan Urusan Mesyuarat*], Yang Berhormat dari Kota Melaka bercakap under 66(9) ya?

Tuan Lim Guan Eng: Betul.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Sekejap Yang Berhormat, Yang Berhormat yang bangun ini untuk point of orderkah, penjelasan atau macam mana?

Datuk Wira Mohd. Ali bin Mohd. Rustam: Point of order 66(9).

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Ya.

Tuan Lim Guan Eng: Boleh.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Apa dia Yang Berhormat?

Datuk Wira Mohd. Ali bin Mohd. Rustam: 66(9).

"66(9). Siapa-siapa ahli boleh mengeluarkan usul hendak meminda jadual itu dengan mengurangkan sebanyak \$ daripada belanja yang diutangkan bagi apa-apa pecahan-kepala atau butir di bawah kepala itu, tetapi hendaklah dikeluarkan pemberitahu sekurang-kurangnya dua hari terlebih dahulu."

Dua hari. Saya tengok surat ini bertarikh 26 November pukul 2.30 petang, hari ini 27, baru pukul 6.00 petang, hanya satu hari suku Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Ini usul pindaan Yang Berhormat.

Datuk Wira Mohd. Ali bin Mohd. Rustam: Jadi.....

Seorang Ahli: Tidak cukup masa.

Datuk Wira Mohd. Ali bin Mohd. Rustam: Tidak cukup masa kalau mengikut kertas yang diedarkan, dengan itu saya fikir usul ini tidak boleh dibawa kerana tidak mengikut Peraturan Mesyuarat 66(9).

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Sekejap ya.

Tuan Lim Guan Eng: Ya, itu tentang notis sahaja. Saya telah memberikan notis pada 25 November tetapi kalau tulisan ini dikemukakan iaitu diedarkan, mungkin Yang Berhormat Timbalan Menteri orang baru, tidak tahu tentang peraturan ini.

Datuk Wira Mohd. Ali bin Mohd. Rustam: Tuan Pengerusi, saya mengikut apa yang dibentangkan di dalam Dewan.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Sekejap, saya sedang berbincang untuk menetapkan tarikh [*berbincang dengan Setiausaha*]. Ya, Yang Berhormat mengikut Setiausaha ada kesilapan mengenai haribulan. Ini sebetulnya 25 November. Jadi, tidak ada percanggahan.

Tuan Lim Guan Eng: [*Ketawa*] Dia tidak puas hati lagi?

Datuk Wira Mohd. Ali bin Mohd. Rustam: Tidak apalah fasal....

Tuan Lim Guan Eng: Sila, tidak apa. Cakaplah.

Datuk Wira Mohd. Ali bin Mohd. Rustam: Saya menggunakan yang ini, Tuan Pengerusi. Kalau Tuan Pengerusi sudah kata ini ada kesilapan saya terima, tetapi mengikut ini saya fikir perkara ini tidak betullah.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Ya, saya telah tanya Setiausaha bahawa ini ada kesilapan, kesilapan daripada cetakan 26, ia sepatutnya 25. Sila Yang Berhormat.

Tuan Lim Guan Eng: Ya. Sebenarnya kalau kita menggunakan 'otak' sedikit.

Beberapa Ahli: Boo!

Tuan Lim Guan Eng: 25hb.....

Seorang Ahli: Hey!

Datuk Wira Mohd. Ali bin Mohd. Rustam: Tuan Pengerusi,.....

Seorang Ahli: Lu mana ada otak!

Tuan Lim Guan Eng: 25.....

Datuk Wira Mohd. Ali bin Mohd. Rustam: Tuan Pengerusi, [*Menyampuk*]

Tuan Lim Guan Eng: 25 disampaikan, tetapi dikeluarkan 26 itulah....

Beberapa Ahli: [*Menyampuk*]

Datuk Wira Mohd. Ali bin Mohd. Rustam: Tuan Pengerusi, saya minta ditarik balik. Saya hendak tanya....

Seorang Ahli: Tarik balik, tarik balik!

Tuan Lim Guan Eng: Tarik balik apa? Saya ingat gunakan 'otak'.....

Datuk Wira Mohd. Ali bin Mohd. Rustam: Ini kertas hijau ditulis 26. *[pembesar suara dimatikan]*

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Sekejap, ya, Yang Berhormat.

Beberapa Ahli: *[Menyampuk]*

Tuan Lim Guan Eng: Saya cakap kalau gunakan 'otak' kita boleh tahu bahawa kalau ditulis 26 mesti dihantar 25.

Seorang Ahli: Keluarlah! Keluarlah!

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Kota Melaka.

Tuan Lim Guan Eng: Ini 25 kita hantar notis, baru 26 boleh keluar. Apa salahnya?

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Kota Melaka!

Tuan Lim Guan Eng: Apa salahnya?

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Minta.....

Beberapa Ahli: *[Berdiri] [Menyampuk]*

Tuan Lim Guan Eng: Apa salahnya?

Datuk Wira Mohd. Ali bin Mohd. Rustam: Minta tarik balik *[Menyampuk]*

Tuan Lim Guan Eng: Apa salahnya.

Beberapa Ahli: *[Berdiri kelihatan marah]*

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Yang Berhormat dari Kota Melaka minta jangan gunakan perkataan yang tidak sesuai.

Tuan Lim Guan Eng: Ya, apa?

Datuk Wira Mohd. Ali bin Mohd. Rustam: Kota Melaka menggunakan perkataan 'otak' bagi saya unparliamentary.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Yang Berhormat mengatakan menggunakan 'otak' tadi.

Tuan Lim Guan Eng: Ya. Apa?

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Apa yang dibangkitkan itu, point of order Yang Berhormat?

Seorang Ahli: Apa punya virus sudah masuk dalam otak?

Datuk Wira Mohd. Ali bin Mohd. Rustam: Tuan Pengerusi, ini otak.....*[Menyampuk]*

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Sekejap, Yang Berhormat. Ya.

Tuan Lim Guan Eng: Kita mesti menggunakan 'otak'.

Seorang Ahli: *[Mengajuk dalam bahasa Mandarin]*

Tuan Lim Guan Eng: Kalau 25 saya sampaikan, 26 baru boleh keluar, takkan 26 disampaikan 26 pun keluar.

Datuk Wira Mohd. Ali bin Mohd. Rustam: Tuan Pengerusi, mana saya tahu 'otak' dia.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Ya, sekejap.

Datuk Wira Mohd. Ali bin Mohd. Rustam: Saya baca apa yang ditulis.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Yang Berhormat dari Kota Melaka, satu-satu ya. Saya minta.....

Datuk Wira Mohd. Ali bin Mohd. Rustam: Tarik balik! Tarik balik!

Seorang Ahli: Virus bapanya sudah masuk dalam dia punya otak.

Datuk Wira Mohd. Ali bin Mohd. Rustam: *[Bangun]*

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Yang Berhormat sekejap, Timbalan Menteri hendak apa?

Datuk Wira Mohd. Ali bin Mohd. Rustam: Beliau mengatakan saya tidak menggunakan otak saya. Macam mana saya hendak tahu otaknya, kerana apa yang saya baca adalah apa yang tertulis, ...

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Ya.

Datuk Wira Mohd. Ali bin Mohd. Rustam: bukan saya baca apa yang difikir oleh beliau.

Tuan Lim Guan Eng: *[Bangun]*

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Ya, Kota Melaka.

Tuan Lim Guan Eng: Apa salah.

Datuk Wira Mohd. Ali bin Mohd. Rustam: Saya minta dia menggunakan perkataan yang elok.

Seorang Ahli: Dia ada viruskah?

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Perkataan menggunakan 'otak' itu tidak sesuai lah Yang Berhormat digunakan dalam Parlimen.

Beberapa Ahli: Tarik balik.

Datuk Wira Mohd. Ali bin Mohd. Rustam: Tarik balik! Saya minta ditarik.

Beberapa Ahli: Tarik! Tarik!

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Ada perkataan-perkataan.....

Seorang Ahli: Tarik balik atau keluar.

Datuk Wira Mohd. Ali bin Mohd. Rustam: Tarik balik atau keluar!

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Yang Berhormat tarik balik perkataan-perkataan itu.

Seorang Ahli: [Menyampuk]

Tuan Lim Guan Eng: Menggunakan otak unparliamentary.

Seorang Ahli: Tarik balik atau keluar.

Tuan Yunus bin Rahmat: Lu tak ada faham orang cakap.

Tuan Lim Guan Eng: Sebab kita mesti menggunakan 'otak'.....

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Yang Berhormat dari Kota Melaka.

Tuan Lim Guan Eng: adakah itu unparliamentary? Mana ada unparliamentary.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Yang Berhormat dalam konsep ini, itu boleh diertikan sebagai.....

Tuan Yunus bin Rahmat: Itu niat jahat!

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Satu perkataan yang kasar, Yang Berhormat.

Seorang Ahli: Lawyer buruk.

Tuan Lim Guan Eng: Mana ada kasar.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Ya.

Datuk Wira Mohd. Ali bin Mohd. Rustam: Tuan Pengerusi.....

Tuan Lim Guan Eng: You must use your brain. Kita menggunakan otak, you must use your brain.

Datuk Wira Mohd. Ali bin Mohd. Rustam: Tarik balik.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Cukuplah! Cukuplah!

Seorang Ahli: Use your brain'lah.

Tuan Noh bin Omar: Point of order.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Ini tidak susah Yang Berhormat, hanya saya minta ruling yang saya buat, perkataan menggunakan 'otak' dalam konsep ini tidak boleh digunakan.

Tuan Lim Guan Eng: Macam mana? Macam mana ia tidak sesuai.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Saya minta Yang Berhormat tarik balik. Saya rasa sudah cukup.

Tuan Lim Guan Eng: Bolehkah saya dapat tahu dalam konsep.....

Tuan Noh bin Omar: Tuan Pengerusi, point of order.

Tuan Lim Guan Eng: dalam konteks ini, macam mana ia tidak sesuai.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Yang Berhormat

Tuan Lim Guan Eng: Ya.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Kalau kita katakan kepada orang gunakan 'otak', itu adalah perkataan yang kasar, Yang Berhormat tak usah menggunakan perkataan itu, kerana itu adalah perkataan yang kasar. Kita boleh mengatakan menggunakan 'fikiran' atau menggunakan penilaian, bukan menggunakan 'otak'.

Seorang Ahli: Itupun tidak tahukah?

Tuan Noh bin Omar: Tuan Pengerusi, point of order 44.

Datuk Wira Mohd. Ali bin Mohd. Rustam: Kota Melaka ini kurang ajar!

Tuan Noh bin Omar: Point of order 44.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Yang Berhormat, nanti saya selesaikan dahulu. Minta Yang Berhormat

Tuan Lim Guan Eng: Tadi you tengok.....

Datuk Wira Mohd. Ali bin Mohd. Rustam: Tuan Pengerusi, saya minta ditarik balik, kalau tidak beliau elok keluar daripada Dewan ini.

Beberapa Ahli: Ya. [Tepuk]

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Ya.

Tuan Lim Guan Eng: Tadi, Yang Berhormat Timbalan Menteri menggunakan perkataan 'kurang ajar'.

Tuan Noh bin Omar: Peraturan 44 [sambil menunjukkan buku *Standing Order*].

Tuan Lim Guan Eng: Apa ini?

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Kita selesaikan ini dahulu, Yang Berhormat.

Tuan Noh bin Omar: Ya, saya hendak bangkitkan Peraturan Mesyuarat 44.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Ya, sila.

Tuan Noh bin Omar: Peraturan 44 saya hendak baca sedikit. Duduk dahulu! Duduk. Point of order ini, tidak tahu undang-undangkah? 'Bodoh' duduk.

Tuan Lim Guan Eng: Tengok sekali lagi.

Tuan Noh bin Omar: Tak apalah. Okay tidak apa, saya tarik balik, awak tidak bodoh, awak duduklah. [Ketawa] Baiklah okay, saya hendak tarik balik. Saya tanya kalau dia tidak 'bodoh', duduk, kalau awak 'bodoh' awak berdiri, awak bodohkah? Tidak 'bodoh'kan?

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Yang Berhormat dari Tanjong Karang.

Tuan Noh bin Omar: Awak tidak 'bodoh' awak duduk. Saya hendak bacakan point of order.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Yang Berhormat

Tuan Lim Guan Eng: Menggunakan 'otak' dia menggunakan perkataan kasar,.....

Tuan Noh bin Omar: 44(1).

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Yang Berhormat

Tuan Lim Guan Eng: Apa ini tidak ada standard.

Tuan Noh bin Omar: 44(1).

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Yang Berhormat

Tuan Noh bin Omar: Tuan Pengerusi:

"44(1) Pengerusi setelah menarik perhatian Majlis Mesyuarat atau Jawatankuasa kepada kelakuan seseorang ahli yang berdegil-degil menyebutkan perkara yang tidak ada kena-mengena dengan perkara mesyuarat atau berulang-ulang menyebutkan hujahnya sendiri atau hujah-hujah ahli lain dalam sesuatu perbincangan, boleh memerintahkan ahli itu suruh berhenti bercakap."

Jadi, suruh dia berhenti bercakap Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Yang Berhormat, saya tahu kita kena....[Ketawa]

Tuan Noh bin Omar: 44(1) ini.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Ya, kita kena pertimbangkan semua perkara dahulu sebelum kita menggunakan kekerasan. Jadi, saya minta Yang Berhormat dari Kota Melaka supaya perbincangan kita dapat diteruskan dan Yang Berhormat kena akur dengan keputusan saya bahawa dalam konsep ini, perkataan itu tidak boleh digunakan. Minta tarik balik.

Seorang Ahli: Tarik balik.

Tuan Lim Guan Eng: Kalau Tuan Pengerusi, rasakan perkataan yang lebih sesuai ialah menggunakan 'fikiran' baiklah. Saya gunakan perkataan itu. Sepatutnya gunakan 'fikiran'.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Saya minta

Yang Berhormat tarik balik perkataan itu.

Tuan Lim Guan Eng: Ya, kalau ini diminta oleh Tuan Pengerusi, kerana saya hormati Tuan Pengerusi. Saya tarik balik menggunakan 'otak' dengan perkataan patut gunakan 'fikiran'.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Ya.

Datuk Wira Mohd. Ali bin Mohd. Rustam: Tuan Pengerusi,....

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Cukuplah.

Tuan Lim Guan Eng: Patut gunakan 'fikiran'.

Datuk Wira Mohd. Ali bin Mohd. Rustam: Tuan Pengerusi, mana saya hendak fikir balik apa yang awak fikir.

Tuan Lim Guan Eng: Ha! Patut menggunakan fikiran.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Yang Berhormat Timbalan Menteri saya sudah putuskan.....

Tuan Noh bin Omar: Tuan Pengerusi, point of order.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: ... dia sudah tarik balik.

Tuan Lim Guan Eng: Ya dan bolehkah saya.....

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Cukuplah kita teruskan Yang Berhormat

Datuk Wira Mohd. Ali bin Mohd. Rustam: Saya tidak dengar Tuan Pengerusi, saya minta dia tarik balik.....

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Kita tidak boleh terlalu lama dalam perkara seperti ini.

Datuk Wira Mohd. Ali bin Mohd. Rustam: Cakap dengan jelas, cakap 'saya tarik balik'. [Ketawa]

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Dia ada cakap Yang Berhormat.

Tuan Lim Guan Eng: Bolehkah saya minta Yang Berhormat Timbalan Menteri tarik balik perkataan 'kurang ajar'?

Datuk Wira Mohd. Ali bin Mohd. Rustam: You kena tarik dahululah kalau.... [Ketawa]

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Yang Berhormat....

Tuan Lim Guan Eng: Bolehkah saya minta Tuan Pengerusi supaya meminta Yang Berhormat Timbalan Menteri....

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Ya.

Tuan Lim Guan Eng: tarikkan perkataan 'kasar', 'kurang ajar'?

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Yang Berhormat sekejap.

Datuk Wira Mohd. Ali bin Mohd. Rustam: Kalau Yang Berhormat dari Kota Melaka boleh tarik balik, saya pun tarik balik.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Yang Berhormat

Datuk Wira Mohd. Ali bin Mohd. Rustam: Kerana dia yang memulakan.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Yang Berhormat dia sudah tarik balik perkataan 'otak'.

Datuk Wira Mohd. Ali bin Mohd. Rustam: Saya tidak dengar tadi.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Jadi, kalau ada Yang Berhormat pun kata perkataan unparliamentary minta secara gentleman

Datuk Wira Mohd. Ali bin Mohd. Rustam: Tarik balik dengan syarat.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: tarik balik.

Datuk Wira Mohd. Ali bin Mohd. Rustam: Tuan Pengerusi, saya tidak dengar dia kata dia tarik balik.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Ada, Yang Berhormat dia sudah tarik balik.

Seorang Ahli: Tetapi tidak terang.

Datuk Wira Mohd. Ali bin Mohd. Rustam: Boleh diulang balik?

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Dia mengatakan menggunakan 'fikiran'. Jadi, saya minta Yang Berhormat

Datuk Wira Mohd. Ali bin Mohd. Rustam: Tuan Pengerusi, boleh ulang balik saya hendak dengar.

Seorang Ahli: Itu ulang balik punya hal!

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Yang Berhormat, kalau Yang Berhormat hendak pastikan kita kena tunggu *Hansard*lah, tetapi saya dengar dia telah tarik balik dan dia menggunakan perkataan 'fikiran'.

Tuan Noh bin Omar: Tuan Pengerusi.....

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Ya.

Datuk Wira Mohd. Ali bin Mohd. Rustam: Tuan Pengerusi, defence betul Kota Melaka ini. [Ketawa]

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Sila, Yang Berhormat.

Datuk Wira Mohd. Ali bin Mohd. Rustam: Jadi, saya pakai jugalah kerana kena hormat Tuan Pengerusi. Saya tarik baliklah.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Ya, damai ya. Ya, sila teruskan.

Tuan Lim Guan Eng: Very obedientlah. Kuai! Kuai! Very obedient.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Ya, teruskan Kota Melaka.

Tuan Lim Guan Eng: Terima kasih, Tuan Pengerusi. Sejak sistem saman ekor diperkenalkan ia telah membawa banyak kesusahan dan ketidakadilan kepada rakyat dan pemilik kenderaan. Di samping itu ia adalah sungguh tidak adil kerana bercanggah dengan prinsip asas undang-undang bahawa seseorang adalah tidak bersalah sehingga dibuktikan bersalah, a person is presume to be innocent until proven guilty.

Tuan Pengerusi, saya tidak faham macam mana Yang Berhormat Menteri boleh memberikan sokongan penuh kepada sistem saman ekor ini yang telah dikecam oleh seluruh lapisan rakyat tanpa mengira kaum termasuk juga pemimpin komponen

Barisan Nasional, Ahli Parlimen MCA dan parti Gerakan sama ada parti ibu ataupun parti pemuda yang telah pun menghantarkan memorandum meminta ia dihapuskan kepada Yang Amat Berhormat Perdana Menteri. Kepada mereka yang menerima saman ekor, yang mahu melawan saman ekor di mahkamah, mereka tidak dapat berbuat demikian, kerana cukai jalan kenderaan dan lesen memandu mereka akan disenaraihitamkan.

Datuk Wira Mohd. Ali bin Mohd. Rustam:
Tuan Pengerusi,.....

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Ya.

Tuan Lim Guan Eng: Kecuali mereka bersedia.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Ada lagi Yang Berhormat?

Datuk Wira Mohd. Ali bin Mohd. Rustam:
Saya tengok.....

Tuan Lim Guan Eng: Apa ini, minta jalan atau point of order?

Datuk Wira Mohd. Ali bin Mohd. Rustam:
Saya hendak jelaskan apa yang beliau cakap ini.

Tuan Lim Guan Eng: Minta jalan atau point of order?

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Ya, sekejap Kota Melaka.

Datuk Wira Mohd. Ali bin Mohd. Rustam:
Saya minta jalan ini.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Minta jalan.

Tuan Lim Guan Eng: Duduk.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Tidak beri.

Tuan Lim Guan Eng: Duduk.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Ya, dia tidak mahu beri, Yang Berhormat.

Datuk Wira Mohd. Ali bin Mohd. Rustam:
Ini point of order.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Yang Berhormat ...

Tuan Lim Guan Eng: Minta jalan, selepas ini point of order. Ini main-main.

Datuk Wira Mohd. Ali bin Mohd. Rustam:
Ini peraturan kerana yang peraturan.....

Tuan Lim Guan Eng: Peraturan mana?

Datuk Wira Mohd. Ali bin Mohd. Rustam:
Ya peraturan

Tuan Lim Guan Eng: Mana?

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Kota Melaka teruskan.

Datuk Wira Mohd. Ali bin Mohd. Rustam:
Yang Kota Melaka cakap ini.....

Tuan Lim Guan Eng: Ya, peraturan mana?

Datuk Wira Mohd. Ali bin Mohd. Rustam:
Saman ekor ini di bawah Kementerian Dalam Negeri.

Tuan Lim Guan Eng: Peraturan mana?

Datuk Wira Mohd. Ali bin Mohd. Rustam:
Ini di bawah peraturan

Tuan Lim Guan Eng: Peraturan mana mesti cakap nombor.

Datuk Wira Mohd. Ali bin Mohd. Rustam:
Yang saya cakap peraturan buku ini.

Tuan Lim Guan Eng: Ini main-main.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Ya, adakah Yang Berhormat mengatakan dia ini.....

Datuk Wira Mohd. Ali bin Mohd. Rustam:
Saya boleh jawab Tuan Pengerusi berkaitan dengan saman ekor, tetapi saman ekor ini notis diberitahu oleh Police Corp di bawah Kementerian Dalam Negeri, jadi kalau beliau hendak sebut saman ekor ini beliau mesti cakap di masa perbahasan Kementerian Dalam Negeri.

Tuan Lim Guan Eng: Tuan Pengerusi, ini point of order atau minta jalan?

Datuk Wira Mohd. Ali bin Mohd. Rustam:
Bukan di bawah Kementerian Pengangkutan.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Yang Berhormat, sekejap.

Tuan Noh bin Omar: Tuan Pengerusi.....

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Yang Berhormat, Yang Berhormat ada peluang untuk menjawab.....

Tuan Noh bin Omar: Point of order.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Ya. Saya dengar dalam Parlimen ini saman ekor ini belum pernah dibangkitkan di bawah Kementerian Yang Berhormat, bukan sahaja di bawah Kementerian Dalam Negeri, ada juga sangkut-pautnya dengan Kementerian Yang Berhormat. Jadi, Yang Berhormat ada peluang untuk menjawab selepas ini. Yang Berhormat boleh mengemukakan peruntukan

Datuk Wira Mohd. Ali bin Mohd. Rustam: Memang saya jangka Tuan Pengerusi, kerana polis mengeluarkan notis pemberitahu. Jadi, adalah elok kalau beliau berucap di dalam peringkat Jawatankuasa bagi Kementerian Dalam Negeri, tetapi beliau memang cemburu kerana Menteri Pengangkutan adalah menjadi Presiden MCA. Oleh itu beliau tidak ada chance, sebab itu beliau mencari peluang sahaja.....

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Yang Berhormat, seperti yang saya katakan tadi, Yang Berhormat ada peluang untuk menjawab. Selepas Usul pindaan ini kita akan perbahaskan dan selepas itu Yang Berhormat akan menggulung dan ada peluang untuk menjawab apa yang dipersoalkan.

Datuk Wira Mohd. Ali bin Mohd. Rustam: Tuan Pengerusi, saya faham, saya boleh menjawab selepas ini, cuma saya hendak memberitahu Yang Berhormat dari Kota Melaka bahawa beliau sudah salah masuk, sepatutnya masuk di bawah Kementerian Dalam Negeri, bukan masuk ketika dalam Kementerian Pengangkutan. Tetapi kalau Tuan Pengerusi benarkan.....

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Ya.

Datuk Wira Mohd. Ali bin Mohd. Rustam: saya akur lah, saya akan jawab nanti bila tiba masanya.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Sila teruskan.

Tuan Lim Guan Eng: Semua orang masuk betul, kecuali Yang Berhormat Timbalan Menteri sahaja masuk salah. Sengaja tidak tahu, ini adalah berkaitan dengan kementeriannya.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Ya.

Datuk Wira Mohd. Ali bin Mohd. Rustam: Tuan Pengerusi, saya.....

Tuan Lim Guan Eng: Dengar kata lain.

Datuk Wira Mohd. Ali bin Mohd. Rustam: Saya tahu Tuan Pengerusi, benda ini.....

Tuan Lim Guan Eng: Apa hendak lagi?

Datuk Wira Mohd. Ali bin Mohd. Rustam: Ini Kota Melaka suka menyakit.....

Tuan Lim Guan Eng: Suruh orang tunjuk ajar, tetapi tidak mahu dengar apa ini?

Datuk Wira Mohd. Ali bin Mohd. Rustam: suka menyakitkan hati orang, dia mengata saya tidak tahu. Mana pula saya tidak tahu, saya siang-siang sudah beritahu saya boleh jawab.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Saya harap Yang Berhormat dari Kota Melaka balik kepada Usul tadi.

Tuan Lim Guan Eng: Ya, saya hendak balik kepada Usul, tetapi dia ini degil sangat.....

Datuk Wira Mohd. Ali bin Mohd. Rustam: Jangan menggunakan perkataan yang boleh menyakitkan hati,.....

Tuan Lim Guan Eng: [Menyampuk]

Datuk Wira Mohd. Ali bin Mohd. Rustam: kalau Kota Melaka cakap saya terpaksa kacau beliau, Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Yang Berhormat Timbalan Menteri dan Kota Melaka.

Tuan Lim Guan Eng: Tengok dia kacau sahaja.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Mengikut catitan saya, kita membuang masa selama 10 minit. Kita sebetulnya dalam jadual yang ketat, jadi saya berharap kalau perkara itu tidak begitu melanggar peraturan mesyuarat, kita kena teruskan perbahasan.

Tuan Haji Wan Hanafiah bin Wan Mat Saman: Point of order, Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Ada lagi ya? Ya, lawyer sila. Yang di belakang.

Tuan Lim Guan Eng: Apa ini?

Seorang Ahli: [Menyampuk] diam-diam lah.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Ya. Yang di belakang.

Seorang Ahli: Point of order lah bang, duduk lah!

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Ya, sila.

Tuan Haji Wan Hanafiah bin Wan Mat Saman: Boleh tak selepas ini pergi bertengkar di luar [Ketawa] sebab berilah chance sebab kita hendak bercakap juga ini.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Diminta Kota Melaka.

Tuan Lim Guan Eng: Terima kasih, Yang Berhormat dari Pokok Sena. [Ketawa] Kepada mereka yang mahu melawan saman ekor ini di

mahkamah mesti dapat berbuat demikian kerana cukai jalan kenderaan dan lesen memandu mereka akan disenaraihitamkan, kecuali mereka bersedia menunggu kes mereka ini diputuskan tanpa lesen dan cukai jalan, dengan kata lain sistem saman ekor dan senaraihitamkan pemilik kenderaan telah menukarkan asas undang-undang daripada you are innocent until proven guilty kepada you are guilty until you are proven innocent.

Tuan Haji Wan Hanafiah bin Wan Mat Saman: [Bangun]

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Ya, dia hendak minta jalan. Hendak beri jalan atau tidak bagi jalan.

Tuan Lim Guan Eng: Mahu minta jalan? Singkatlah.

Tuan Haji Wan Hanafiah bin Wan Mat Saman: Tuan Pengerusi, kes saman ekor ini saya pun kena, tetapi polis yang saman. Apa yang saya hendak tahu daripada Yang Berhormat dari Kota Melaka, kenapa membuat Usul kepada Kementerian Pengangkutan? Polis yang saman saya dan saya mendapat saman daripada polis. Itu yang saya ingin tahu daripada Yang Berhormat dari Kota Melaka.

Tuan Lim Guan Eng: Kerana polis saman, tetapi di bawah Akta ibunya ialah Road Transport Act (RTA). Oleh kerana di bawah RTA bukan di bawah Akta-akta Polis, ini adalah di bawah bidang kuasa Kementerian Pengangkutan.

Tuan Noh bin Omar: [Bangun]

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Ya, ada yang bangun lagi minta jalan Yang Berhormat hendak beri.

Tuan Noh bin Omar: Saya minta cara baik hendak beri tidak mahu beri?

Tuan Lim Guan Eng: Bolehkah saya habiskan ayat ini nanti saya beri.

Tuan Noh bin Omar: Ini saya sebut fasal akta

Tuan Lim Guan Eng: bukan nanti saya beri di sini.

Tuan Noh bin Omar: Saya hendak minta penjelasan fasal Akta Pengangkutan Jalan sebab you sudah salah penerangan.....

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Yang Berhormat, dia belum beri Yang Berhormat.

Tuan Noh bin Omar: Saya hendak minta penjelasan.....

Tuan Lim Guan Eng: Nanti saya akan beri, tetapi saya habiskan ini sekejap sahaja.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Dia tidak beri.

Tuan Noh bin Omar: Okay.

Tuan Lim Guan Eng: Sistem saman ekor harus dihapuskan, kerana ia adalah tidak adil bila dikeluarkan kepada pemilik kenderaan tanpa menjaminkan sama ada mereka adalah pemandu yang melakukan kesalahan itu, malah ini diakui sendiri oleh Yang Berhormat Menteri dan polis, tetapi mereka pula menyatakan bahawa adalah terletak ke atas pemilik kenderaan untuk membuktikan bahawa mereka bukanlah si pemandu. Sekali lagi dianggap you are guilty until you prove your self innocent. Di samping itu bukankah sungguh tidak adil bila saman ekor tersalah dikeluarkan dan si pemilik kenderaan tidak dapat membuktikan beliau tidak bersalah dan walaupun boleh dibuktikan mereka tidak bersalah, kesulitan dan kesusahan yang dihadapi tidak akan dibalas dengan gantirugi wang ataupun permintaan maaf oleh pihak berkuasa.

Saya ingin menunjukkan betapa janggal dan ajaib kes-kes saman ekor seperti seorang penjual roti boleh menerima 100 saman ekor dan dibawa sendiri oleh seorang pemimpin MCA. Misalnya untuk lori yang tidak dimiliki dan juga kes saman dikeluarkan ke atas kenderaan motokar bila ia sebenarnya adalah sebuah motosikal. Di antara kes-kes yang menarik yang belum.....

Tuan Noh bin Omar: [Bangun]

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Ada yang bangun minta jalan, hendak beri jalan tak?

Tuan Lim Guan Eng: diuruskan. Nanti.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Ya, nanti.

Tuan Lim Guan Eng: Oleh pihak yang berkenaan adalah seperti berikut:

- (i) Balai Polis Tun H.S. Lee mengeluarkan dua saman dengan kompaun RM600, yang kesalahan dikeluarkan kepada seorang yang bernama Encik Pong Chai Pia, kereta WBG 2320. Encik Pong adalah seorang jurujual di Negeri Sembilan, Petaling Jaya dan Melaka. Dua saman ini dikeluarkan pada hari dan tempat yang sama, tetapi hanya

masa tidak sama, iaitu kesalahan berlaku pada 11 Julai 1996, di Seremban Highway, Pusat Bandar pada pukul 7.00 pagi dan 8.30 pagi.

Macam mana seorang boleh dikenakan saman dua kali dalam sehari dengan perbezaan satu jam di tempat yang sama. Mengapa perlu memakan masa yang begitu lama untuk satu kesalahan yang dilakukan pada 11 Julai.....

Tuan Noh bin Omar: [Bangun]

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Yang Berhormat Tanjong Karang bangun lagi ya.

Tuan Noh bin Omar: Saya minta penjelasan.

Tuan Lim Guan Eng: hanya dihantarkan kepada beliau.

Tuan Noh bin Omar: Kalau tidak beri penjelasan, saya beri point of order.

Tuan Lim Guan Eng: Nanti saya akan beri.

Tuan Noh bin Omar: Saya minta penjelasan.

Tuan Lim Guan Eng: Saya habiskan ini sekejap sahaja.

Tuan Noh bin Omar: Saya minta penjelasan, you mahu saya gunakan point of order?

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Yang Berhormat, Kota Melaka.

Tuan Noh bin Omar: Saya hendak cakap.....

Tuan Lim Guan Eng: Kalau saya beri, aya!..

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Yang Berhormat Kota Melaka.

Tuan Noh bin Omar: Okay, point of order, saya hendak baca.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Ya, sila.

Tuan Noh bin Omar: 36(1):

"36(1) Seseorang ahli hendaklah menghadkan percakapannya kepada perkara yang dibincangkan sahaja dan tidak boleh mengeluarkan apa-apa perkara yang tidak berkait dengan perkara yang dibincangkan itu."

Oleh kerana usul ini di bawah Peraturan Mesyuarat 66(9), di bawah tajuk Kementerian Pengangkutan pada hari, Yang Berhormat tadi mengatakan dia bangkitkan isu ini kerana di bawah Akta Pengangkutan Jalan. Saya hendak tegaskan di sini di bawah Akta Pengangkutan Jalan.....

Tuan Lim Guan Eng: Ini perkara kecil.

Tuan Noh bin Omar: penguatkuasa yang diberi kuasa untuk menguatkuasakan Akta Pengangkutan Jalan ada empat, iaitu pihak JPJ, pihak Polis, pihak Lembaga Lebuhraya dan juga pihak berkuasa tempatan. Jadi, saya hendak bertanya mengapa dibangkitkan hanya kepada satu jabatan sahaja, mengapa tidak dibangkitkan semasa di bawah Kementerian Kerja Raya pun boleh, kepada Lembaga Lebuhraya Malaysia (LLM), di bawah kerajaan tempatan pun boleh, kerana penguatkuasaan pun ada kuasa.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Ya, Yang Berhormat.....

Tuan Noh bin Omar: Semasa KDN pun ada.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Yang Berhormat cukuplah.

Tuan Noh bin Omar: Jadi, ini membuang masa Tuan Pengerusi,.....

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Yang Berhormat Kota Melaka ada points yang lain selain daripada saman ekor? Kerana mengikut.....

Tuan Noh bin Omar: Ha, cukuplah.

Tuan Lim Guan Eng: Ini point yang penting.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Kerana mengikut catitan saya....

Tuan Lim Guan Eng: Ini point yang penting.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Kebanyakan daripada ucapan Yang Berhormat itu ditumpukan kepada saman ekor.

Tuan Lim Guan Eng: Saman ekor dan ada point yang lain.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Ada points yang lain yang hendak dibawa?

Tuan Lim Guan Eng: Ada lain.

Tuan Noh bin Omar: Apa lain? Apa lain?

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Untuk penjelasan Yang Berhormat, saman ekor ini ada kait-mengait dengan pengangkutan itu sebabnya saya katakan ia boleh dibawa, tetapi saya tidak galakan bahawa ucapan Yang Berhormat itu ditumpukan isu itu sahaja.

Tuan Lim Guan Eng: Bukan. Ada perkara lain.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Ya.

Tuan Lim Guan Eng: Saya sudah berikan empat sebab. Ini hanya satu daripada empat sebab dan saya hendak tunjukkan kes-kes di mana berlaku masalah yang dihadapi oleh rakyat.

Tuan Pengerusi, ada 1.4 juta saman ekor yang telah dikeluarkan, di mana dinyatakan oleh Yang Berhormat Menteri.

Tuan Noh bin Omar: *[Bangun]*

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Ya, dia bangun lagi, hendak beri jalan.

Tuan Noh bin Omar: Saya hendak minta penjelasan, kalau dia boleh jawab saya tidak mahu kacau lagi. Saya hendak tanya 1.4 juta ini siapa yang saman? JPJ ataupun polis?

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Yang Berhormat.....

Tuan Noh bin Omar: Itu sahaja yang saya hendak tanya, sebab kedua-dua jabatan ini ada diberi kuasa di bawah Akta Pengangkutan Jalan.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Kota Melaka hendak beri jalankah?

Tuan Noh bin Omar: Kalau boleh jawab saya tidak akan ganggu.

Tuan Lim Guan Eng: Saya tidak mahu beri jalan, tetapi dia begitu kasar, sudah cakap apa boleh buat.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Ya.

Tuan Noh bin Omar: Jawablah. Saya minta penjelasan.

Tuan Lim Guan Eng: Saya boleh jawab nantilah. Duduk, saya mahu jawab.

Tuan Noh bin Omar: Baik kalau dia tidak boleh jawab.

Tuan Lim Guan Eng: Oleh itu.....

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Yang Berhormat minta duduklah.

Tuan Noh bin Omar: Sebab dia bangkit 1.4 juta saman, Tuan Pengerusi.

Tuan Lim Guan Eng: Duduklah. Duduklah, saya hendak jawab.

Tuan Noh bin Omar: Saya minta penjelasan boleh?

Tuan Lim Guan Eng: Tadi sudah cakap apa hendak minta penjelasan lagi?

Tuan Noh bin Omar: Saya tanya 1.4 juta saman seperti Yang Berhormat kata tadi siapa yang samannya? JPJ atau polis.

Tuan Lim Guan Eng: Ya, saya sudah faham, duduklah saya hendak jawab.

Tuan Noh bin Omar: Okay, you jawab.

Tuan Lim Guan Eng: Duduk, duduk.

Tuan Noh bin Omar: Kalau you tidak boleh jawab, saya akan kacau lagi.

Tuan Lim Guan Eng: Tengok, tengok, kacau itu tugas Yang Berhormat. Kalau saya hendak beri, saya beri, tetapi kalau saya tidak mahu beri, saya tidak mahu beri.

Tuan Noh bin Omar: Saya ada point of order. Dia tidak mahu beri saya beri point of order.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Yang Berhormat.....

Tuan Lim Guan Eng: Boleh, boleh beri point of order, tidak apa. Sudah ada 1.4 juta saman yang telah dikeluarkan di mana Yang Berhormat Menteri sendiri mengakui bahawa hampir 10,000 saman ekor ini tersalah dikeluarkan dan kalau begitu saya ingin bertanya

Tuan Noh bin Omar: *[Bangun]*

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Ya, dia minta jalan lagi.

Tuan Lim Guan Eng: Kerana ia dikeluarkan di bawah RTD.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Kota Melaka sekejap. Hendak beri jalan atau tidak mahu beri jalan?

Tuan Noh bin Omar: Saya hendak tanya. Saya minta penjelasan.

Tuan Lim Guan Eng: Kesalahan yang dikeluarkan di bawah RTD.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Yang Berhormat hendak beri jalan atau tidak mahu beri jalan?

Tuan Noh bin Omar: Saya hendak minta penjelasan. Ini saman ekor siapa yang beri, JPJ atau polis?

Tuan Lim Guan Eng: Nanti saya jawab. Saya hendak habiskan dahulu, nanti saya beri.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Dia tidak mahu beri, Yang Berhormat.

Tuan Noh bin Omar: Menteri mana mengatakan tersalah 10,000 saman ekor ini?

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Yang Berhormat,.....

Tuan Lim Guan Eng: Duduk. Saya hendak jawab habis, nanti saya beri.

Saya rasa kes-kes ini, Yang Berhormat akan lebih jelas, itu yang saya katakan. Saman yang dikeluarkan pada 11 Julai 1996 hanya dihantarkan kepada si penerima pada 15 November tahun ini iaitu lebih 18 bulan. Ini saya rasa adalah terlalu panjang dan juga tersalah keluar bila majikan pihak tersebut boleh membuktikan bahawa pekerja dan keretanya berada di tempat lain.

Kedua, kes seorang pengembala kambing. Kes ini beliau tidak boleh buktikan yang beliau tidak melakukan kesalahan, kerana dia menjaga kambing, kecuali Yang Berhormat Menteri Pengangkutan boleh membenarkan kambing menjadi saksi, boleh tak? Tidak mungkin ini boleh berlaku dan juga untuk satu kesalahan yang berlaku pada tahun lepas pada 5 Disember 1996, mengapa seorang pengembala kambing, bukan banyak sekarang - ini spesies kurang. Tetapi mengapa seorang pengembala kambing pun dianaktirikan, dianaiyai seperti ini? Orang miskin bukan orang kaya. Orang miskin kalau RM100 bagi dia susah, tetapi dia tidak ada bukti untuk ditunjukkan pada hari itu yang dia tidak melakukan kesalahan dan tempat kesalahan biasanya di bandar lain, bukan bandar asalnya.

Satu lagi kes, seorang yang pada hari itu meraikan perkahwinan anak sulungnya dan isteri anak sulungnya pun berasal dari Melaka, kedua-dua berasal dari Melaka, tetapi pada hari itu dia pula menerima saman ekor bahawa dia berada di Maran, nanti saya boleh berikan bukti-bukti ini kepada Yang Berhormat Timbalan Menteri. Chai Heok berada di Maran pada 31 Oktober 1997, melakukan satu kesalahan lalu lintas, dia ada kad jemputan kahwin ditunjukkan pada malam itu, pada hari itu anak sulungnya kahwin. Saya ada menulis surat kepada pihak yang berkenaan mengatakan mengikut adat-istiadat orang Cina pada waktu pagi apabila dia mesti masuk ke rumah suami barunya.....

Tuan Yunus bin Rahmat: [Bangun]

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Ya, Jelevu bangun kedua kali Yang Berhormat, hendak beri jalan.

Tuan Lim Guan Eng: Nantilah saya sedang hot ini. Saya hendak habiskan contoh ini, saya akan berikan.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Dia tidak mahu beri.

Tuan Lim Guan Eng: Saya janji akan berikan, sebelum pukul 6.30 petang saya berjanji saya akan berikan. Saya tidak pecah janji.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Ya, Yang Berhormat saya suka mengingatkan. Saya minta Yang Berhormat

Tuan Lim Guan Eng: Saya tahu, saya hendak pendekkan, tetapi ramai orang kacau.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Sekejap. Saya minta Yang Berhormat sudahkan Usul ini sebelum pada pukul 6.30 petang ya, kita tidak boleh tunda sampai hari Isnin.

Tuan Lim Guan Eng: Tetapi saya dikacau lebih daripada 10 minit.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Jangan beri jalanlah.

Tuan Lim Guan Eng: Saya tidak mahu beri jalan. Okay. Diharap boleh diberi masa pada minggu hadapan 10 minit lagi, kerana ada banyak.....

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Okay, Yang Berhormat, saya minta Yang Berhormat selesaikan.

Tuan Lim Guan Eng: Ya, bolehkah saya minta Tuan Pengerusi, kerana tadi ada ramai orang kacau.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Sila teruskan.

Tuan Lim Guan Eng: Okay - di mana pada pagi itu, mengikut adat istiadat orang Cina dia mesti masuk rumah suaminya, tetapi ini tidak diterima oleh pihak polis.

Kes yang keempat di Pulau Pinang, dinyatakan jenis keretanya motor van, tetapi sebenarnya kereta biasa. Apabila saya menulis surat bagi pihaknya kepada Balai Polis di Pulau Pinang tidak dibatalkan pula, bukan seperti mana yang dijanjikan oleh Yang Berhormat Menteri, dia mengatakan supaya disiasat dahulu. Sungguhpun dalam jenis kereta ini disebutkan dengan jelas bercanggah dengan geran keretanya. Ini adalah kes yang melibatkan Encik Ong Kok Sing, kes Balai Polis Di-Raja Malaysia Timur Laut.

Saya juga diminta oleh rakan Yang Berhormat dari Bagan untuk menimbulkan kes saman ekor oleh Balai Polis daerah Kuala Muda yang dikeluarkan kepada Encik Ong Pung Kim, kawasan Permatang Pauh, iaitu kawasan Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri.....

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Yang Berhormat.....

Tuan Lim Guan Eng: kerana didakwa melakukan kesalahan exhaust motosikalnya.

Tuan Noh bin Omar: [Bangun]

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Ya.

Tuan Noh bin Omar: Hey! Yang Berhormat Kota Melaka, ini saya ada banyak, ada 10 saman ekor [*sambil menunjukkan beberapa helai surat saman*].

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Yang Berhormat!

Tuan Lim Guan Eng: Mengikut 531 - bising. Motosikal tidak ada cermin pandangan belakang

Tuan Noh bin Omar: Yang Berhormat ini membuang masa.

Tuan Lim Guan Eng: dan gagal berhenti.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Yang Berhormat

Tuan Noh bin Omar: Hendak bercakap kita pun ada banyak saman.

Tuan Lim Guan Eng: Akan tetapi kenderaannya

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Sekejap.

Tuan Lim Guan Eng: adalah kereta dan bukan motosikal. Tetapi masih dikeluarkan.

Tuan Noh bin Omar: Okay fine!

Tuan Lim Guan Eng: Ada terlalu banyak kes seperti ini. Yang Berhormat Menteri juga pernah mendakwa bahawa hanya 10,000 sahaja yang salah, tetapi saya rasa lebih daripada 10,000 saman. Sebenarnya Yang Berhormat Menteri harus mengarahkan bahawa penyenaraihitam kenderaan ini diberhentikan dan bahawa Sistem Saman Ekor ini haruslah dihapuskan sama sekali.

Di sini saya ingin menyentuh bahawa sistem penyenaraihitamkan kenderaan yang dikenakan trafik saman, tetapi masih belum diputuskan oleh mahkamah. Ini adalah satu tindakan haram. Sebenarnya JPJ tidak ada hak untuk penyenaraihitamkan kenderaan, kerana di dalam satu kes di Mahkamah Tinggi Temerloh, Hakim Dato' Azhar Maah pada 18 Mac 1997 telah menyatakan selagi kes ini masih diuruskan atau dibicarakan di mahkamah, JPJ tidak ada kuasa untuk penyenaraihitamkan kenderaan tersebut, tetapi mereka masih berbuat demikian, sungguhpun keputusan mahkamah telah dibuat. Ini menunjukkan bahawa JPJ tidak menghormati mahkamah. Macam mana kita boleh harapkan atau kita boleh minta orang biasa berlawan di mahkamah, kerana ini tidak mungkin berlaku dengan kos yang begitu tinggi. Jadi, boleh tanyalah Yang Berhormat Timbalan Menteri mengenai kes ini yang berlaku di Temerloh, yang telah diputuskan.

Selain daripada saman ekor ini, saya harap pihak Yang Berhormat Menteri, yang menjadi sebab kedua iaitu mengenai kegagalan projek penswastan, iaitu

yang boleh dilihat dalam penurunan mutu perkhidmatan MAS, sehingga apabila seorang Yang Berhormat Timbalan Menteri membuat sedikit komen kena saman lagi. Ini penswastan kerajaanlah. KTMB - serupa; Pelabuhan Kelang - kesesakan; kekurangan pengguna untuk Sistem LRT - terlalu banyak aduan yang dibuat tentang perkhidmatan pengangkutan yang telah diswastakan. Jadi, apa yang dibuat oleh Yang Berhormat Menteri untuk menangani masalah ini? Tetapi ia masih berterusan, macam semalam atau dua hari lepas dalam satu jawapan bertulis, beliau menyatakan Sistem LRT gagal memenuhi sasaran penumpangnya sebanyak 80,000 hingga 170,000 penumpang sehari, dengan hanya membawa 55,000 hingga 60,000 penumpang sehari sahaja, apabila maksimum kapasitinya 300,000, tetapi sekarang hanya 50,000 sahaja iaitu 1/6. Di mana salahnya? Macam mana kelemahannya, kalau kita membelanjakan berbilion-bilion ringgit, tetapi kita masih tidak boleh mengatasi krisis kesesakan lalu lintas, kerana kalau tidak cukup orang menggunakan LRT, saya rasa masalah kesesakan lalu lintas di KL tidak akan dapat diatasi.

Mengenai penswastan KTMB, sungguhpun telah dinyatakan akan diswastakan, tetapi selepas diswastakan kerajaan masih perlu mengeluarkan wang sebanyak RM4.15 bilion untuk menampung kos pembangunan infrastruktur bagi sistem kereta api pendua diesel. Ini saya rasa melanggar prinsip penswastan dan diberikan kepada pihak siapa, Renong? Konsortium Merak Unggul dalam menswastakan KTMB diberikan kepada satu konsortium yang mengandungi Renong sebanyak 51% yang bertanggungjawab mengakibatkan BSKL jatuh menjunam 130 mata, DRB - 25%, Bolton Properties - 19% dan Jasa Meta Sdn. Bhd - 5%. Apakah kaitan Bolton Properties dengan Yang Berhormat Menteri Pengangkutan? Kita tahu bahawa beliau pada satu masa pernah memiliki saham dalam salah sebuah syarikat bersekutu dengan Bolton Group of Companies. Mengapakah satu tender terbuka tidak diadakan? Ini adalah satu perkara penting, mengapa satu tender terbuka tidak dijalankan tetapi salah satu ahli konsortium boleh terdiri daripada Bolton Properties di mana ada kaitan dengan Yang Berhormat Menteri Pengangkutan pada masa yang lalu.

Sebab ketiga, seperti yang saya nyatakan tadi, kehadiran beliau di Parlimen amat mendukacitakan. Pada 23 April 1997 saya dapat tahu untuk tahun lepas rekod kehadiran menteri-menteri yang paling teruk sekali, yang paling kurang sekali hadir di Parlimen yang diberikan Timbalan Perdana Menteri - 30%; Yang Berhormat Menteri Pengangkutan - 12%, hadir di Parlimen 12%. Untuk tahun ini saya

masih belum pernah dengar dia menjawab satu soalan mengenai kementerianannya, berbanding dengan Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri yang bersedia, betul-betul anak jantan datang ke Parlimen.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Yang Berhormat masa sudah cukup.

Tuan Lim Guan Eng: Ya. Bolehkah saya sambung sedikit?

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Yang Berhormat saya ingat cukuplah, ½ jam sudah cukup.

Seorang Ahli: Baliklah.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Setengah jam sudah cukup, saya minta satu orang menyokong.

Tuan Lim Guan Eng: Ya!

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Setengah jam sudah cukuplah.

Tuan Lim Guan Eng: Ya, tetapi.....

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Cukuplah, Yang Berhormat.

Tuan Lim Guan Eng: Tetapi ada banyak kacau. Sekejap lagi saya akan bentangkan Usul.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Nampaknya 30 minit sudah cukup.

Tuan Lim Guan Eng: Untuk minggu hadapan.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: 30 minit masa yang cukup untuk Yang Berhormat membentangkan Usul, saya minta seorang menyokong.

Tuan Lim Guan Eng: Bolehkah saya menggulung cepat sahaja.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Tidak ada masa Yang Berhormat.

Tuan Lim Guan Eng: Ya.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Setengah minit.

Tuan Lim Guan Eng: Tidak pernah datang dan sebab yang keempat ialah beliau tidak berani untuk meminta kerajaan jangan menaikkan lesen memandu, hanya apabila sehari sebelum Timbalan Perdana Menteri mengumumkan ia akan dikurangkan, beliau masih mempertahankan bahawa lesen memandu kenaikannya adalah

munasabah dan adil. Jadi, macam mana menteri ini, naik dari RM30 ke RM50 adil, tetapi Timbalan Perdana Menteri mengumumkan hanya naik RM10 sahaja bukan RM30 barulah beliau kata "Ha! Itu bagus". Apa jenis menteri ini? Satu ketika cakap RM30 bagus, tetapi selepas Timbalan Perdana Menteri cakap turun dia kata "itu pun bagus". Jadi, yang mana bagus ini?

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Yang Berhormat.....

Tuan Lim Guan Eng: Ini tidak ada prinsip, tidak ada standard,

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Kota Melaka.....

Tuan Lim Guan Eng: tidak ada konsistensi.....

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Yang Berhormat masa tidak ada.

Tuan Lim Guan Eng: Yang Berhormat Menteri Pengangkutan, ini kacau sahaja.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Ya, seorang menyokong.

Tuan Haji Mohamad bin Sabu: Tuan Pengerusi, saya mohon menyokong.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Ya, Ahli-ahli Yang Berhormat

Tuan Haji Mohamad bin Sabu: Boleh saya berucap selama 5 minit?

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Usul seperti yang dibentangkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Kota Melaka tadi terbuka untuk dibahas. Minggu hadapan kita mula bahas dengan Senai.

Datuk Lim Si Cheng [Senai]: Okay, minggu hadapan ya.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Hari Isnin ya.

Datuk Lim Si Cheng: Okay, terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Hari Isnin.

Majlis Mesyuarat bersidang semula

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Ahli-ahli Yang Berhormat Dewan ini ditangguhkan sekarang sehingga jam 2.30 petang hari Isnin.

Dewan ditangguhkan pada pukul 6.30 petang.